

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. NY RÆKKE.
UDGIVEN I AARET 1884.

B. No. 3.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

Udgiven af

Justits-Departementet.

KRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1884.

B. No. 3.

B e r e t n i n g

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

Udgiven af

J u s t i t s - D e p a r t e m e n t e t .

KRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1884.

B. No. 3.

Indhold.

A. Almindelige Bemærkninger	Pag. 1
B. Strafanstaltfunktionærene	— 2
C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme	— 3
D. Disciplinen	— 21
E. Sjølepleien og Undervisningen	— 32
F. Sundhedstilstanden	— 46
G. Arbejdsvirkomheden	— 55
H. Forpleiningen	— 61
I. Bygningerne	— 64
K. Indtægter og Udgifter	— 65
L. Fængselselskaber	— 68

Statistiske Tabeller.

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbeidsanstalter i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882	Pag. III
— II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, ere straffældte	— IV
— III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, ere tilfundne	— VI
— IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter	— VI
— V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, vare Norske, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter	— VIII
— VI. Opgave, der viser de Personers ægteskabelige Stilling, som i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter	— VIII
— VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling, som i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter	— X
— VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i	

B. No. 3.

	Rigets Strafarbeidsanstalter, ikke tidligere have været straffede, og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide eller med Strafarbeide	Pag.	XII
Tabel	IX. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, vare ægte fødte og hvormange uægte fødte	—	XII
—	X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, vare hjemmehørende	—	XIV
—	XI. Opgave, der viser, hvormange af de fra Strafarbeidsanstalterne i Aaret 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden 1ste Juli 1882, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse	—	XVI
—	XII. Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbeidsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882	—	XVII

B. No. 3.

Table des matières.

A. Remarques générales	page	1
B. Les fonctionnaires	—	2
C. Nombre des prisonniers avec des renseignements statistiques	—	3
D. Régime disciplinaire	—	21
E. Religion et instruction	—	32
F. Etat sanitaire	—	46
G. Occupations des prisonniers	—	55
H. Nourriture	—	61
I. Les maisons	—	64
K. Recettes et frais	—	65
L. Sociétés de patronage pour les libérés	—	68

Tableaux statistiques.

Tableau	I. Nombre des prisonniers le 1 Janvier 1881 et le 1 Juillet 1882 et des entrés et des sortis pendant l'année du 1 Juillet 1881 au 30 Juin 1882	page	III
—	II. Nature des crimes commis	—	IV
—	III. Durée des peines prononcées par les tribunaux	—	VI
—	IV. Age des prisonniers	—	VI
—	V. Nombre des Norvégiens, des Finois, des Lapons, des Suédois et celui des individus d'autres nationalités	—	VIII
—	VI. Etat conjugal des prisonniers	—	VIII
—	VII. Profession antérieure des prisonniers	—	X
—	VIII. Etat des prisonniers classés d'après la nature des condamnations antérieures	—	XII
—	IX. Naissance des prisonniers (nombre des légitimes et des naturels)	—	XII
—	X. Domicile des prisonniers	—	XIV
—	XI. Nombre des prisonniers mis en liberté pendant l'année du 1 Juillet 1878 au 30 Juin 1879 et condamnés en récidive avant le 1 Juillet 1882, nombre des dits prisonniers qui ont été condamnés pour vol ou pour d'autres crimes	—	XVI
—	XII. Nombre des prisonniers traités pour des maladies graves	—	XVII

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

Idet Departementet afgiver Beretning om Rigets Strafarbejdsanstalter for Tidsrummet 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882, skal man i Lighed med hvad tidligere har fundet Sted meddele de herhen hørende Oplysninger under efternævnte Afdelinger:

- A. Almindelige Bemærkninger.
- B. Strafanstaltfunktionærerne.
- C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom.
- D. Disciplinen.
- E. Sjælepleien og Undervisningen.
- F. Sundhedstilstanden.
- G. Arbeidsvirksomheden.
- H. Forpleiningen.
- I. Bygningerne.
- K. Indtægter og Udgifter.
- L. Fængselselskaber.

A. Almindelige Bemærkninger.

Ved den i forrige Beretning omhandlede Kgl. Resolution af 29de Juni 1881 blev bl. A. bestemt:

- “1. At Mandsafdelingen ved Christiania Tugthus nedlægges, og at de dersteds hensiddende Mandfanger overflyttes til Akershus Strafanstalt;
2. at der til Lettelse af denne Foranstaltning bliver, efter nærmere Bestemmelse af Justits- og Politidepartementet, at overflytte til Throndhjems Tugthus fra Akershus Strafanstalt et passende Antal af de i denne Anstalt hensiddende Straffanger med længere Straffetid;
3. at for Eftertiden alle mandlige Forbrydere, der tiltales inden Akershus og Smaalenenes Amter, og dømmes til Strafarbejde, som ikke efter gjældende Regler skal udstaaes i Bodsfængslet, blive at hensætte, fra Akershus Amt i Throndhjems Tugthus og fra Smaalenenes Amt i Akershus Strafanstalt;

4. at Kvindefdelingens ved Thronhjems Tugthus nedlægges og at de i denne Afdeling hensiddende Fanger overflyttes til Christiania Tugthus;
5. at for Eftertiden alle kvindelige Forbrydere, der tiltales inden Thronhjems og Tromsø Stifter, og dømmes til Strafarbejde, blive at indsætte i Christiania Tugthus, der saaledes vil blive en Anstalt til Optagelse af Kvindefanger fra hele Riget;
6. at de til Kvindefdelingens ved Thronhjems Tugthus hørende Lokaler indtil Videre bibeholdes til Benyttelse for Thronhjems Tugthus, eventuelt som en Reserveanstalt til Optagelse af Mandfanger.“

I Henhold til foranførte Resolution overførtes i Tiden fra 19de Juli til 3die August 1881 fra Akershus Strafanstalt til Thronhjems Tugthus 36 Fanger, fordelt i 3 Afdelinger, hver paa 12 Mand. Derefter overflyttedes i Løbet af August Maaned til Akershus Strafanstalt fra Christiania Tugthus de i sidstnævnte Anstalt hensiddende Mandfanger — 30 i Antal — og endelig overførtes den 1ste September s. A. fra Thronhjem til Christiania Tugthus 59 Kvindefanger fra Thronhjems Tugthus — det hele derværende Kvindebelæg med Undtagelse af 3 Fanger, hvis Straffetid kort efter udløb.

Efter Beretningsaarets Udgang — 1ste August 1882 — overførtes yderligere 98 Fanger fra Akershus Strafanstalt ad Jernbane med Extratog og under militær Eskorte til Thronhjems Tugthus, hvor de tidligere til den nedlagte Thronhjems Fæstnings Strafanstalt hørende, senest til Kvindefdeling benyttede Bygninger nu blev tagne i Brug som en Underafdeling.

Ved Iværksættelsen af de ved Resolutionen af 29de Juni 1881 bestemte Forføjninger har man opnaaet dels helt at gennemføre Loven af 30te April 1877, der ophæver Forskjellen mellem Fæstningsanstalter og Tugthuse, dels og fornemmelig at etablere en fuldstændig Adskillelse mellem Mand- og Kvindefanger, idet Christiania Tugthus nu er en Anstalt udelukkende for Kvindefanger, men til Optagelse af saadanne fra hele Riget. Istandbringelse af en særegen Kvindeanstalt, saaledes, at Fanger af forskjelligt Kjøn stedse holdes helt adskilte i forskjellige Strafanstalter — noget, man som bekjendt længe har stræbt hen til og forberedt — maa ansees for en betydningsfuld Reform i vort Strafanstaltvæsen. Som nedenfor — under Behandlingen af de disciplinære Forhold — vil blive forklaret, fik man ogsaa strax i Christiania Tugthus fuld Erfaring om det heldige i den heromhandlede Forandring.

B. Strafanstaltfunktionærene.

Cand. med. Holm vedblev til Udgangen af September 1881 at fungere som Læge ved Bods-fængslet, hvorefter den af Justitsdepartementet ansatte Læge Chr. Kiønig den 1ste Oktober s. A. overtog Posten.

Lærer ved Akershus Strafanstalt, P. M. Helgeby, der under 1ste April 1882 udnævntes til Sognepræst til Lyngens Præstegjeld, fratraadte sin Post ved Beretningsaarets Udløb.

Opsynspersonalets Antal i denne Anstalt var ved Beretningsaaret Udløb 37, hvoraf 8 Vagtmestre og 2 Kjøkkenbetjente.

Nedlæggelsen af Mandsafdelingen ved Christiania Tugthus havde tilfølgende, at de fleste mandlige Betjente fratraadte sin Stilling efter Opsigelse, idet man blot bibeholdt 3 Vagtmestere og 3 Opsynsbetjente (en Snedker, en Smed, en Stamper, en Fyrbøder, en Portner og et Bud) — foruden 4 Natvægttere. Der blev ialt afskediget 3 Vagtmestre, 11 Opsynsbetjente, Spisemester og en Assistent hos Fabrikmesteren. I den sidstes Stilling ansattes en af de afskedigede Opsynsbetjente, ligesom 4 af Opsynsbetjentene antoges til Natvægttere. Efter Omdannelsen til en udelukkende Kvindeanstalt bestod det kvindelige Opsyn ved Christiania Tugthus af: 1 Overopsynskvinde, 8 Opsynskvinder, 1 Bestyrerinde af Kogeriet og 1 Assistentinde ved Fabrikmesterens Kontor. Om det kvindelige Opsynspersonale bemærker Bestyreren, at et stort Gode er opnaaet derved, at der er ansat dygtige unge Damer, som ere kyndige i de Arbejder, som de forestaa, og som med Tiden sandsynlig ogsaa ville blive dygtige Opsynskvinder.

Ved Nedlæggelsen af Kvindefdelingen ved Thronhjems Tugthus og Overførelsen af Kvindefangerne til Christiania Tugthus afskedigedes det ved førstnævnte Anstalt ansatte Opsynspersonale. Værksmesterinden og en af Opsynskvinderne fik Ansættelse ved Christiania Tugthus. Den ved Afdelingen forrettende Portner overgik til Tjeneste i Mandsafdelingen. Fra 1ste November antoges 2de midlertidige Opsynsmænd ved Tugthuset af Hensyn til den forandrede Fangebehandling.

C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger derom.

Departementet tillader sig herunder at fremlægge:

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

Det vil af denne Opgave sees, at Antallet af Fanger i Rigets Strafarbejdsanstalter ved Begyndelsen af Beretningsaaret — 1ste Juli 1881 — var 1061, nemlig 816 Mænd og 245 Kvinder, og at der i Løbet af Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 indsattes efter Dom i Strafanstalterne 465 Mandsfanger og 103 Kvindefanger eller tilsammen 568 Fanger.

Sammenlægges Antallet af de ved Begyndelsen af Aaret Hensiddende med Antallet af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte, viser det sig, at Antallet af dem, der i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i

Rigets Strafarbejdsanstalter udgjorde 1629, hvoraf 1281 Mænd og 348 Kvinder.

Til Sammenligning hidsættes Opgave over Antallet af Fanger, der have hensiddet i Strafanstalterne i Aarene 1872 til 1879 inkl., i 1ste Halvaar 1880 og i Aarene 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 og 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1872	1559	435	1994
1873	1437	412	1849
1874	1317	384	1701
1875	1323	383	1706
1876	1344	390	1734
1877	1313	386	1699
1878	1306	386	1692
1879	1287	364	1651
1ste Halvaar 1880 . . .	1061	313	1374
1ste Juli 1880—30te Juni 1881	1289	359	1648
1ste Juli 1881—30te Juni 1882	1281	348	1629

Ved Udgangen af Beretningsaaret hensad i Strafanstalterne 810 Mandfanger og 247 Kvindefanger eller tilsammen 1057 Fanger.

Fangeantallet ved Udgangen af efterfølgende Aar udgjorde:

Ved Udgangen af	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1872	957	324	1281
1873	923	285	1208
1874	887	268	1155
1875	883	285	1168
1876	862	270	1132
1877	855	287	1142
1878	850	260	1110
1879	809	255	1064
den 30te Juni 1881 .	816	245	1061
— 30te Juni 1882 .	810	247	1057

Antallet af de Personer, der i Løbet af Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Strafanstalterne, forholder sig til Rigets hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875: 1,818,853 omtrent som 1 : 1117 og Antallet af dem, der ved Udgangen af Aaret hensad sammesteds omtrent som 1 : 1721.

Antallet af Fanger, der i Løbet af Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 hensad i Strafanstalterne, forholdt sig til Folkemængden omtrent som 1 : 1104 og Antallet af Fanger, der ved Udgangen af dette Aar hensad sammesteds som 1 : 1714.

I Forbindelse hermed meddeles følgende Oversigt for Beretningsaaret over det samlede Antal Fangedage, det gennemsnitlige daglige Fangebelæg samt det største og det mindste Fangebelæg ved de forskjellige Strafanstalter.

	Det samlede Antal Fangedage.	Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	Det største Fangebelæg.	Det mindste Fangebelæg.
Ved Bodsfængslet	76390	209,29	221	197
- Akershus Strafanstalt	104028	285,01	297	257
- Christiania Tugthus	86092	235,87	253	179
- Bergens Tugthus	40355	110,56	119	105
- Thronhjems Tugthus	74842	205,05	258	192

Tabel II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Strafanstalterne, ere straffældte.

Af Opgaverne hidsættes følgende Uddrag:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	5	-	6	-	11	-	
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. v.	10	-	2	1	12	1	
Mened	5	1	-	-	5	1	
Mord	21	10	1	1	22	11	
Drab	21	1	6	-	27	1	
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fostersfordrivelse samt Delagtighed deri	-	131	1	20	1	151	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred .	14	1	9	1	23	2	
Ærekrænkelser	2	-	-	-	2	-	
Løssagtighedsforseelser.	Voldtægt	7	-	6	-	13	-
	Blodskam	25	4	5	2	30	6
	Omgjængelse mod Naturen	1	-	6	-	7	-
	Hor	-	-	1	1	1	1
	Leiernaalsforseelse	-	6	1	14	1	20
	Ulovligt Samlevnet	3	4	8	5	11	9
	Forførelse og Rufferi	3	2	5	7	8	9
Andre Løssagtighedsforseelser	1	-	2	2	3	2	

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Tyvsforbrydelse	612	75	334	47	946	122
Røveri	14	-	2	-	16	-
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	1	-	1	-
Bedrageri og anden Svig	17	-	24	1	41	1
Falsk	29	5	32	1	61	6
Ulovlig Brug af hvad andre eie eller besidde	-	-	1	-	1	-
Mordbrand	20	5	5	-	25	5
Anden Ildspasættelse	5	-	5	-	10	-
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling . .	1	-	-	-	1	-
Andre Forbrydelser	-	-	2	-	2	-
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Procentvis beregnet stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med det foregaaende Aar — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	0,6	-	0,6	-	1,3	-	0,7	-
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	1,2	-	1,5	0,4	0,4	1,0	0,9	-
Mened	0,6	0,4	0,4	0,4	-	-	0,7	1,0
Mord	2,6	4,1	2,5	4,6	0,2	1,0	0,4	2,0
Drab	2,6	0,4	3,0	0,4	1,3	-	-	-
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri .	-	53,5	0,1	50,2	0,2	19,4	-	25,6
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	1,7	0,4	1,2	-	2,0	1,0	3,7	1,0
Ærekrænkelse	0,2	-	-	-	-	-	0,4	-

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Løvsagtighedsforsælseser. { Voldtægt	0,9	-	1,0	-	1,3	-	0,7	-
{ Blodskam	3,1	1,6	3,1	1,5	1,1	1,9	1,5	3,1
{ Omgjængelse mod Naturen	0,1	-	0,1	-	1,3	-	0,4	-
{ Hor	-	-	-	-	0,2	1,0	-	-
{ Leiermaalsforsæelse	-	2,5	-	3,1	0,2	13,6	-	10,2
{ Ulovligt Samlevnet	0,4	1,7	0,6	0,8	1,7	4,8	1,5	6,1
{ Forførelse og Rufferi	0,4	0,8	0,2	1,1	1,1	6,8	0,9	2,0
{ Andre Løvsagtighedsforsælseser	0,1	-	-	0,4	0,4	1,9	0,2	1,0
Tyvsforbrydelse	75,0	30,6	74,0	34,4	71,8	45,6	76,6	40,8
Røveri	1,7	-	2,1	-	0,4	-	-	-
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Bedrageri	2,1	-	2,5	0,8	5,2	1,0	4,8	-
Falsk	3,5	2,0	4,2	1,1	6,9	1,0	5,0	4,1
Ulovlig Brug af hvad andre eie eller besidde	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Mordbrand	2,5	2,0	2,2	0,8	1,1	-	0,9	3,1
Anden Ildspaesættelse	0,6	-	0,6	-	1,1	-	0,7	-
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	0,1	-	0,1	-	-	-	-	-
Andre Forbrydelser	-	-	-	-	0,4	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel III. Opgave over Længden af den Straffetid, som Fangerne ere tilfundne.

Af denne Opgave fremgaar, at Strafarbeide var tilfunden:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Paa Livstid	25	12	1	1	26	13
over 15 Aar	9	-	1	-	10	-
- 12—15 Aar	20	2	-	-	20	2
- 9—12 -	44	18	2	1	46	19
- 6—9 -	80	78	7	10	87	88
- 5—6 -	51	7	9	1	60	8
- 4—5 -	86	19	17	6	103	25
- 3—4 -	146	44	40	11	186	55
- 2—3 -	97	11	37	5	134	16
- 1—2 -	129	22	87	14	216	36
fra 6 Maaneder til 1 Aar	129	32	263	54	392	86
under 6 Maaneder	-	-	1	-	1	-
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Af de nævnte ved Begyndelsen af Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 hensiddende Fanger -- 816 Mandfanger og 245 Kvindefanger — samt af de i Løbet af dette Aar efter Dom indsatte Fanger — 465 Mandfanger og 103 Kvindefanger — var saaledes efternævnte Procentantal tilfundne Straf-arbejde:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Paa Livstid	3,1	4,9	0,2	1,0
over 15 Aar	1,1	-	0,2	-
- 12—15 Aar	2,5	0,8	-	-
- 9—12 -	5,4	7,3	0,4	1,0
- 6—9 -	9,8	31,8	1,5	9,7
- 5—6 -	6,2	2,8	1,9	1,0
- 4—5 -	10,5	7,7	3,7	5,8
- 3—4 -	17,9	18,0	8,6	10,6
- 2—3 -	11,9	4,8	8,0	4,9
- 1—2 -	15,8	8,9	18,7	13,6
fra 6 Maaneder til 1 Aar	15,8	13,0	56,6	52,4
under 6 Maaneder	-	-	0,2	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

For de ved Aarets Begyndelse Hensiddendes Vedkommende stiller altsaa Forholdet sig saaledes, at af Mandfangerne var det største Antal -- 17,9 % -- tilfunden en Straffetid af over 3 til 4 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal -- 31,8 % -- var tilfunden en Straffetid af over 6 til 9 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var omkring Halvparten af saavel Mandfanger som Kvindefanger, nemlig henholdsvis 56,6 % og 52,4 %, tilfunden Strafarbeide fra 6 Maaneder til 1 Aar.

I Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 var Forholdet saaledes for de ved Aarets Begyndelse Hensiddende, at af Mandfangerne var det største Antal -- 17,5 % -- ligeledes tilfunden en Straffetid af over 3 til 4 Aar og af Kvindefangerne det største Antal -- 27,6 % -- en Straffetid af over 6 til 9 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var ligesom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 omkring Halvparten af saavel Mands- som Kvindefanger -- henholdsvis 51,3 % og 49,0 % -- tilfunden Strafarbeide fra 6 Maaneder til 1 Aar.

Tabel IV. Opgave over Fangernes Alder.

Det sees af denne Opgave, at Forholdet med Hensyn til Alderen var følgende:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Mellem 10—15 Aar	-	-	1	-	1	-
— 15—18 —	2	-	12	-	14	-
— 18—20 —	28	2	40	5	68	7
— 20—25 —	108	31	106	17	214	48
— 25—30 —	110	67	84	19	194	86
— 30—40 —	214	88	108	29	322	117
— 40—50 —	156	35	53	22	209	57
— 50—60 —	118	17	43	10	161	27
— 60—70 —	71	4	17	1	88	5
over 70 —	9	1	1	-	10	1
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret -- sammenlignet med det foregaaende Aar -- saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
10—15 Aar	-	-	0,2	-	0,2	-	0,2	-
15—18 —	0,2	-	1,1	0,8	2,6	-	1,3	1,0
18—20 —	3,5	0,8	1,6	-	8,6	4,9	6,5	4,1
20—25 —	13,2	12,7	11,8	16,8	22,8	16,5	24,9	18,4
25—30 —	13,5	27,3	13,2	25,3	18,1	18,4	18,8	30,6
30—40 —	26,2	35,9	29,0	32,2	23,2	28,1	22,7	28,6
40—50 —	19,1	14,3	18,9	15,7	11,4	21,4	14,0	15,3
50—60 —	14,5	7,0	14,6	7,3	9,2	9,7	7,9	2,0
60—70 —	8,7	1,6	8,8	1,5	3,7	1,0	3,3	-
over 70 Aar	1,1	0,4	0,8	0,4	0,2	-	0,4	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel V. Opgave, der viser Fangernes Nationalitet.

Af Opgaven erfares, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Norske	730	231	418	101	1148	332
Finner	11	4	10	-	21	4
Lapper	12	5	5	-	17	5
Svensker	55	4	25	2	80	6
Andre Nationaliteter	1	1	3	-	4	1
Ikke oplyst	7	-	4	-	11	-
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Der var saaledes af:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Norske	89,5	94,3	89,9	98,1
Finner	1,3	1,6	2,2	-
Lapper	1,5	2,1	1,1	-
Svensker	6,7	1,6	5,4	1,9
Andre Nationaliteter	0,1	0,4	0,6	-
Ikke oplyst	0,9	-	0,8	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

I Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 vare af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 90,8 % af Mandfangerne og 94,7 % af Kvindefangerne samt af de i Aarets Løb Indsatte 87,8 % Mandfanger og 97,0 % Kvindefanger Norske.

Tabel VI. Opgave, der viser Fangernes ægteskabelige Stilling.

Det vil af denne Opgave sees, at af Fangerne vare :

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ugifte	526	189	299	73	825	262
Gifte med Børn	214	31	122	19	336	50
Gifte uden Børn	29	8	27	4	56	12
Enkemænd og Enker med Børn	44	14	14	6	58	20
Enkemænd og Enker uden Børn	3	3	3	1	6	4
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348
samst:						
Gifte med og uden Børn	243	39	149	23	392	62
Enkemænd og Enker med og uden Børn	47	17	17	7	64	24

Procentvis beregnet var deraf:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ugifte	64,5	77,1	64,3	70,9
Giftede med Børn	26,2	12,7	26,2	18,4
Giftede uden Børn	3,6	3,2	5,8	3,9
Enkemænd og Enker med Børn	5,4	5,8	3,0	5,8
Enkemænd og Enker uden Børn	0,3	1,2	0,7	1,0
	100,0	100,0	100,0	100,0
samt:				
Giftede med og uden Børn	29,8	15,9	32,0	22,3
Enkemænd og Enker med og uden Børn	5,7	7,0	3,7	6,8

Saa vel af de ved Begyndelsen af Aaret Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte var saaledes baade af Mandfanger og Kvindefanger omkring de tre Fjerdeparter ugifte.

I de tidligere Aar har Forholdet været omtrent det samme. I Beretningsaaret 1880—81 udgjorde Procentantallet af de Ugifte af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 66,6 % Mandfanger og 78,5 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte 65,7 % Mandfanger og 74,5 % Kvindefanger.

Tabel VII. Opgave over Fangernes tidligere Livsstilling.

Efter Opgaven var af Fangerne:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ombuds- og Bestillingsmænd	6	-	5	-	11	-
Handelsmænd og Fabrikanter	10	6	14	1	24	7
Haandværkere	4	2	6	-	10	2
Gaardbrugere og Føderaadfolk	36	13	18	1	54	14
Handelsbetjente og Kontorister	8	-	5	-	13	-
Haandværksarbejdere og Læredrenge	197	8	111	-	308	8
Tjenestetyende	18	123	20	28	38	151

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Fabrik- og Værksarbeidere	3	3	3	2	6	5
Husmænd og Inderster	26	5	8	6	34	11
Fiskere	33	-	34	-	67	-
Søfarende	56	1	19	-	75	1
Dagarbeidere	366	66	191	40	557	106
Løsgjængere og Omstreifere	38	13	20	24	58	37
Betlere og Fattiglemmer	5	-	1	1	6	1
Personer i andre Stillinger	10	5	7	-	17	5
Ei opgivet	-	-	3	-	3	-
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ombuds- og Bestillingsmænd	0,7	-	1,1	-
Handelsmænd og Fabrikanter	1,2	2,5	3,0	1,0
Haandværkere	0,5	0,8	1,3	-
Gaardbrugere og Føderaadsfolk	4,4	5,3	3,9	1,0
Handelsbetjente og Kontorister	1,0	-	1,1	-
Haandværksarbeidere og Læredrenge	24,1	3,3	23,9	-
Tjenestetyende	2,2	50,2	4,3	27,2
Fabrik- og Værksarbeidere	0,4	1,2	0,6	1,9
Husmænd og Inderster	3,2	2,0	1,7	5,8
Fiskere	4,0	-	7,3	-
Søfarende	6,9	0,5	4,1	-
Dagarbeidere	45,0	26,9	41,1	38,8
Løsgjængere og Omstreifere	4,6	5,3	4,3	23,3
Betlere og Fattiglemmer	0,6	-	0,2	1,0
Personer i andre Stillinger	1,2	2,0	1,5	-
Ei opgivet	-	-	0,6	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

Af denne Opgave vil sees, at af Mandsfangerne tilhørte de Fleste saavel af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte Klasserne Dagarbeidere samt Haandværksarbeidere og Læredrenge — af førstnævnte Klasse henholdsvis 45,0 % og 41,1 %, af sidstnævnte henholdsvis 24,1 % og 23,9 %. Af Kvindefangerne tilhørte de Fleste Tjenestetyende eller Dagarbeiderklassen, idet af de Hensiddende fandtes 50,2 % Tjenestetyende og 26,9 % Dagarbeidere og af de Indsatte henholdsvis 27,2 % og 38,8 %. I de tidligere Beretningsaar tilhørte ogsaa Størstparten af Mandsfangerne saavel af de Hensiddende som af de Indsatte Dagarbeider- eller Haandværksarbeiderklassen og af Kvindefangerne Klassen Tjenestetyende eller Dagarbeidere.

Tabel VIII. Opgave, som viser, hvormange af Fangerne ikke tidligere have været straffede og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide eller med Strafarbeide.

Af Fangerne vare saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ikke tidligere straffede	170	147	150	33	320	180
Tidligere straffede	646	98	315	70	961	168
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348
og af de sidstnævnte:						
1. Straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	117	32	139	39	256	71
2. Straffede med Strafarbeide	529	66	176	31	705	97
Tilsammen	646	98	315	70	961	168

Procentvis stiller Forholdet sig for Beretningsaaret — sammenlignet med Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 — saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.		1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede . . .	20,9	60,0	20,1	55,2	32,3	32,0	28,6	42,9
Tidligere straffede	79,1	40,0	79,9	44,8	67,7	68,0	71,4	57,1
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
og af de sidstnævnte:								
1. Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbejde . . .	14,3	13,0	15,5	14,2	29,9	33,0	26,9	31,6
2. Med Strafarbejde	64,8	27,0	64,4	30,6	37,8	30,0	44,5	25,5

Tabel IX. Opgave, der viser, hvormange af Fangerne have været ægte fødte og hvormange uægte fødte.

Af Opgaven sees, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Ægte fødte	725	205	407	86	1132	291
Uægte fødte	86	40	57	17	143	57
Ikke oplyst	5	-	1	-	6	-
Tilsammen	816	245	465	103	1281	348

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%
Ægte fødte	88,9	83,7	87,5	83,5
Uægte fødte	10,5	16,3	12,3	16,5
Ikke oplyst	0,6	-	0,2	-
	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel X. Opgave, der viser, hvor Fangerne vare hjemmehørende.

Af Fangerne vare ifølge denne Opgave hjemmehørende i:

A m t e r.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I a l t.			
	M.	K.	Tifs.	M.	K.	Tifs.	M.	K.	Tifs.	
Smaalene	B.	33	9	42	16	-	16	49	9	58
	L.	31	13	44	9	2	11	40	15	55
Akershus	B.	-	-	-	1	1	2	1	1	2
	L.	29	9	38	18	2	20	47	11	58
Kristiania	B.	195	60	255	118	42	160	313	102	415
Hedemarken	B.	3	-	3	-	-	-	3	-	3
	L.	47	9	56	20	5	25	67	14	81
Kristians	B.	-	-	-	1	-	1	1	-	1
	L.	24	11	35	18	5	23	42	16	58
Buskerud	B.	19	3	22	11	2	13	30	5	35
	L.	22	7	29	10	2	12	32	9	41
Jarlsberg og Laurvig. . .	B.	9	7	16	8	3	11	17	10	27
	L.	18	7	25	5	-	5	23	7	30
Bratsberg	B.	6	-	6	7	1	8	13	1	14
	L.	11	5	16	1	3	4	12	8	20
Nedenæs	B.	4	5	9	4	1	5	8	6	14
	L.	14	3	17	4	1	5	18	4	22
Lister og Mandal	B.	18	2	20	5	-	5	23	2	25
	L.	12	2	14	5	1	6	17	3	20
Stavanger	B.	19	7	26	8	2	10	27	9	36
	L.	13	4	17	10	-	10	23	4	27
Søndre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	27	5	32	13	5	18	40	10	50
Bergen	B.	30	8	38	23	5	28	53	13	66
Nordre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L.	14	3	17	11	1	12	25	4	29
Romsdal	B.	7	2	9	7	1	8	14	3	17
	L.	23	13	36	11	3	14	34	16	50
Søndre Trondhjem	B.	27	5	32	26	2	28	53	7	60
	L.	15	10	25	12	5	17	27	15	42
Nordre Trondhjem	B.	1	1	2	1	1	2	2	2	4
	L.	15	14	29	7	1	8	22	15	37

A m t e r.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			I a l t.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
Nordland	B.	-	1	1	1	2	1	2	3	
	L.	27	4	31	14	2	16	41	6	47
Tromsø	B.	4	1	5	3	-	3	7	1	8
	L.	11	5	16	6	1	7	17	6	23
Finmarken	B.	8	3	11	3	1	4	11	4	15
	L.	22	4	26	16	1	17	38	5	43
Byerne		383	114	497	243	63	306	626	177	803
Landdistrikterne		375	128	503	190	40	230	565	168	733
Hele Riget		758	242	1000	433	103	536	1191	345	1536
Sverige		39	3	42	19	-	19	58	3	61
Andre Lande		7	-	7	7	-	7	14	-	14
Ikke oplyst		12	-	12	6	-	6	18	-	18
		816	245	1061	465	103	568	1281	348	1629

Procentvis beregnet var Forholdet saaledes:

A m t e r.	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	
	%	%	%	%	%	%	
Smaalenene	B.	4,0	3,7	4,0	3,4	-	2,8
	L.	3,8	5,3	4,1	1,9	1,9	1,9
Akershus	B.	-	-	-	0,2	1,0	0,4
	L.	3,6	3,7	3,6	3,9	1,9	3,5
Kristiania	B.	23,9	24,5	24,0	25,4	40,7	28,2
Hedemarken	B.	0,4	-	0,3	-	-	-
	L.	5,8	3,7	5,3	4,3	4,8	4,4
Kristians	B.	-	-	-	0,2	-	0,2
	L.	2,9	4,5	3,3	3,9	4,8	4,1
Buskerud	B.	2,3	1,2	2,1	2,4	1,9	2,3
	L.	2,7	2,9	2,7	2,1	1,9	2,1
Jarlsberg og Laurvig	B.	1,1	2,9	1,5	1,7	2,9	1,9
	L.	2,2	2,9	2,4	1,1	-	0,9
Bratsberg	B.	0,7	-	0,6	1,5	1,0	1,4
	L.	1,4	2,1	1,5	0,2	2,9	0,7

Det betydeligste Procentantal er, efter hvad ovenstaaende Opgave udviser, fra Kristiania, nemlig af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 23,9 % Mandfanger og 24,5 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb Indkomne 25,4 % Mandfanger og 40,7 % Kvindefanger. I Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 var Forholdet saaledes, at af de Hensiddende 22,5 % Mandfanger og 28,4 % Kvindefanger og af de Indkomne 22,0 % Mandfanger og 23,4 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Kristiania.

Af samtlige Fanger, der ved Beretningsaarets Begyndelse hensad i Strafanstalterne, var 46,9 % Mandfanger og 46,5 % Kvindefanger hjemmehørende i Rigets Kjøbstæder eller Ladesteder, medens 46,0 % Mandfanger og 52,3 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne. Af de i Aarets Løb indkomne Fanger var 52,2 % Mandfanger og 61,2 % Kvindefanger hjemmehørende i Kjøbstæderne eller Ladestederne, medens 40,9 % Mandfanger og 38,8 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne.

5,7 % Mandfanger og 1,2 % Kvindefanger af de Hensiddende samt 5,5 % af de indkomne Mandfanger vare hjemmehørende i Udlandet.

Oplysning om Hjemstavn savnedes for 1,4 % hensiddende og 1,3 % indkomne Mandfanger.

Nedenstaaende Opgave viser, hvormange Fanger der hensad i Strafanstalterne ved Begyndelsen af Beretningsaaret og hvormange der indkom i Aarets Løb — særskilt af Mandfanger og Kvindefanger — for hvert 1000 Indvaanere, beregnet efter den hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875 i Kjøb- og Ladestederne, i Landdistrikterne og i hele Riget.

For hvert 1000 Indvaanere af hvert Kjøn var:	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
Fra Kjøb- og Ladestederne	2,42	0,66	1,49	1,53	0,36	0,92
Fra Landdistrikterne	0,52	0,17	0,34	0,26	0,05	0,16
Fra hele Riget	0,85	0,26	0,55	0,49	0,11	0,29

Tabel XI. Opgave, der viser hvormange af de fra Strafanstalterne i Aaret 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden 1ste Juli 1882, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse.

Af denne Opgave erfares:

	Dømt e.						Tilsammen.		
	For Tyveri.			For anden Forbrydelse.			M.	K.	Tils.
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.			
At af de i Aaret 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879 løsladte	377	42	419	116	72	188	493	114	607
vare inden 1ste Juli 1882 — altsaa mindst 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse — tilbagefaldne	138	12	150	14	6	20	152	18	170
eller procentvis beregnet	36,60	28,59	35,80	12,07	8,33	10,64	30,83	15,79	28,01
Efter Beretningen for Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 var Tilbagefaldsprocenten for Aaret 1877—1878 . .	41,8	35,7	41,0	11,0	14,9	7,7	32,5	14,7	28,9

Med Hensyn til den forholdsviis høie Tilbagefaldsprocent for Beretningsaaret for Mandfangernes Vedkommende ved Kristiania Tugthus (52,38 % af de for Tyveri og 26,32 % af de for anden Forbrydelse domfældte, medens Procentantallet efter forrige Beretning var henholdsvis 39,2 % og 6,5 %) har Bestyreren af denne Strafanstalt bemærket, at det utvivlsomt for en væsentlig Del maa forklares af den Omregulering af Distrikterne, som fandt Sted de sidste Aar, Kristiania Tugthus modtog Mandfanger, idet de fjernere Distrikter, som henhøre til Landsognene og som levere de færreste Recidivister, gik over til andre Strafanstalter, medens Kristiania, Akershus Amt og Smaalenes Amt med sine Byer ligetil Udgangen af 1881 leverede Forbrydere til Kristiania Tugthus.

Om Antallet af de Fanger, som ved deres Indbringelse i samt forinden deres Løsladelse af Strafanstalten eller paa Grund af deres eget Ønske ere blevne hensatte i Celle — cfr. §§ 14 og 15 i Lov om Bodsfængslet af 12te Juli 1848 — er fra Fællesstrafanstalterne for Beretningsaaret afgivet forskjellige Oplysninger, hvoraf hidsettes følgende:

Akershus Strafanstalt. I Henhold til Bodsfængselslovens § 14 har indkomne Fanger, der ikke har været overførte fra andre Strafanstalter, og Fanger, der skulle løslades, været hensatte i Celle i kortere eller længere

Tid. Ligesaa har der været givet enkelte Fanger, som herom har ytret Ønske, Adgang til at hensættes i Celle. Det samlede Antal Celledage udgjorde 1970 Dage fordelte paa 105 Fanger, heri ikke medregnet de, der have været anbragte i Strafcelle.

Kristiania Tugthus. Af nyindkomne Fanger har tilsammen 104 ved Indsættelsen hensiddet i Celle i forskjellig Tid; 88 Fanger har før Løsladelsen hensiddet en Tid i Celle; der har derhos i Beretningsaaet været 5 faste Celfanger, hvorhos 91 Fanger har henligget i Celle om Natten.

Bestyreren af Kristiania Tugthus har iøvrigt med Hensyn til Anvendelsen af Cellerne bemærket Følgende: „Man har nu det samlede Antal Celler til Brug blot for Kvinder, og dog føles Mangelen paa Celler — hovedsagelig for Natten — i betydelig Grad. Her er stadig Anmodning om at komme i Celle fra et langt større Antal Fanger, end det er muligt at indvilge dette Gode. Enkelte selv af de værste Fanger foretrække Ensomheden i Cellen efter Dagens Arbeide; andre af dette Slags lægges did for at skaffe mest mulig Ro paa Sovelokalerne. Om Gavnligheden af at have det størst mulige Antal i Celle kan der ikke være to Meninger.“

Bergens Tugthus. 52 indkomne Fanger har ved Indsættelsen hensiddet en Tid i Celle; 31 en Tid før Løsladelsen, hvorhos 5 Fanger har hensiddet i Celle efter eget Ønske. En i forrige Beretning omhandlet urenselig Fange har i 189 Nætter henlagt i Celle. 1 Fange har den hele Tid siden Indsættelsen ligget i Celle, da man ikke turde lade ham ligge blandt de andre Fanger; for Sikkerheds Skyld har ogsaa to andre Fanger ligget i Celle om Natten, den ene i 267 Dage, den anden det hele Aar.

Thronhjems Tugthus. Ved Indsættelsen har 85 Fanger hensiddet i Celle tilsammen i 594 Dage; før Løsladelsen 62 i tilsammen 207 Dage. Efter eget Ønske har 4 Fanger i tilsammen 190 Dage hensiddet i Celle om Natten, i Hviletiden og paa Søn- og Helligdage, og 3 Fanger det hele Døgn i tilsammen 177 Dage. Efter Strafanstaltens Bestyrers Bestemmelse har derhos 2 Fanger været hensat i Celle i tilsammen 124 Dage af Hensyn til at de forulempede sine Medfanger. Endelig har for Sikkerheds Skyld 9 Fanger hensiddet i Celle tilsammen i 1 007 Dage dels for hele Døgnet, dels for Natten alene.

D. Disciplinen.

Af grove Brud paa Disciplinen har i Beretningsaaet 1ste Julii 1881 til 30te Juni 1882 forekommet 7 Tilfælde, nemlig et i Bodsfængslet, tre i Akershus Strafanstalt og tre i Bergens Tugthus.

Om den i Bodsfængslet indtrufne grove disciplinære Forseelse er i Beretningen forklaret, at F.-No. 64 — en 22 Aar gammel Gut her fra Byen, som tidligere to Gange havde hensiddet i Fængslet og paany indkom den 4de

Marts 1882 paa 1 Aar for 3die Gangs Tyveri — den 10de Marts Kl. 7 Aften satte Ild paa en Del Drev og Fyrstikæsker, han havde i sin Celle. Han blev herfor i Henhold til Straffeloven Kap. 23 § 1 af Byretten ilagt 8 Dages ensomt mørkt Fængsel i Strafanstalten. Fangeren havde adskilligt Brændstof i Cellen, saa det er ikke godt at sige, hvad Udfaldet var blevet, hvis han ikke tvunget af den stærke Røg havde ringet paa sin Klokke og faaet Hjælp. Angjældende begik sin Gjerning i Utaalmodighed og for at komme over i Fællesanstalt, men indsaa senere det Taabelige deri.

Under en mellem 2de i Akershus Strafanstalt hensiddende Fanger — No. 37 og No. 303, der begge i Forening med en ved denne Anstalt ansat Vagtmester, der 1ste August 1881 afskedigedes fra sin Stilling, havde gjort sig skyldige i Underslæb — opstaaet Uenighed bibragte F.-No. 303 den førstnævnte Fange med en Sadelmagerkniv to Knivstik i Ansigtet med den Følge, at denne maatte indlægges paa Rigshospitalet. Under de i denne Anledning foretagne Undersøgelser bleve ikke alene begge disse Fanger men ogsaa bemeldte Vagtmesters Forhold stærkt kompromitteret, hvorefter Sidstnævnte øjeblikkelig suspenderedes og Forhør begjærtes optaget. Under dette fremkom saadanne Oplysninger, at Vagtmesteren blev afskediget, men inden Videre kunde foretages i Sagen, fandt han Anledning til at emigrere til Amerika. Ved Kristiania Byrets Dom af 13de April 1883 blev F.-No. 303 for Brydelse mod Krlls. Kap. 21 § 14 cfr. Kap. 5 § 9 og Kap. 6 § 19 idømt Fængsel i Enrum uden Sysselsættelse i 6 Dage, medens den anden Fange blev frifunden. Den tredie i denne Strafanstalt hensiddende Fange, der gjorde sig skyldig i grovt Brud paa Disciplinen, havde ved ulovlig Korrespondence med et Par dimitterede Straffanger fundet Anledning til at udbringe forskjellige Gjenstande, tilhørende Strafanstalten. Han blev i den Anledning ved Høiesteretsdom af 23de Marts 1882 for Tyveri ilagt 5 Aars Strafarbeide.

To i Bergens Tugthus hensiddende Fanger bleve i Beretningsaaet undergivne Justitiens Tiltale, den ene for at have undsagt Overinspektøren paa Livet, den anden for med Kniv i Haanden at have tvunget en af Opsynsbetjentene til at aabne en lukket Dør til et af Arbejdslokalerne. Ved Dom, afsagt af Bergens Byfoged den 8de Marts 1882 blev Førstnævnte for Brydelse mod Krll. Kap. 16 § 11 cfr. Kap. 6 § 19 tilkjendt 15 Dages Fængsel i Enrum uden Sysselsættelse, medens Sidstnævnte ved samme Dom blev frifunden. Den domfældte Fange havde den 8de December 1881 negtet at udføre nogen Feining paa Sovelokalet før Kl. 6 om Morgenen, i hvilken Anledning han blev betydet, at han for denne Forseelse vilde miste sin Tillægskost. Den paafølgende Dag viste Angjældende en truende og heftig Opførsel mod Overinspektøren og ytrede bl. A. flere Gange paa Arbejdssalen, hvor flere Fanger vare forsamlede og hvor hans højrøstede Tale havde vakt Uro, at „Overinspektøren vilde han dræbe og det inden 14 Dage.“ Hans Forhold har efter Udtaaelsen af Straffen været meget godt. Den anden ved Dommen

frifundne Fange, som altid laa i Celle om Nætterne, da han har rømt nogle Gange, og som ansaaes for en farlig Person, der altid vilde føre Ordet og havde stor Magt over sine Kammerater, havde efter vedkommende Betjents Forklaring under den paa det omhandlede Arbeidslokale opstaaede Uro gjentagende opfordret Betjenten, der opholdt sig i Arbeidssalen, til at aabne den lukkede Dør, hvilket Betjenten i Betuttelse efterkom, da han saa Angjældende have en Kniv i Haanden og kjendte ham som en voldsom Person. Angjældende, der efter hvad der er oplyst var staaet op fra sin Plads i Arbeidssalen og med en Kniv havde nærmet sig Døren, hvor Betjenten stod, paastod imidlertid, at han var staaet op for at slibe sin Kniv paa den i Nærheden af Døren staaende Slibesten, Denne Angjældende, der den paafølgende Morgen blev hensat i Celle, har senere vist et upaaklageligt Forhold.

Under et af Forhørene mod disse Fanger fremlagde en anden Fange, J. K. J., en Skrivelse for Retten, hvori var fremsat flere graverende Beskyldninger mod Overinspektøren for Misligheder i Embedsførelse. Dette gav Anledning til, at han undergaves Justitiens Tiltale, og ved Høiesterets Dom blev han tilkjendt 20 Dages Fængsel i Enrum uden Sysselsættelse. Da Stevnevidnerne forkyndte J. Stiftsoverrettens Dom, vilde han ei strax afgive Erklæring hvorvidt han vilde vedtage Dommen eller ei, saa de maatte henvende sig nogle Gange til ham. Han anmodede om at faa Papir, saa at han kunde henvende sig til høiere Foresatte. Dette tilstodes ham, men i sit Brev førte han usømmelig Tale og paastod, at Overinspektøren skulde have erklæret, at saalænge han havde Penge skulde ingen Fange faa Ret. Dette Brev tilstilledes Direktionen, hvis Medlem — 1ste Raadmand — indfandt sig i Strafanstalten for at undersøge Forholdene og Beskyldningernes Rigtighed. Da Fangens Paastande befandtes aldeles ugrundede, blev Kapteinvagtmester Brun af Stiftsdirektionen konstitueret som Overinspektør for at diktere Fangen en arbitrær Straf, hvilken bestemtes til Hensættelse i Enrum uden Sysselsættelse paa Vand og Brød i 8 Dage. Siden har Fangens Forhold været upaaklageligt og han har været flittigere ved sit Arbeide.

I Beretningsaaet har ingen Rømning fundet Sted, hvorimod to Forsøg derpaa har været gjort — i Bods-fængslet og i Akershus Strafanstalt. Herom er i vedkommende Beretninger afgivet følgende Forklaringer.

I Bods-fængslet blev Rømningsforsøg gjort af F.-No. 102, en 28 Aar gammel Snedkersvend fra Sverige, som 18de April 1882 indkom i Fængslet paa 2 Aar og 8 Maaneder for grovt og simpelt Tyveri. Da han 3 Gange havde været dømt for Tyveri i Sverige, tilskrev Fængslets Direktør Direktøren i Carlstad Fængsel, hvor han sidst havde siddet. Han havde imidlertid der gennemgaaet sin Straf „uden Anmærkning“ og været baade flittig og flink i sit Arbeide. Efter den Oplysning havde man ingen Betænkelighed ved at gjøre ham til Snedker. Den 12te Juni s. A. meddelte imidlertid Fængselspræsten, at Angjældende, efter hvad han havde hørt af Præsten ved Christiania Distriktsfængsel, som igjen havde det fra en svensk Præst, skulde være

en farlig Rømningsmand, hvem man maatte passe paa. Denne Oplysning, som stod i Strid med hvad Direktøren havde hørt fra Carlstad, meddelte han dog strax til Overvagtimesteren, som besluttede at underkaste Angjældendes Celle en grundig Visitation. Den 14de Juni om Aftenen gik han op til ham og lod ham tage Snedkerbænken bort fra Ydermuren. Dette skede og Muren var tilsyneladende i ubeskadiget Stand. Det vakte imidlertid Overvagtimesterens Opmærksomhed, at en Del af Murpuksen var fugtig. Han gav sig derfor til at skrabe paa den med et Jern og opdagede da, at der bag Puksen fandtes et Hul i Muren, 15½ Tomme langt, 9½ Tomme høit og 19½ Tomme dybt. Muren var altsaa paa det nærmeste gjennembrudt. I Begyndelsen negtede han for Gjærningen, men bekjendte den senere med Tilføiende, at Rømningsforsøget var gjort den 15de og 16de Mai om Morgen, men at han havde afstaaet derfra, fordi han ikke forstod, hvorledes han skulde komme over Ringmuren. Han havde i ethvert Tilfælde arbeidet paa Muren fint og stille, ingen Lyd var hørt hverken af Vakten eller af Nabofangerne. Hans Verktøi bar ikke Mærker efter Boring i Sten eller Kalk, men han havde sammenbundet nogle Saugsnore, hvormed han formentlig skulde have firet sig ned i Gaarden, saa Rømningsforsøget var neppe opgivet. Direktøren korresponderede paany med Direktøren i Carlstad, som fremdeles udtalte, at han ikke ansaa Angjældende for en farlig Mand, og da Direktøren trods det Skete ikke heller ansaa ham for værre end at han, naar han stadig sees paa Fingrene, maatte kunne betroes Verktøi, gjorde han ham atter til Snedker, dog saaledes at han om Natten sov paa Sikkerhedscelle.

En i forrige Reretning omhandlet Fange i Akershus Strafanstalt, der af Sikkerhedshensyn i længere Tid havde været belagt med Jern og hendsiddet i Celle, gjorde i Beretningsaaret Forsøg paa at undvige. Angjældende havde under Luftningen i Fangegaarden fundet Anledning til at bemægtige sig en Øxe, med hvilken han overhug en Ring i sine Fodjern. Da Slutteren kom for at aabne hans Celledør, forsøgte Angjældende at løbe forbi ham og ud men blev overmandet af Slutteren og ført tilbage til Cellen. For dette Forsøg afstraffedes han med 25 Slag Rotting og 10 Dages Vand og Brød, hvorhos hans Jernbelæg forstærkedes.

Foruden den heromhandlede Fange har en i forrige Beretning omhandlet i samme Strafanstalt hendsiddende Fange, der den 29de Juni 1881 gjorde Forsøg paa Undvigelse, i nærværende Beretningsaar været belagt med Halsjern, ligesom han ogsaa for denne Forseelse afstraffedes med 25 Slag Rotting.

I Bergens Tugthus vare 5 Fanger ved Beretningsaarets Begyndelse belagte med Jern. Jernene aftoges 3 af disse Fanger Juleaften 1881. Da en af de øvrige to Fanger udover Vaaren klagede over Rheumatisme i Hovedet og tilskrev dette Jernringen, og Lægen ikke kunde benægte Muligheden heraf, blev Halsjernet aftaget og Fangen hensat i Celle for Sikkerheds Skyld. Efter hans Fjernelse fra Arbeidssalen blev Forholdet dersteds meget bedre.

I Throndhjems Tugthus har en Fange til Forebyggelse af Rømning i 121 Dage været belagt med Jern (Fodlænke) og derhos i 70 Dage været hensat i Celle for det hele Døgn og i 51 Dage i Celle kun for Natten og Hviletiderne. 7 Fanger har derhos paa Grund af truende Ytringer mod Opsynet eller mod Medfanger eller for voldsom Adfærd i forskjellig Tid — dels kun for Natten, dels det hele Døgn — været bensat i Celle.

Til nærmere Oplysning om de i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 inden Strafarbejdsanstalterne begaaede Disciplinærforseelser og de for samme anvendte Revselsler tillader man sig at hidsætte:

I. Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 begaaede Disciplinærforseelser: (Se Side 26).

De Disciplinærforseelser, hvori Fangerne hyppigst have gjort sig skyldige har altsaa været for Mandfangernes Vedkommende ved Bodsfængslet Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa, upassende Opførsel og uanstændigt Forhold samt Opsætsighed, Ulydighed m. V., ved Fællesanstalterne Opsætsighed, Ulydighed m. V., Slagsmaal, Klammeri m. V. samt Besiddelse af utilladte Gjenstande, og for Kvindefangernes Vedkommende Opsætsighed, Ulydighed m. V., Besiddelse af utilladte Gjenstande samt Rapseri og Uredelighed.

II. Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 inden Strafarbejdsanstalterne for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler. (Se Side 27).

De hyppigst anvendte Revselsler har altsaa været for Mandfangernes Vedkommende ved Bodsfængslet Hensættelse i mørk Strafcelle paa Vand og Brød og i lys Strafcelle paa Vand og Brød og ved Fællesstrafarbejdsanstalterne Berøvelse af Tillægskost og korporlig Revselse; for Kvindefangernes Vedkommende Berøvelse af Tillægskost, Hensættelse i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse og Hensættelse i mørk Celle paa Vand og Brød.

Af de Fanger, der i Løbet af Beretningsaaret have hensiddet i Strafarbejdsanstalterne, ere for Disciplinærforseelser afstraffede:

	Antal disciplinært afstraffede Fanger.			Samlet Fangebelæg. *)			Procent af det samlede Fangebelæg.			Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.			Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Bodsfængslet . . .	58	-	58	459	-	459	12,6	-	12,6	209,29	-	209,29	27,7	-	27,7
Akershus Strafanstalt	35	-	35	424	-	424	8,3	-	8,3	285,01	-	285,01	12,3	-	12,3
Kristiania Tugthus .	4	41	45	35	341	376	11,4	12,0	12,0	-	-	235,87	-	-	19,1
Bergens Do. .	21	-	21	170	-	170	12,4	-	12,4	110,56	-	110,56	19,0	-	19,0
Throndhjems Do. .	28	-	28	278	66	344	10,1	-	8,1	193,89	11,16	205,05	14,4	-	13,7
	146	41	187	1366	407	1773	10,7	10,1	10,5						

*) Antallet af de fra foregaaende Aar hensiddende og de i Aarets Løb indkomne og fra andre Strafanstalter overflyttede Fanger.

1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.	Opsætsighed, Ulydighed og upassende Opførsel mod Opsynet.			Undvigelse eller Forsøg derpaa.			Slagsmaal, Klammeri og ufredeligt Forhold til Medfanger.			Upassende Opførsel og uanstændigt Forhold.			Dovenskab og slet Arbeide.			Beskadigelse af Inventarium m. m.			Rapseri og Uredelighed.			Besiddelse af utilladte Gjenstande.			Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa.			Andre Forseelser.			I alt.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Akershus Strafanstalt .	14	-	14	1	-	1	3	-	3	2	-	2	-	-	-	1	-	1	3	-	3	11	-	11	1	-	1	7	-	7	43	-	43
Kristiania Tugthus .	-	26	26	-	-	-	3	7	10	-	7	7	-	-	-	-	1	1	-	11	11	1	14	15	-	-	-	-	5	5	4	71	75
Bergens Tugthus . .	16	-	16	-	-	-	5	-	5	3	-	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	29	-	29
Thronhjems Tugthus	14	-	14	-	-	-	14	-	14	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	2	4	-	4	-	-	-	-	-	-	36	-	36
Tils. Fællesanstalterne	44	26	70	1	-	1	25	7	32	5	7	12	5	-	5	1	1	2	5	11	16	16	14	30	1	-	1	9	5	14	112	71	183
Bodsfængslet	15	-	15	1	-	1	-	-	-	17	-	17	7	-	7	11	-	11	-	-	-	-	-	-	39	-	39	-	-	-	90	-	90
Ialt	59	26	85	2	-	2	25	7	32	22	7	29	12	-	12	12	1	13	5	11	16	16	14	30	40	-	40	9	5	14	202	71	273

1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

	Berøvelse af Tobak.			Berøvelse af Tillægskost.			Hensættelse i Enrum i lys Celle paa almindelig Fangekost.						Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse.			Hensættelse i Enrum i mørk Celle med Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød hveranden Dag.			Tamp, Rotting, Ris.			Ialt.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	Med Sysselsættelse.			Uden Sysselsættelse.			M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
							M.	K.	tils.	M.	K.	tils.												
Akershus Strafanstalt	-	-	-	8	-	8	-	-	-	-	-	-	7	-	7	10	-	10	18	-	18	43	-	43
Kristiania Tugthus	-	-	-	2	33	35	-	5	5	-	3	3	2	15	17	-	15	15	-	-	-	4	71	75
Bergens Tugthus	1	-	1	8	-	8	3	-	3	4	-	4	9	-	9	-	-	-	4	-	4	29	-	29
Thronhjems Tugthus	-	-	-	24	-	24	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	2	9	-	9	36	-	36
Tils. Fællesanstalterne	1	-	1	42	33	75	3	5	8	4	3	7	19	15	34	12	15	27	31	-	31	112	71	183
	Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten.			Vand og Brød i ordnær Fange-celle.			Vand og Brød i lys Strafcelle.			Vand og Brød i mørk Strafcelle.														
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.												
Bodsfængslet	1	-	1	13	-	13	38	-	38	38	-	38										90	-	90
Ialt																						202	71	273

Af det nævnte Antal disciplinært afstraffede Fanger vare ved Bodsfængslet 11 Fanger straffede 2 Gange, 6 Fanger 3 Gange, 1 Fange 4 Gange og 1 Fange 9 Gange; i Akershus Strafanstalt 4 Fanger 2 Gange og 2 3 Gange; i Kristiania Tugthus af Kvindefangerne 9 2 Gange, 6 3 Gange og 3 4 Gange; i Bergens Tugthus 6 Fanger 2 Gange og 1 Fange 3 Gange; i Thronhjems Tugthus af Mandfangerne 2 Fanger 2 Gange og 3 Fanger 3 Gange.

Om den i Bodsfængslet nævnte Fange, der for Disciplinærforseelser blev straffet 9 Gange og som nu ifølge ny Dom og Justitsdepartementets Bestemmelse er overflyttet til Akerhus Strafanstalt, har Bodsfængslets Direktør forklaret følgende:

„Angjældende er en 23 Aar gammel Dagarbejder her fra Byen, som tidligere en Gang før har hensiddet her og som paany indbragtes 29de November 1881 paa 4 Aar for 4de Gangs grovt Tyveri og voldsom Modstand mod Politiet. Han erklærede sig strax umulig her, han var sygelig, sorgfuld, havde saameget at tænke paa, at Ensomheden vilde blive ham utaalelig, og bad sig overflyttet til Akershus Strafanstalt for at han kunde have „gode Dage“ den korte Tid, som stod igjen af hans Liv. Men hans Helbred var efter Lægens Erklæring god, og Medicinaldirektør Dahl, der i Egenskab af Inspektionens Formand tilsaa ham, bemærkede endogsaa, at han ikke paa længe havde seet et saa kraftigt Legeme. Men han var og blev baade syg og sorgfuld og fuld af Tanker. Saa arbeidede han ikke, saa stod han uafledelig i sin Trækrude for at indaaude den friske Luft, saa bankede han i Væggen, saa sang han skingrende høit paa Cellen o. s. v. Hver Gang han blev tiltalt og afstraffet for sin udisciplinære Adfærd, kom han med en ustandselig Strøm af Ord, hvormed han skulde betegne sin Sorg og alle sine Kvaler. Han er en stor Original og rimeligvis en stor Komediant, men det kan nok hælde, at han ikke er skikket til at sidde her i 4 Aar med Udsigt til mere Straf, idet han har afgivet Bekjendelser om en Masse Tyverier, som ikke alene ville fælde ham men ogsaa mange Medskyldige. Bag hans Ordstrøm og fremkunstlede Taarer synes jeg undertiden at skimte en Uro, som ikke passer sig for Cellen, ialfald ikke i Længden.“

Angaaende de disciplinære Forhold i Akershus Strafanstalt har denne Anstalts Bestyrer kemærket, at den nu paabegyndte Forandring af Sove- og Arbejdslokaler tør paaregnes at ville medføre adskillige Forbedringer ogsaa med Hensyn til Fangernes disciplinære Forhold, der i det Hele taget maa karakteriseres som godt.

Bestyreren af Kristiania Tugthus har om Fangernes Forhold udtalt sig saaledes:

„Hvad angaar Fangernes Forhold, da kan jeg ikke sige andet end at dette i det Hele taget har været godt. Efterat Mandfangerne ere blevne fjernede, er Strafanstalten i alle Retninger undergaaet en saa stor og jeg tør sige glædelig Forandring, at man næsten ikke kan tro sine egne Øine. For det Første er der indtraadt en Ro overalt, som man før ikke kjendte; thi,

hvorledes man indrettede sig, saa umuliggjorde Bygningernes indbyrdes Beliggenhed en saa absolut Adskillelse mellem begge Kjøen, at de ikke under visse Omstændigheder kunde faa Øine paa hinanden. Da nu flere af Byens letsindige Krabater kjendte enkelte løsagtige Tyvskvinder, gav blot dette Anledning til Uro, Overtrædelse af Ordre og deraf følgende Afstraffelser. Fremdeles har det talrigere Opsyn sat Bestyrelsen istand til at stille ganske andre Fordringer til Ro og Orden i Arbeidstiderne. De til Disposition stillede flere rummeligere og lysere Lokaler har havt til Følge, at der ligger et langt mindre Antal paa flere af Sovelokalerne, ligesom man har kunnet klassificere Fangerne for det Første efter Forbrydelserne saavel paa Sove- som Arbeidsrummene. Taushed er paabudt i Arbeidstiden, dog ikke i den Grad, at man maa bede om Tilladelse til at spørge om hvadsomhelst, der vedrører Arbeidet, men saaledes at al Passiar Fangerne imellem i Arbeidstiden er forbudt. Nu ved man jo, at Taushed er ganske anderledes generende i Almindelighed for Kvinder end for Mænd, og der klages ogsaa saare over den paabudte Taushed. De Forseelser, som nu ere de almindeligste, ere dels Brud paa Ordre om Taushed, dels Kjævlerier Fangerne imellem, dels Samling af Mad. Fremdeles ere enkelte hidsige og irritable Væsener, som have ondt for at finde sig i den nye Tingenes Orden, uartige mod Opsynet, fordi disse maa paase givne Ordres Efterlevelse. Afstraffelsernes Antal ere for Resten meget færre end i forrige Aar og haaber jeg disse ville lidt efter lidt indskrænkes til det mindst mulige. Man hører nu saavel mundtlige som skriftlige Udtalelser fra Fangerne om, hvor forskjellig Tilstanden i Strafanstalten er nu mod forhen, hvor streng Straffen er bleven, hvor strengt Opsynet er blevet, hvor man nok skal vogte sig for at komme hid oftere (slige Løfter hørte man for Resten jo ogsaa af og til forhen), hvilket jo tyder paa, at Opholdet her er bleven dem ubehageligt. Paa den anden Side have Fangerne, siden alt Arbeide udføres af Kvinder alene, den store Fordel, at de kunne oplæres i flere Ting, som kommer dem tilgode i fri Tilstand, samt at flere have Arbeide i fri Luft, hvilket jo er dem gavnligt, især naar de have lang Straffetid.“

Angaaende de disciplinære Forhold i Throndhjems Tugthus har Anstaltens Bestyrer ytret følgende:

„Som forrige Beretningsaar afsluttedes, begyndte nærværende under ikke lidet vanskelige Forhold med Hensyn til Disciplins, Ordens og Fangebehandlings Gjennemførelse i det Hele taget. De før følte Tryk ved den i de senere Aar skede Sammenblanding af de forskjelligste Slags Fanger i alle Aldere forøgedes end yderligere i Begyndelsen af Beretningsaaaret ved en fra Akershus Strafanstalt foretagen Overflytning af 36 Fanger, blandt hvilke taltes en Del i høi Grad fordærvede og forvorpne Forbrydere.

Det syntes som om disse Fanger overlagt og planmæssigt søgte at nedbryde Anstaltens Orden ved deres brutale og truende Færd mod Anstaltens

Bestyrelse, Betjening samt mod deres Medfanger. De forsøgte bragt til Rodels ved Formaninger, dels ved Revselsler, men Alt uden synderlig Resultat.

Et af Expeditionschefen for Fængselsvæsenet reist Spørgsmaal med Hensyn til Forholdsregler ved Behandlingen af de flere i Fællesanstalterne hendsiddende unge Gutter ledede imidlertid til en mundtlig Konference mellem Expeditionschefen og mig om Fangebehandlingsspørgsmaalet i det Hele taget, hvoraf resulterede, at jeg bemyndigedes til at forsøge gennemført i videst mulige Udstrækning den for nogen Del allerede i forrige Aar paabegyndte Klassifikation af Fangerne paa Sovelokalerne i Forbindelse med Taushed paa Arbejdslokalerne og overalt ellers i Anstalten, hvor Fanger fra de forskjellige Klasser maatte komme sammen.

Efter af Departementet at være tilstaaet 2de midlertidige Opsynsbetjente og efterat endel Lokaler i den ældre Kvindeafdeling vare indredede til Optagelse af Mandfanger, saaledes at der i det Hele havdes til Disposition 16 Fælles-Sovelokaler foruden 4 Dobbeltceller — ialt 20 Sovelokaler, — traadte Præst, Lærer og Underinspektør sammen med mig til Foretagelse af Fangernes Fordeling, der derpaa planlagdes med Hensyn til deres Alder, tidligere begaaede Forbrydelser, den Brøde, for hvilken de hensad i Anstalten, deres ydre Forhold i denne og, saavidt det kunde afgjøres, derhos ogsaa til deres moralske Tilstand. Planlæggelsen fulgtes af dens øieblikkelige Gennemførelse. Efterat Fordelingen var udført og Klasserne indlagte paa sine forskjellige Sovelokaler, blev hvert Lokale af Overinspektøren tilkjendegivet, at de tidligere givne Paabud om Taushed overalt i Anstalten udenfor Sovelokalerne og om at hver Mand maatte forblive paa den ham anviste Plads i Arbejdslokalerne, strengt vilde blive paaseet overholdte, hvorhos Fangerne yderligere gjordes bekendt med at deres Gaaen fra og til Arbejde, Skole, Kirke samt ude paa Bevægelsespladserne og forøvrigt overalt, hvor de færdedes ude, ikke mere maatte ske i Flok og Følge, men enkeltvis Mand efter Mand med nogle Skridts Mellemrum. De bleve Alle aabent forklarede Grunden til disse Forholdsregler og alvorligt betydede, at Overtrædelser af de givne Paabud eller Forsøg derpaa vilde medføre Straf. Og den hele Foranstaltning gik roligt og godt; vistnok mødtes vi i den første Tid af enkelte Forsøg paa Opsætsighed, men Enigheden mellem Anstaltens Funktionærer blev de Misfornøiede for stærk og de faldt tilfode.

Om de ved de foretagne Forføininger indvundne Resultater skal jeg i nærværende Beretning ikke udførligere udtale mig, da Erfaringen endnu er for kort, men skal indskrænke mig til at bemærke, at der allerede foreligger Kjendsgjerninger for og Udtalelser fra en Flerhed af de forskjelligste Slags Fanger, der giver det visse Haab, at Arbejdet fortsat paa den lagte Grundvold vil blive til Gavn og Velsignelse.

Det tilbagelagte Aar vil sikkerlig blive et Mærkeaar i Strafanstaltens Historie; thi vistnok har man i de næst foregaaende Aar ogsaa arbejdet i samme Retning, men først iaar er Skridtet taget fuldt ud og vil det forhaa-

bentlig vise sig, at man trods de gamle Lokaler og den forældede Indretning i det Hele taget dog har faaet etableret et System for Fangebehandlingen, med hvilket man vil være hjulpen i nogen Tid, indtil nyere og mere tidsmæssige Strafanstalter kunne erholdes.

Bortset fra den Uro, som de overflyttede Akershus-Fanger medførte til Anstalten, har i det Hele taget intet Væsentligt været at udsætte paa Fangernes Forhold; navnlig har Beretningsaarets sidste Del udmærket sig ved en før ikke kjendt Tilfredshed og Ro inden Anstalten — udentvivl en direkte Følge af de trufne Forføjninger. Disciplinære Straffe ere i ikke ubetydelig Grad aftagne, uagtet Fordringer til Disciplin og Orden ere skjærpede.

Fangebehandlingen med Disciplin og Ordens Opretholdelse har forøvrigt været ledet efter de samme Principer som i forrige Beretning forklaret. Klassificationen medfører imidlertid Krav paa et i betydelig Grad forøget Arbeide, idet hver enkelt Fanges moralske og sædelige Tilstand nu paa en ganske anden Maade end tidligere maa blive Gjenstand for Iagttagelse og Kjendskab til en saavidt mulig rigtig Bestemmelse af Klassifikationen.

Kvindeafdelingens Nedlæggelse har lettet vort Arbeide i væsentlig Møn derved, at vore Kræfter nu udelt kunne ofres kun et Slags Fanger.

Forinden jeg forlader nærværende Emne vil jeg til Slutning tilføie, at Fællesstraffen ved de foretagne Forføjninger ikke maa ansees skjærpet udover de Grændser, som Begrebet om denne Slags Straf i sig selv indeholder; den er formentlig kun ført tilbage til i de gjældende Lovbestemmelers Aand at opfylde sin Hensigt — at være en virkelig Straf, hvilket desværre neppe i lange Tider fuldt ud har været Tilfældet i vore overfyldte og daarligt indrettede Fællesanstalter. Kun gennem streng Disciplin og Orden bliver en Fællesanstalt istand til at arbeide paa Fangernes Forbedring.“

Angaaende den her omhandlede nye disciplinære Ordning og de Resultater, som deraf ere vundne eller kunne paaregnes, har Præsten ved Thronhjems Tugthus i sin Beretning af 27de Oktober 1882 afgivet følgende Udtalelse:

„Medens alle Vidnesbyrd fra de mere fordærvede Fanger direkte eller indirekte gaa ud paa, at man ved den foretagne Reform har rammet Fangens eget Vel, er de bedre Fangers Vidnesbyrd klare og umiskjendelige. De gaa alle i den Retning, at den gennemførte Fordeling af Fangerne er et stort Gode, der vil tjene mange til Gavn, og at den gennemførte Taushed i Arbeidstiden var en Nødvendighed. Om den dybere gaaende moralske Virkning af Straffen, nærmest som den i det forløbne Aar er bleven fuldbyrdet, kan jeg ikke nu nærmere udtale mig. De mere fordærvede Fanger, der anse Strafanstalten for sit Hjem, føler den foretagne Forandring som et Baand, og det er ganske vist en Tvang for de onde Lidenskaber saaledes — ved den foretagne Fangefordeling — at blive henviste til sin egen Kategori; det er ganske vist, at fordærvede Fanger ikke længere i den Grad som tidligere kan tilfredsstille den naturlige Trang til at undervise de mange, som er mindre bevandrede i Lasternes Mysterier. Men deres Erkjendelse

gaar i det hele i den Retning, at det er aldeles rigtigt hvad der er foretaget. Det er en Retfærdighedssag mod „Fangen i Fællesanstalten“, en simpel Retfærdighedshandling at søge bortskaaet Raahed og Brutalitet, som er det fordærvedes Hjertes modne Frugt. Herved skjærpes Fangens Villie til at forsage det Onde, og først da sættes vi istand til en individuel Fangebehandling, hvorved Fangens gode, saavel fysiske som aandelige Anlæg paa en langt friere Maade kan udvikles og ledes i et godt Spor. Saameget er allerede sikkert, at ved Beretningsaarets Udløb var al Klage over den foretagne Forandring forstummet, at der hvilede en almindelig Fred over den hele Anstalt, mere Fred og Tilfredshed over Fangerne i Almindelighed, at Bedringsforsætterne vare almindeligere og Refselsene færre.“ —

Til disse Overinspektørens og Fængselspræstens Meddelelser angaaende den i Thronhjems Tugthus indførte Ordning og Fangebehandling skal man kun føie, at man i den senere forløbne Tid, i hvilken Ordningen stadig har været Gjenstand for nærmere Udvikling og Forbedringer, mere og mere er kommen paa det rene med, at den har væsentlige Fordele og gjør megen Lykke, og at den derfor efterhaanden, som Leilighed gives, bør søges gjen-nemført i alle vore Fællesanstalter.

Til de dertil fornødne Forføininger er derfor egne Bevilgninger givne af de senere Storting.

E. Sjælepleien og Undervisningen.

Af de af Præsterne og Lærerne ved Strafarbejdsanstalterne for Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 afgivne Indberetninger skal man tillade sig at meddele følgende Uddrag:

Bodsfængslet.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag, naar undtages to Søndage, da den maatte indstilles — den ene paa Grund af Præstens Sygdom, den anden paa Grund af Gulvenes Opmaling i Fængslet. Hos Alle, baade ældre og yngre, har der under Gudstjenesten — som paa Skolen — saagodt-som uden Undtagelse hersket den ønskeligste Stilhed og Opmærksomhed. Præsten udtaler, at det ofte har gjort godt at lægge Mærke til den agtpaa-givende Lytten til Guds Ords Forkyndelse, ligesom det har været oplivende ved Løsladelsen at modtage Manges oprigtige Tak for hvad man har gjort for dem under deres Ophold i Fængslet.

Almindelig Kommunion har været afholdt 17 Gange for 55 Fanger, hvoraf 6 vare Konfirmander. 8 Fanger kommunicerede 2 Gange, de øvrige 1 Gang. Paa Grund af den for Mange korte Straffetid kan der for disses Vedkom-meede vanskelig blive Tale om Altergang, medens de ere i Fængslet.

Konfirmation har i Beretningsaaret været afholdt 6 Gange. Hver Gang konfirmeredes kun 1 Fange. Den første Konfirmationshandling foretoges for

en 22 Aar gammel svensk Dagarbeider, der havde gode Kundskaber og som viste Flid og et godt Forhold. Den anden Konfirmerede var en 22 Aar gammel Sømand fra Bergen. Han var løs og ustø af Karakter, men havde meget gode Kundskaber og opførte sig godt under hele sin Fængselstid, ligesom han ogsaa udviste Flid. Den tredie var en 24 Aar gammel Omstreifer, som ogsaa udviste Flid og et godt Forhold og havde ret gode Kundskaber. Den fjerde Konfirmerede var en Omstreifer fra Sverige, 21 Aar gammel. Han var ved Indkomsten aldeles uvidende og kunde ikke engang læse et Ord i en Bog, men ved Flid og Ihærdighed naaede han saalangt, at han kunde konfirmeres med nogenlunde Kundskaber og med Vidnesbyrd om godt Forhold. Den Femte, en 24 Aar gammel Sjouer fra Bergen, var en løs og til Drik henfalden Person, som Præsten havde store Betænkeligheder ved at konfirmere, men han følte sig dog tvungen dertil ved Fangens indtrængende Begjæring. Han havde ret gode Kundskaber og viste et upaaklageligt Forhold i Fængslet. Den Sidste var en Sjouer fra Hougesund, 20 Aar gammel, dømt for 1ste Gangs Tyveri indkom han i Fængslet paa 5 Maaneder og 10 Dage. Hans Kundskaber var nogenlunde gode og han viste stor Lyst til at lære, ligesom hans Forhold var upaaklageligt.

En Fange paastod, at han hverken var døbt eller konfirmeret. Efter mange Skriverier til Præster i Norge og Sverige, hvoraf Intet resulterede, blev Biskopens Tilladelse til at døbe ham indhentet og afgiven. Men forinden Præsten skred til Daabshandlingen, fik han ved en Bekjendelse af en Medfange, der ligeledes havde sagt sig at være ukonfirmeret, vide, at Angjældende havde angivet sig for Retten med et falskt Navn og at han var døbt og konfirmeret i Straffængslet paa Långholmen i Sverige.

2 Dødsfald er i Beretningsaaaret indtrufne.

Den ene Fange affivede sig ved Hængning 23de August 1881. Han var en Krøbling og beklagede sig ofte over sin mørke Fremtid. Han kom vistnok til en Vækkelse men med mange usunde Elementer i sig, og han beholdt altid et mindre tækkeligt Væsen. I den sidste Uge af sit Liv kaldte han Præsten oftere og klagede da over, at han var syg, plaget af Søvnløshed, men fornemmelig af Sjæleangst og Uro. Han var især bange for, at de flere Tyverier, han havde bekjendt for Præsten, men ikke var straffet for, skulde lede til, at han derfor maatte henrettes. Præsten lededes ved dette hen paa, at den Ulykkelige omgikkes med Selvmordstanker, men beroligedes i denne Henseende derved, at han bad om at blive meddelt Sakramentet, hvilket blev lovet ham, og at han, efter hvad han selv sagde, var meget bange for at dø. Eftermiddagen før han affivede sig havde Præsten den sidste Samtale med ham og besluttede da at meddele Oplysninger om hans Sindstilstand ved den ugentlige Sammenkomst af Strafanstaltens Funktionærer, der skulde afholdes den paafølgende Dag. Men imidlertid havde Angjældende fundet Anledning til at affive sig samme Dags Morgen.

Den anden Fange døde af en længere Brystsygdom 29de Januar 1882 netop paa sin Løsladelsesdag. Han var under Sygdommen sjelden taalmodig og gudhengiven og gik bort stille og i Fred.

Der er afgivet Bekjendelser af flere Fanger saavel om Forbrydelser, der ikke ere indtagne i Akterne som om saadanne, der deri vel ere indtagne, men benægtede for Retten. Alt dog af mindre Betydning.

Foruden hos ovennævnte Fange, der aflivede sig, har i Beretningsaaret 3 Tilfælde af religiøs Forstemthed indtraadt, som nærmere er omhandlet i Bodsfængslets trykte Beretning. De heromhandlede 3 Fanger bleve samtlige overflyttede til Akershus Strafanstalt som uskikkede for Cellebehandling.

Skolen har i Beretningsaaret gaaet sin jevne Gang. Præsten har havt 3 Timer ugentlig paa Skolen, og disse har han benyttet dels til Katekismusforedrag og dels til kirkehistoriske Foredrag. Fangerne har i det Store og Hele opført sig vel, og Fængslets Lærer tror fremdeles at kunne udtale, at de allerfleste omfatte Skolen med Kjærlighed. 2 Fanger bleve paa Grund af usømmelig Opførsel for en Tid udelukkede fra Skolen. Den ene af disse Fanger, der paany indkom i Fængslet efter Tillægsdom, blev atter sat paa Skole og opførte sig nu rosværdigt. Den anden var en af Fængslets daarligste Fanger. Præsten antager det heldigt, at han uden Videre blev sat ud af Skolen; thi en Stund efter kom han, der dog ikke satte nogen synderlig Pris paa Skolen, og spurgte, om han ikke kunde blive optagen igjen. Endelig blev en Fange, der senere overflyttedes til Akershus Strafanstalt, en Tid paa Grund af sygelig Forstemning fjernet fra Skolen.

Foruden de ovennævnte 2 i Fængslet døde Fanger, blev ialt 11 Fanger ikke examinerede ved Løsladelsen, nemlig de 3 til Akershus Strafanstalt overflyttede Fanger, 1 af de benaadede Fanger, der løslodes før Præst og Førstelærer kom tilstede i Fængslet, 1 Fange der af Hensyn til Befordringen til Hjemstedet blev løsladt en Dag forud, 1 Fange, der ventedes ind igjen i Fængslet med det samme efter ny Dom, 2 Russere og 2 Lapper og endelig 1 blind Gut, der ikke kunde examineres i Læsning og Skrivning, medens han for Kristendomskundskab erholdt „Godt“ ved Indkomsten og „Næsten meget godt“ ved Løsladelsen.

De øvrige Fanger, der i Beretningsaaret udgik af Bodsfængslet, bleve ved Løsladelsen examinerede i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning med følgende Udfald:

Karakter.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Meget godt	22	35	19
Næsten meget godt	53	44	21
Godt	89	100	66
Næsten godt	43	29	48
Temmelig godt	16	9	47
Næsten temmelig godt	2	5	9
Maadeligt	6	5	10
Næsten maadeligt	-	3	4
Slet	-	1	7

Ved Indbringelsen havde disse Fanger erholdt:

Karakter.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Meget godt	15	23	13
Næsten meget godt	23	34	16
Godt	54	74	57
Næsten godt	53	42	42
Temmelig godt	36	32	49
Næsten temmelig godt	12	5	19
Maadeligt	31	15	18
Næsten Maadeligt	1	3	4
Slet	6	3	13

Med Hensyn til Karaktererne har Læreren i sin Almindelighed bemærket, at han tror den Maalestok, der lægges til Grund for Bedømmelsen, er temmelig streng, idet man blandt Andet gaar ud fra „Meget godt“ som bedste Karakter. Specielt med Hensyn til Karaktererne for Skrivning oplyses, at „Slet“ betyder, at Fangeren aldeles ikke kan skrive, „Næsten maadeligt“, at han kan skrive enkelte løsrevne Bogstaver, og „Maadeligt“, at han kan skrive sit Navn, men heller intet synderlig videre. I Sangundervisningen deltog 48 Fanger i kortere eller længere Tid. Skrivebog og Salmodikon har været uddelt som før.

Tilgangen til Bibliotheket har i Beretningsaaret ikke været synderlig stor. Funktionærernes Bibliothek er kun forøget med 1 Bind, medens Fangernes Udlaansbibliothek er forøget med 48 Nummere og nu tæller 2 041 Bind. Bøgerne har i Regelen af Fangerne været pent behandlede naar undtages eet Tilfælde, hvor en Fange, der rimeligvis for at opnaa Overflyttelse til Akershus Strafanstalt fandt paa at ødelægge alt sit Celleinventarium, plukkede de Bøger, han havde, op i ganske smaa Stykker.

Akershus Strafanstalt.

Gudstjeneste er afholdt regelmæssig paa de almindelige Søn- og Helligdage og derhos paa Hverdage i Fastetiden, Juleaften (i Form af liturgisk Gudstjeneste) samt Aftenen foran Altergang. Efter Prædikenen er flere Gange Katekisationer afholdte. Præstens Nærværelse i Thronhjems i Anledning af Overflyttelsen af endel Fanger medførte et Messefald. Under en Reise, Præsten foretog til Udlandet, fungerede med Biskopens Tilladelse Læreren delvis i hans Sted, saaledes at en anden Præst udførte de Forretninger, hvortil Ordination er fornøden.

2 Altergange ere afholdte foruden 1 Sognebud for i det Hele 33 Kommunikanter.

Noget særegt Tilfælde i religiøs Retning er ikke forekommet, naar undtages at en gammel Morder, der ogsaa strax efter Mordet gjorde Selvmordsforsøg, i Beretningsaaret gjentog et saadant i Anfald af „religiøs Tristhed.“

I Skolen har der som før været meddelt Fanger under 35 Aar regelmæssig Undervisning en Time daglig. Antallet af de Fanger, som har deltaget i denne Undervisning har varieret mellem 58 og 64, fordelte paa 3 Klasser efter deres Kundskabs- og Modenhedsstandpunkt. Der er saaledes kun blevet 2 Timers Skole paa hver Klasse om Ugen. Efter den for Fængselskolen i denne Strafanstalt hidtil fulgte midlertidige Ordning er Undervisning blevet meddelt i Historie, Geografi og Norsk. Begge de førstnævnte Fag er behandlet foredragsmæssig fra Lærerens Side. I den til Undervisning i Norsk anvendte Tid er der i øverste Klasse skrevet Diktat, enkelte lette Udarbejdelser samt holdt Læseøvelser, ligesom der af den norsk-danske Literatur er givet en Oversigt over de vigtigste Forfattere ledsaget af Oplæsning af enkelte af disses Værker. I de to nederste Klasser har Undervisningen i Norsk været meget elementær, da en stor Del af Fangerne havde liden eller ingen Skrivekyndighed og læste daarligt, ligesom enkelte ikke engang kunde stave ordentligt.

13 Fanger, der vare over 35 Aar, har deltaget i Undervisningen.

Adskillig Forstyrrelse i den regelmæssige Undervisning bevirkedes i Beretningsaaret ved Overflytningen af Fanger fra Kristiania Tugthus og af Fanger til Thronhjems Tugthus.

Fangernes Opførsel under Undervisningen har i det Hele taget været god.

Ved Siden af den egentlige Skoleundervisning har Læreren givet 20 til 30 Fanger Undervisning i Engelsk en Time om Ugen. I Forbindelse med Skoleundervisningen har Læreren ogsaa af og til om Søndagene i Kirken efter endt Gudstjeneste afholdt Katekisationer med samtlige Fanger over Luthers Katekismus. I disse Katekisationer har Fangerne i det Hele deltaget med Interesse.

I Cellerne, hvor i Beretningsaaret har været anbragt 105 Fanger i tilsammen 1970 Dage heri ikke medregnet de Fanger, der har været sat i Celle for disciplinære Forseelser, har Lærerens Virksomhed nærmest været en Art speciel Sjælepleie. Nogen egentlig direkte Undervisning har der ikke kunnet blive Tale om. Der har været lagt an paa at vinde Fangernes For-

trolighed og Tillid, saa at de har kunnet faa Lyst og Mod til at aabne sit Hjerte og modtage den Veiledning, Advarsel og Trøst, som gennem Guds Ord, fortrolig alvorlig Samtale og Forbøn har kunnet ydes dem.

I Søndagsskolen, der ved Beretningsaarets Begyndelse talte 11 Elever, tilkom i Aarets Løb 35 Fanger, saa at Skolen i Aarets Løb har været søgt af ialt 46 Elever. Af disse løslodes, overflyttedes til andre Anstalter eller sluttede paa Skolen ialt 35, saaat Elevantallet ved Aarets Slutning var 11. Undervisning har været meddelt i Skrivning og Regning om Eftermiddagen fra Kl. 4—6. Eleverne har været inddelte i 2 Partier; det ene Parti har havt Regning, det andet Parti Skrivning en Time ad Gangen. I Undervisningstiden har Fangerne vist Flid og Lærvillighed og gjort god Fremgang, ligesom deres Forhold har været rosværdigt.

Af Bibliotheket, der nærmest har staaet under Lærerens Bestyrelse, har i Beretningsaaaret til 338 Fanger været udlaant 3772 Bind samt til Strafanstaltens Funktionærer 193 Bind deri ikke medregnet Salmebøger og Nytestamenter.

Kristiania Tugthus.

Offentlig Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt hver Søn- og Helligdag. Under Præstens Forfald har 2 Gange Postillæsning været holdt istedet. Derhos har der Juleaften været holdt Andagt i Kirken og i Fastetiden hver Uge Fasteprediken. En mønsterværdig Stilhed har saagodtsom altid hersket under Gudstjenesten, og selv om ikke Fanger temmelig hyppig havde udtrykt sin Taknemlighed over den rigelige Adgang til at høre Guds Ord forkyndt, vilde den Opmærksomhed og tildels Bevægelse, hvormed Gudstjenesten for det Meste har været fulgt, kunne vidne om, at der sættes Pris paa denne Velgjerning under det tunge Fangeliv.

Religiøse Foredrag paa Ugedage — i Lighed med de i forrige Beretning omtalte — har Præsten ikke holdt, da Fangerne hver Søn- og Helligdag har havt Adgang til Gudstjeneste og om Eftermiddagen har deltaget i Søndagsskolens Opbyggelse.

Skriftemaal og Nadverd forrettedes for 2 Mandfanger inden Overflyttelsen og 3 Gange for Kvindefangerne, af hvilke henholdsvis 26, 22 og 38 hver Gang gik tilalters.

En ung Mandsfange, der af Naturen var kold, trodsig og letsindig, men som i den sidste Tid røbede adskilligt Alvor og Flid og besad meget gode Kundskaber blev forinden Overflyttelsen til Akershus Strafanstalt konfirmeret. Konfirmationsundervisning blev derhos saagodtsom daglig i et Par Maaneders Tid meddelt en nogle og tyve Aar gammel Mormonpige, der havde erklæret at ville tilhøre den lutherske Kirke og bedet om at maatte blive konfirmeret paa Tugthuset inden Løsladelsen. En Del ældre Fanger, navnlig Livstidsfanger, fik ogsaa Adgang til at deltage i denne Undervisning. Vedkommende Pige blev dog ikke konfirmeret, dels fordi Undervisningen ikke var afsluttet ved hendes Løsladelse, dels og væsentlig fordi hun ikke bød de nødvendige

Garantier for, at Konfirmationshandlingen til Velsignelse kunde foretages med hende. Derimod søgte Præsten at lette hende Adgangen til udenfor Fængslet at blive konfirmeret, om der skulde være nogen virkelig Trang dertil. Da Angjældende et Par Maaneder efter atter indsattes i Tugthuset for Tyveri, fandt Præsten ingen Opfordring til atter at tage hende i Undervisning, saameget mindre som hendes Opførsel var mindre end god og hun i et Brev til sin Fader havde lagt et ganske ualmindeligt bittert, hadsk og onskabsfuldt Sind for Dagen.

En ung Pige fra Finmarken, der indkom ukonfirmeret i Anstalten, blev først henvist til det almindelige Undervisningskursus for indkomne Fanger.

I Aarets Løb ere 2 i Tugthuset fødte Børn blevne døbt i Kirken. Særlig paa Barnemorderskerne lod Daabshandlingen til at gjøre et dybt Indtryk. 3 andre Børn døbt med Hjemmedaab, 3 forlod Tugthuset udøbte.

2 Jordfæstelser har fundet Sted. Efter hvad Præsten i Beretningen oplyser, var den ene af de Afdøde en 60—70 Aar gammel Enke, der var graaet i et vildt Syndeliv og kun af og til vaagnede op af sin lethargiske aandelige Tilstand; hendes næsten hedenske Uvidenhed var ligesaa sørgelig som hendes Sjælslivs Sløvhed. Derimod beredte den Anden før sin Bortgang en glædelig Overtaskelse; hun var en 44-aarig oftere tyvsdømt og tildels drikfældig Pige, der ikke skulde indgive synderlig Forhaabning for Fremtiden; men hun kom dog under sin sidste Sygdom til en glædelig og uventet Sindsforandring og aflagde et bestemt og herligt Vidnesbyrd om Evangeliets Kraft til Salighed.

Den specielle Sjølepleie har været øvet omtrent som tidligere. Præsten har gjennemsnitlig talt med en 25—30 Fanger hver Uge. Sygestuerne vare til enkelte Tider ualmindeligt stærkt belagte og gjorde derfor oftere Krav paa Præstens daglige Besøg.

Med Hensyn til den moralske og religiøse Tilstand blandt Fangerne har Præsten bl. A. bemærket Følgende:

„Aarets store Begivenhed har selvfølgelig Mandfangeafdelingens Udskillelse fra Tugthuset været. Den var jo allerede forud stærkt reduceret; men dens endelige Udskillelse har dog ikke undladt at retfærdiggjøre de Forhaabninger om bedre Tider, hvormed den blev imødeseet. Den blotte Nærværelse indenfor samme Mure af et Antal Forbrydere af et andet Kjønn var en stadig Trudsel mod Strafanstaltens Disciplin og Lydighed og var for ialfald en Del Fanger en medvirkende Aarsag til Forstyrrelse af Sindets Ligevægt og af den paa en Strafanstalt saa fornødne Selvbetraktning. De rummeligere Lokaler, den større Adgang til at imødekomme Fangerne Begjæring om at blive sat i Celle, den forsøgte Klassification af Fangerne og endelig det forstærkede Opsyn — Alt har tilsammen bidraget til at skabe bedre Tilstande end før paa Kristiania Tugthus, og jeg vil tro, at i visse Henseender „Tugthuset ikke er til at kjende igjen.“ Kvindefanger have efter Forandringen udtalt, at „nu svarede Tugthuset til sit Navn“, at „nu stod der Skræk af

Tugthuset, Gud ske Lov“, og nu kunde Opholdet her blive til Vækkelse, og at der nu var som „Dag mod Nat“. Fuldt saa lys stiller Forandringen sig nu ikke for Sjælesørgeren; men jeg har dog ikke kunnet Andet end spore gavnlig Indflydelse paa Fangernes moralske Tilstand af de Fordele, Forandringen har bragt, ikke mindst maaske af den Adgang, Kvindefangerne siden have faaet til hver Søn- og Helligdag at bivaane den offentlige Gudstjeneste. Overflytningen og Ankomsten af de thronhjemske Kvindefanger bragte i Førstningen adskillig Uro i Leiren, som ikke syntes at varsle gode Frugter af Forandringen for Fremtiden; men Misnøien gik dog snart over, navnlig da der blev foretaget Ændringer med Madens Anretning og der blev lettere Adgang end før til at blive enten alene eller sammen med 1—2 andre Fanger opsat i Celle om Natten, Noget som vedkommende Fanger gjerne have udtalt levende Erkjendtlighed for.

Den moralske og religiøse Tilstand blandt Kvindefangerne er naturligvis ikke saa god som ønskeligt kunde være, men dog vistnok adskillig bedre end forhen. Fra Thronhjems Tugthus overflyttedes en hel Del brave Fanger, men tildels ogsaa Fanger, der vare mere raa og uvidende end de fra de sydlige Stifter. Misligheder i Fangernes Forhold tør nu forekomme adskillig sjældnere end før, og naar det forstærkede Opsyn, hvem jeg efter Overinspektørens Anmodning foreholdt baade Pligter og Ansvar, faar mere Erfaring og Indsigt i Fængselstjenesten tør der for Fremtiden ventes endnu bedre Resultater; det er for den begyndende Opsynsbetjent vistnok vanskeligt at finde den gyldne Middelvei mellem en kold og frastødende Behandling af Fangerne og den Godslighed og Medlidenhed, der fraterniserer med Forbryderen. Naar efter menneskeligt Skjøn en Femtedel af Kvindefangerne maa antages mere eller mindre afgjort at have fattet et nyt Sind og omvendt sig til sin Gud, og maaske en anden Femtedel mere eller mindre aabenbart er under Paavirkning af Guds Ord og Aand, og der endelig er yderst Faa, som vise Foragt mod Guds Ord eller Trods mod Ordets Tjener, saa forekommer det mig, at man ikke har Ret til at vente Tilstanden stort bedre indenfor en Samling af Mennesker, af hvilke hver enkelt har været en Forbryder.“

I Skoleaaret har der som tidligere været undervist udelukkende i Religion. Siden Tugthuset gik over til at være en Strafanstalt udelukkende for Kvinder, har Undervisningen kunnet udvides og i det Hele ordnes paa en heldigere og for Fangerne mere heldbringende Maade, idet Læreren har kunnet anvende sine Evner og Kræfter til mere uforstyrret at iagttage de kvindelige Individualiteter og saaledes ogsaa i Udøvelsen af sin Gjerning mere kunnet lempe sine Ord, alt eftersom Behovet var tilstede.

Som tidligere har Læreren lagt stor Bræt paa den bibelhistoriske Undervisning, særlig for de indkommende Fangers Vedkommende, da det har vist sig, at de allerfleste Fanger har manglet endog det allernødvendigste Fundament for al kristelig Erkjendelse, nemlig Kundskaben om Frelsens historiske

Udvikling fra den første Stund af lige til nu. Efter den bibelhistoriske Undervisning har Læreren gennemgaaet Luthers lille Katekismus.

For de indkomne Fanger har der været afholdt 6 Kursus hvert paa 8 à 10 Uger; for de udgaaende Fanger ialt 4 Kursus, hvert paa 3 Maaneder, hvori Pontoppidans Forklaring er bleven gennemgaaet. Antallet af indkomne Fanger, som have deltaget i Undervisningen, har været 98, af udgaaende 39. Ved Begyndelsen af hvert Indgangskursus har Præsten i Forening med Læreren afholdt Optagelsesexamen, ligesom Præsten har afsluttet hvert saadant Kursus med et Foredrag. Sidste Lørdag i hver Maaned har Præsten i Forening med Læreren afholdt Udgangsexamen for de Fanger, der skulde løslades i den derpaa følgende Maaned.

Fangerne har udvist Flid og Opmærksomhed i Skolen, som af dem i det Hele har været omfattet med stor Interesse og været betragtet som en kjær og behagelig Ting.

For lappiske og kvænske Fanger er holdt særegen Skole af en i begge Fag kyndig Studerende, der tillige i Tilfælde har assisteret Præsten som Tolk ved Sjælesorg og Samtaler forøvrigt. Undervisningen i Bibelhistorie og Katekismus har her tillige havt som Formaal at opøve vedkommende Fanger i at læse og forstaa og om muligt udtrykke sig paa Norsk.

Søndagsskolen har været ledet af 2 Lærerinder med kristeligt Livssyn og Dannelse og har været drevet som tidligere.

En Revision og Ordning af Bogsamlingen, der medførte meget Arbeide, har fundet Sted. En hel Del Bøger vare saa medtagne, at de maa kasseres eller repareres. Siden Tugthusets Omordning har Præsten selv overtaget Bogbytningen, skjønt det medfører adskilligt Bryderi. Bevæggrunden var den, at Bogbytte for mange Fanger, der af Undseelse eller Frygt for Medfangers Uvillie undlode at søge Præsten vilde afgive en bekvem Anledning til at faa Sjælesørgeren i Tale eller for denne til at tale et Ord til Fangen. Erfaring har vist, at Vindingen af denne Ordning langt overvinder Bryderiet.

Bergens Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt paa Søn- og Helligdage. Ingen Fange har begjært sig fritagen for Gudstjenesten.

Læreren har fremdeles hver Thorstid Aften i Beretningsaaret holdt Bibelbæsninger.

Kommunion har været afholdt 3 Gange for tilsammen 57 Fanger.

Om Fangernes Forhold har Præsten bl. A. ytret sig saaledes:

„Fangernes Forhold i almindelig moralsk Henseende har vel i det Hele og Store taget ikke været synderligt forskjelligt fra før. Men det demoraliserende Herredømme, som navnlig en Fange i længere Tid havde søgt at hævde over sine Kammerater, viste sine Virkninger i den Ulydigheds- og Egenraadigheds-Aand, som greb flere Fanger en Stund før Jul, idet de vilde fortolke en Reglementsbestemmelse om Morgenarbeidet paa sin egen Maade. Da deres

Paastands Urimelighed og Utilbørlighed var bleven tilstrækkelig godtgjort og da Ophavsmændene til disse Spektakler ved sit Ophold i Celle ikke længer havde Anledning til at sætte Noget i Scene denne Sag betreffende, saa døde Modsigelsesaanden omsider hen og vedkommende Reglementsbestemmelse efterkommes nu som en Selvfølge uden Protest eller Indsigelser fra nogen Kant.

Blandt de i Tidsrummet indkomne Fanger er der et Par unge Gutter, som man særlig søger at bevare for fordærvelig Paavirkning. De ere stillede under en ældre, paalidelig Fanges Tilsyn og har et Rum for sig selv at arbeide og sove i, ligesom de har egen Spadseretid i Gaarden. De ere begge tidligere konfirmerede. Navnlig den ene af dem, som har gaaet i en Middelskole og har havt et godt Hjem, synes at være kommen paa andre og bedre Tanker herinde og at love godt for Fremtiden.“

I Ugeskolen har i Beretningsaaet været undervist i Geografi, Verdenshistorie, Skrivning og Regning. Fangerne har været delt i to Afdelinger.

Søndagsskolen har været fortsat paa samme Maade som før med Undervisning i Skrivning og Regning samt Afholdelse af Foredrag af forskjelligt Indhold saasom Levnets- og Reisebeskrivelser, Beretninger om Missionærer m. M. For Foredragene, som har været godt besøgte, har Fangerne interesseret sig meget, medens Skrive- og Regnetimerne har været meget daarligt besøgte af den Grund, at Fangerne gjerne vil have Søndagen fri.

I Religion har Læreren undervist Cellefangerne 4 Timer ugentlig. Ved Undervisningen har Luthers Katekisme og det nye Testamente været benyttet. Som tidligere har Læreren derhos ogsaa læst Religion i 2 Timer ugentlig med forskjellige Fanger, efterat de fra Cellen vare komne paa Arbeidssalene. Man har særlig her havt de mest uvidende for Øie. De ovennævnte to unge Gutter har Læreren givet særskilt og stadig Undervisning i Religion, Skrivning og Regning.

I Sangøvelserne, der holdes 1 Time hver Lørdag, har omtrent 16 Fanger deltaget.

Med Hensyn til de skolepligtige Fangers Forhold har Præsten udtalt, at de samtlige med Lyst har fremmødt til Undervisningen og med Stilhed og Opmærksomhed deltaget i samme.

En Fange, der i Beretningsaaet afgik ved Døden, og to Fanger, der bleve indlagte paa Sindssygeasyl, bleve kun examinerede ved Indkomsten i Strafanstalten. Af de øvrige Fanger erholdt ved Løsladelsen og Indbringelsen efternævnte Antal følgende Karakterer i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning:

Karakter ved Løsladelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	-	-
Næsten udmærket godt	2	3	2
Meget godt	8	17	7
Næsten meget godt	19	19	13
Godt	14	7	2
Næsten godt	2	3	4
Temmelig godt	4	-	3
Næsten temmelig godt	2	1	4
Maadeligt	1	1	-
Næsten maadeligt	-	-	-
Slet	-	1	1

16 Fanger kunde ved Løsladelsen ikke skrive.

Karakter ved Indbringelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	-	-
Næsten udmærket godt	-	-	-
Meget godt	2	8	2
Næsten meget godt	11	16	7
Godt	9	10	6
Næsten godt	6	3	2
Temmelig godt	3	-	2
Næsten temmelig godt	1	-	3
Maadeligt	4	1	-
Næsten maadeligt	-	-	-
Slet	4	-	-

Ved Indkomsten i Strafanstalten vare 12 Fanger ikke examinerede i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning. 2 Fanger kunde ved Indbringelsen ikke læse i Bog og 18 Fanger kunde ikke skrive.

Bogsamlingen forøgedes med 20 Bind, saa den i det Hele tæller 1161 Bind. Udlaan har fundet Sted paa samme Maade som tidligere.

Thronhjems Tugthus.

Gudstjeneste afholdtes, saalænge Kvindefangerne endnu hensad i Fæstningslokalerne, vekselsvis hveranden Søndag for Mands- og Kvindeafdelingen. Efter Kvindeafdelingens Overflyttelse til Kristiania Tugthus er almindelig Høimesse-gudstjeneste bleven afholdt for Mandfangerne hver Søn- og Helligdag. For

de 3 Kvindefanger, som ikke bleve overflyttede, da de kort efter skulde løslades, afholdtes ingen Gudstjeneste.

Ingen Fange har været afholdt fra at deltage i Gudstjenesten, naar undtages de, der for Sikkerheds Skyld ere blevne hensatte i Celle, ligesom ingen Fange har fremsat noget bestemt Ønske om at fritages for samme.

Bibellæsning eller Katekisation har været afholdt 1 Gang ugentlig for Mandsfangerne regelmæssig Onsdag Aften Kl. 6 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$.

Kommunion er forrettet 5 Gange i Beretningsaaret, nemlig 1 Gang for 25 Kvindefanger før dissers Overflyttelse og 4 Gange for tilsammen 54 Mandsfanger. Af Mandsfangerne kommunicerede 14 Fanger 3 Gange, 20 Fanger 2 Gange og 20 Fanger 1 Gang. Enkelte Fanger ere blevne afholdte fra at deltage i Nadverdhandlingen, dels fordi de havde tilbragt for kort Tid i Anstalten til at de sømmeligen kunde stedes til Nadverbordet, dels fordi deres Forhold i Anstalten ikke havde været ulasteligt, dels ogsaa fordi de ikke havde tilstaaet sin Forbrydelse.

Konfirmation er afholdt 1 Gang. Den Konfirmerede var en 18 Aar gammel for Delagtighed i Tyveri dømt Omstreifer, født i Sverige. Han var en Gut med usædvanlig gode Evner og gjorde god Fremgang paa Skolen. Da han kom ind i Anstalten var han i høi Grad vankundig — næsten som en Hedning — men erhvervede i Fangeskolen og under Konfirmationsforberedelsen ganske gode Kristendomskundskaber samt lagde for Dagen en ganske ualmindelig Evne til at opfatte og gjøre Rede for de kristelige Sandheder. Kort efterat han var løsladt saaes han drukken at drive omkring i Thronhjems Gader sammen med en ældre Broder.

I Beretningsaaret har i det Hele i Anstalten hensiddet 8 ukonfirmerede Fanger, af hvilke 5 hensad ved Aarets Begyndelse og 5 ved dets Slutning; 3 indkom i Aarets Løb og 3 løslodes — de to uden at konfirmeres.

2 Jordfæstelser har fundet Sted. Ved begge Anledninger holdtes Ligtale i Kirken for de samlede Fanger uden at Ligene førtes ind i Kirken, da Lægen antog, at Dødsarsagen for begge de Afdøde var Typhus. Der hvilede ved disse Dødsfald et usædvanligt Alvor over Fangerne og en mere end almindelig Stilhed over den hele Anstalt — et Tegn paa at Fangerne ved deslige Begivenheder ikke ere uimodtagelige for alvorlige Indtryk af Menneskelivets Forfængelighed.

Den specielle Sjølepleie ved Samtaler med Fangerne er foregaaet som før i Tiden mellem Kl. 10 og 12 om Formiddagen. Kun under ekstraordinære Omstændigheder har Præsten samtalt med Fangerne om Eftermiddagen. Hos indkomne og udgaaende Fanger har han aflagt Besøg i Cellen.

Undervisningen har i Beretningsaaret ikke været dreven efter en forud nøie opgjort Plan, idet man dels har villet forsøge sig frem til en saavidt muligt tilfredsstillende Ordning i Anstalten, og dels den i 1882 forsøgsvis gennemførte disciplinære Ordning ogsaa med Nødvendighed har grebet omordnende ind paa Skolens Omraade.

Skolen for Norske begyndte med 2 parallelle Afdelinger ca. 30 Mand i hver Afdeling. Undervisningsfagene for hvert Parti var ugentlig: Religion 2 Timer, Læsning—Norsk 1, Skrivning—Diktat 1, Regning 1, Historie 1 og Geografi 1 Time. Undervisningen i Religion, Regning og Skrivning meddeltes særskilt for hvert enkelt Parti, medens derimod Undervisningen i Læsning, Historie og Geografi gaves fælles for begge Partier. Efter Samraad mellem Overinspektør, Præst og Lærer inddroges imidlertid Historie- og Geografi-undervisningen allerede efter en 2—3 Ugers Forløb, idet man ansaa Hensigtsmæssigheden af den Slags Undervisning i Strafanstalten for meget tvivlsom og forment, at den dertil opførte Tid kunde anvendes paa en til Strafanstaltens Øiemed mere hensigtsmæssig Maade. Den ene af de ved nævnte 2 Fags Udelukkelse indsparede Timer anvendtes nu til Læsning—Norsk, saa der fra nu af ingen Fællespartier mere eksisterede.

Da imidlertid i Begyndelsen af December den oven omhandlede nye Ordning traadte i Kraft, nødvendiggjordes ogsaa en Omordning af Skolen og de der mødende Afdelinger. Det gik selvfølgelig ikke nu længere an at samle sammen paa Skolen fra de forskjellige Sovelokaler Partier paa en 30 Mand, om man ikke vilde lade Skolen rive ned, hvad man ved en nøiere gennemført Fordeling og bedre Orden i Anstalten tænkte at bygge op. Man maatte se til at faa Partierne mindre. Samtidig fattedes imidlertid ogsaa Beslutning om at aabne Adgang til Deltagelse i Skolen for en Del Fanger over den skolepligtige Alder — 35 Aar — hvilke havde andraget om Tilladelse hertil — en Del om at faa deltage i den almindelige Undervisning, andre kun om at faa være med i et oprettendes „Religionsparti“ for Fanger over den skolepligtige Alder. Deltagerne i den almindelige Undervisning deltes nu i 6 Partier paa 9—16 Mand i hvert Parti. Af disse 6 Partier deltog de 3 ad Gangen skiftevis i et Kursus paa ca. 3 Maaneder, saaledes at Partierne 1, 3, 5 deltog i Kursuset 9de December—31te Marts og Partierne 2, 4, 6 i Kursuset 12te April—10de Juli. Undervisningsfagene blev nu for hvert enkelt Parti ugentlig: Religion 2 Timer, Læsning—Norsk 1, Skrivning—Diktat 1. Dernæst havde Religionspartiet for ældre Fanger 1 Times ugentlig Undervisning, de Ukonfirmerede 1, de Forsømte 1, Lapperne 1 og Finnerne 1.

Med Hensyn til Undervisningen efter den nye Ordning har Læreren bl. A. givet følgende nærmere Oplysninger:

Den almindelige Skole begyndte med 57 Fanger, hvoraf de to var Lapper og en Fin, hvilke besad saa megen Færdighed i Norsk, at de med Frugt kunde deltage i denne Undervisning, hvorhos de da ogsaa deltog i de respektive Partier for Lapper og Finner. Der indkom i Aarets Løb 11 skolepligtige og optoges efter speciel Tilladelse 14, der var over 35 Aars Alderen. I samme Tidsrum udgik 14 som løsladte, medens 5 efter Begjæring fritoges fra at møde paa Skolen, saa at de Skolesøgendes Antal ved Beretningsaarets Udgang var 63. Undervisningsfagene i denne Afdeling var — som ovenfor nævnt — Religion, Læsning—Norsk, Skrivning—Diktat samt i den første Del af

Beretningsaaret Regning, Historie og Geografi. Af de 2 ugentlige Timer i Religion har den ene været anvendt til Gjennemgaaelse af et Bibelafsnit, den anden til Gjennemgaaelse af et Afsnit af Katekismen. Læsetimen anvendtes for de flinkere Fangers Vedkommende (Parti 1, 2 og 3) til Undervisning i Grammatik, for de mindre flinke (Parti 4, 5 og 6) til at bibringe dem Øvelse i at læse rigtigt og gennem Samtale bringe dem til at opfatte rigtigt det Læste. Skrivningstimen anvendtes for de Flinkestes Vedkommende til Stilskrivning over selvvalgte eller opgivne Themaer, for de Flinkeres Vedkommende til Diktat, for de mindre Flinke, der dog var komne saavidt, at de kunde skrive en nogenlunde læselig Haandskrift, dels til Afskrivning efter Bog dels til Skjønkskrivning efter Forskrift. De, som ikke engang havde bragt det saavidt, beskjæftigedes udelukkende med Skjønkskrivning.

Religionspartiet for ældre Fanger begyndte i December med 20 Fanger, hvoraf en Lap og en Fin. Ogsaa her toges et Afsnit af Bibelen til Gjennemgaaelse; men Maaden, hvorpaa det er skeet, er nærmere at betragte som en Opbyggelse, en Bibellæsning end som Skoleundervisning.

Partiet for Ukonfirmerede bestod af en 19 Aar gammel Gut, en 27 Aar gammel svensk Lap og en 32aarig Svenske. I Aarets Løb indkom derhos paa dette Parti en 15 Aar gammel Gut fra Throndhjem. Undervisningen paa dette Parti er kun meddelt i Religion. Katekismen og Bibelhistorien er benyttet som Lærebøger.

Partiet for forsømte Fanger begyndte med 2 Deltagere, den ene en ukonfirmeret 33aarig Nordlænder, den anden en 37aarig ligeledes ukonfirmeret Tater. Ogsaa paa dette Parti har Religion været det eneste Undervisningsfag.

Finnepartiet begyndte med 10 Deltagere. I Aarets Løb indkom 5 og udgik 11, saa Antallet ved Beretningsaarets Udgang udgjorde 4.

Lappepartiet begyndte med 6 Deltagere. I Aarets Løb indkom 4 og udgik 2. Antallet ved Beretningsaarets Slutning var altsaa 8.

Paa begge de sidstnævnte Partier meddeltes ogsaa kun Undervisning i Religion.

Nogen Celleundervisning i nævneværdig Udstrækning har ikke været meddelt. Paa den ældre Timeplan var vistnok opført 3 Timers Celleundervisning ugentlig, men allerede efter faa Ugers Forløb enedes man om, at Besøg i Cellen hos indkomne og udgaaende Fanger nærmest hørte ind under den specielle Sjølepleie og derfor rettest burde henlægges under Præsten.

Sangøvelser har været afholdt hver Lørdags Eftermiddag 1 Time under den ansatte Organists dygtige Veiledning.

Af de 76 Mandsfanger, der i Beretningsaaret udgik af Strafanstalten, blev 2, der led af Sindsforvirring, ikke examinerede ved Løsladelsen. De øvrige 74 Fangers Kundskabstrin ved Løsladelsen af og Indbringelsen i Strafanstalten vil erfares af nedenstaaende Angivelse af Karaktererne for Kristenomskundskab, Læsning og Skrivning.

Karakter ved Løsladelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	-	1
Meget godt	9	19	4
Godt	29	30	14
Temmelig godt	28	19	17
Maadeligt	6	5	14
Slet	1	-	-
Ingen Karakter	1	1	24

Karakter ved Indbringelsen.	For Kristen- domskundskab.	For Læsning.	For Skrivning.
Udmærket godt	-	-	-
Meget godt	7	12	2
Godt	28	37	11
Temmelig godt	25	18	22
Maadeligt	12	5	10
Slet	2	1	1
Ingen Karakter	-	1	28

Bogsamlingen, der ved Beretningaarets Udløb udgjorde 2070 Bind, er i Aarets Løb bleven forøget med Bøger til et Beløb af Kr. 135.68 dels af religiøst dels af historisk og naturhistorisk Indhold. Samlingen, hvoraf en betydelig Del ved Beretningsaarets Udløb maatte kasseres, var — efter hvad Præsten udtaler — ikke i den ønskeligste Forfatning, idet den bestod tildels af gamle, meget slidte Bøger og i de senere Aar ikke har havt den forønskede Tilgang. Som den er har den dog gjort sin store Nytte. Udlaan af Bøger er regelmæssig foretaget hver 4de Uge ved Læreren.

F. Sundhedstilstanden.

Man tillader sig herunder at fremlægge:

Tabel XII. Opgave over Fanger, der ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

De Sygdomstilfælde, som nærværende Tabel omfatter, ere i Fællesstrafanstalterne behandlede paa Sygestuerne og i Bods-fængslet paa Sygeafdelingen eller i Fange-celler.

Af Tabellen vil sees, at Antallet af de for betydeligere Sygdomme Behandlede og af Døde har været:

	Samlet Antal Fanger.		Under Behandling for betydeligere Sygdomme.		Døde.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	459	-	34	-	1	-
- Akershus Strafanstalt	424	-	31	-	1	-
- Kristiania Tugthus	35	341	-	58	-	2
- Bergens Tugthus	170	-	65	-	1	-
- Thronhjems Tugthus	278	66	89	7	2	-
Tilsammen	1366	407	219	65	5	2

Sygedagenes Antal og Gjennemsnitsantallet af disse paa hver Syg har været:

	Sygedage.			
	Det hele Antal.		I Gjennemsnit paa hver Syg.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	*) 234	-	6,88	-
- Akershus Strafanstalt	1000	-	32,26	-
- Kristiania Tugthus	-	1828	-	31,52
- Bergens Tugthus	2262	-	34,80	-
- Thronhjems Tugthus	2319	56	26,06	8,00

Antallet af Syge i Aarets Løb i Forhold til det hele Fangeantal, det daglige Gjennemsnitsantal af Syge samt dettes Procent af Fangebelægget var følgende:

	Syge.					
	Procent af det samlede Fangeantal.		Det daglige Gjennemsnitsantal.		Af 100 Fanger syg daglig.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	7,41	-	0,64	-	0,31	-
- Akershus Strafanstalt	7,31	-	2,74	-	0,96	-
- Kristiania Tugthus	-	17,01	-	5,01	-	2,12
- Bergens Tugthus	38,24	-	6,20	-	5,61	-
- Thronhjems Tugthus	32,01	10,61	6,35	0,15	3,28	1,34

*) Heri kun medregnet Sygedage paa Sygeafdelingen.

Dødsprocenten af de Syge og af det samlede Fangeantal har været:

	D ø d e.			
	Procent af de Syge.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
I Bodsfængslet	2,94	-	0,22	-
- Akershus Strafanstalt	3,23	-	0,24	-
- Kristiania Tugthus	-	3,45	-	0,59
- Bergens Tugthus	1,54	-	0,59	-
- Thronhjems Tugthus	2,25	-	0,72	-

Sygeprocenten for det samlede Antal Fanger, der i Beretningsaaret have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter har udgjort:

for Mandfanger (1366)	12,00
- Kvindefanger (407)	14,50
og for det samlede Antal af begge Kjøøn	12,58

Dødsprocenten har udgjort:

for Mandfanger	0,37
- Kvindefanger	0,49
og for det samlede Antal af begge Kjøøn	0,39

I Aaret 1ste Juli 1880 til 30te Juni 1881 udgjorde ifølge Beretningen for samme Aar Sygeprocenten:

for Mandfanger	14,66
- Kvindefanger	28,64
og for det samlede Antal af begge Kjøøn	17,68

og Dødsprocenten:

for Mandfanger	0,61
- Kvindefanger	0,28
og for det samlede Antal af begge Kjøøn	0,54

De i Beretningsaaret afdøde Fangers Alder saavel som Dødsaaarsagerne vil sees af nedenstaaende Oversigt:

	M.	K.	Alder.	Dødsaaarsager.
Bodsfængslet	1	-	24	Lungetæring.
Akershus Strafanstalt	1	-	56	Lungebetændelse.
Kristiania Tugthus	-	1	66	Debilitet, Paralyse og Blærekatarrh.
	-	1	41	Kræft (kronisk Gastrit).
Bergens Tugthus	1	-	51	Cancer ventriculi.
Thronhjems Tugthus	1	-	53	Blodforgiftning.
	1	-	30	Tyfus.

Foruden de ovenfor omhandlede betydeligere Sygdomstilfælde er i Beretningsaaret i Strafanstalterne ogsaa forekommet forskjellige lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde. Antallet af disse og det procentvise Forhold af samme til det samlede Fangebelæg har været:

	Antal af lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	412	-	89,8	-
Akershus Strafanstalt	171	-	40,3	-
Kristiania Tugthus	10	161	28,6	47,2
Bergens Tugthus	17	-	10,0	-
Thronhjems Tugthus	340	9	122,3	13,6

Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet Fanger, der have været behandlede for lettere Sygdomstilfælde:

	Antal Dage.	
	M.	K.
I Bodsfængslet	122	-
- Akershus Strafanstalt	75	-
- Kristiania Tugthus	-	278
- Bergens Tugthus	1214	-

Ved Thronhjems Tugthus har som i de foregaaende Aar fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed ikke været tilstaaet nogen Fange udenfor Sygestuerne.

Sygekost har været tilstaaet:

	Antal Dage.
Ved Bodsfængslet	960
- Akershus Strafanstalt	962
- Kristiania Tugthus	1828
- Bergens Tugthus	2231
- Thronhjems Tugthus	2708

Derhos er forskjellige Extraforpleininger saasom af Melk, Øl, Kaffe, Suppe, Kjød, Fisk, Smør, Kavringer bleven tildelt Fanger efter Lægens Anordninger.

Totalbeløbet af Udgifter ved Sygebehandlingen (Kontoen „Sygeudgifter“) med særskilt Opgave over Beløbet for Medikamenter, har udgjort:

	Sygeudgifter.	Deraf særskilt for Medikamen- ter.
I Bodsfængslet	Kr. 885,58	Kr. 762,21
- Akershus Strafanstalt	- 2446,39	- 876,32
- Kristiania Tugthus*)	- 1339,32	- 736,30
- Bergens Tugthus**)	- 790,26	- 230,64
- Thronhjems Tugthus***)	- 1145,04	- 514,14

Epidemisk smitsomme Sygdomme forekom ikke i Beretningsaa-
ret, naar undtages et Par Tilfælde af Typhus i Kristiania Tugthus, hvor
videre Udbredelse af Smitten hindredes ved Isolation, samt nogle katarrhalske
Tilfælde — i det Hele 7 — der optraadte i de sidste 14 Dage af Septem-
ber 1881 i Bergens Tugthus. De sidste Tilfælde vare dog lette og kortva-
rige, men krævede dog Indlæggelse paa Sygestuen.

Af Sygdomme, der staa i Forbindelse med Fængselslivet, er i Bergens
Tugthus indtruffet et Par lettere Tandkjødsaffektioner.

Af udviklede Sindssygdomme eller sygelige Forstemninger er forekommet
flere Tilfælde. Af det i Lægernes Beretninger om disse Tilfælde Anførte, skal
man tillade sig at hidsætte Følgende.

Om de i Bodsfængslet i Beretningstiden optraadte 4 Tilfælde af sygelig
Forstemning har saaledes Lægen oplyst:

„F.-No. 826, Dagarbeider, 24 Aar, Lap, livlig og begavet. Indkom 14de
Februar 1881. Straffetid 1 Aar og 4 Maaneder. Drikfædlig. Klager over
Cardialgi, ellers frisk. Han har siden fortalt, at hans Moder har været
sindssyg. 18de Marts 1881 laa han en Dag af Forkjølelse; ellers Intet
anført før 2den Oktober 1881. Han havde om Morgenen skreget i Cellen,
var siden urolig, fortalte at han om Natten havde haft en Aabenbaring fra
Herren: „hans Søster laa dødssyg, hun længtes efter at se ham og vilde blive
frisk, hvis hun fik Brev fra ham“. Han havde tillige seet en Haand, der
længe havde holdt ham fast. Han forstod kun lidt Norsk. Hans Blik var
noget uroligt, Pulsen spændt, lidt inegal 120. Nattesøvnen havde i den
sidste Tid været forstyrret; Appetitten var aftaget. Han klagede over Tyngde
i Hovedet, over Beklemmelse og Angst samt følte Myrekryben og Nummenhed
i højre Arm, hvilket hindrede ham i at arbeide. Han blev bragt paa Syge-
celle fra Varetægtscellen, hvor han var ført hen, fik Bad 28° paa 1/2 Time
og Bromkali 1,5 Gram om Aften. Imidlertid vedvarede Uroen og Exaltationen;
han holdt saagodtsom ganske op at arbeide og viste en hel Del underlige
Fakter, hvorfor han den 6te Oktober overførtes til Fællesanstalt. Han havde
tabt 2,2 Kg. i Vægt.

*) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 468,04 til Sygevogtersken.

**) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 307,04 til Sygeoppasseren og Kr. 148,00 for
Kur og Pleie paa Sindssygeasyl.

***) I Sygeudgifterne er medregnet Kr. 209,30 for en paa Rotvold Sindssygeasyl
indlagt Fange.

F.-No. 720. Recidivist. Sømmand, 22⁵/₁₂ Aar. Indkom 17de November 1880. Straffetid 2 Aar og 8 Maaneder. Dranker, men frisk og stærk. Under hans forrige Ophold her i 1876 — 4 Maaneder og 6 Dage — havde der Intet været at mærke ved hans Sindstilstand. 15de Oktober 1881: Han har i de sidste Dage arbeidet lidet, paastaar, at han faar Kvalme og har ogsaa været seet en Gang at kaste op under Arbeidet. Han føler sig misstemt, beklemt og ængstelig, er tung i Hovedet og sover lidet. Puls lidt irregulær, frekvent 120 til 128. Appetit god. Alvus i Orden. Han har før drevet Onani. Under Brugen af Infus. Digitalis, lunkne Bad og Bromkali om Aften og ved at give ham Arbeide ude paa Gangen, bedredes hans Tilstand, og den 31te Oktober erklærede han sig frisk og havde optaget sit Arbeide igjen. Den 21de November gjentog sig imidlertid hans Klager; dog fortsatte han med Arbeidet, men den 8de December holdt han atter ganske op dermed, var henfalden og sad og hængte med Hovedet. De samme Klager. Puls 112 noget irregulær. Han græd, beklagede sig over, at han var miskjendt, „kunde være bleven en stor Musiker, hvis han havde faaet Lov til at følge sit Kald“. Hans Fald skrev sig fra, at han ikke fik Penge til at købe en Violin, hvorefter han stjal. Da hans Forstemning uagtet den anvendte Behandling vedvarede, overflyttedes han den 9de December til Fællesanstalt.

F.-No. 738. Smedarbejder, 20⁴/₁₂ Aar. Indkom 14de Oktober 1880. Straffetid 1 Aar og 8 Maaneder. Drukkenbolt. Forældre døde. Frisk og stærk. 14de Marts 1881 klagede han over Cardialgi og dyspeptiske Symptomer og over at Støvet af Gjederaggen, som han plukkede, lagde sig paa Brystet. 8de November 1881 overflyttedes han til Fællesanstalt paa Grund af sygelig Misstemning, begyndende Grublerier over sine Synder. Han er ikke opført paa Sygelisten.

F.-No. 816. Skomagerarbejder, 20 Aar. Indkom 24de Januar 1881. Straffetid 1 Aar og 4 Maaneder. Drukkenbolt. Lidt Hoste nu, ellers frisk og stærk. Han er meget indskrænket og uvidende. 15de December 1881 klagede han over Svie og Ømhed i Haarbunden; han var skidden og upudset. Fik et lunket Bad. 1ste Februar 1882: Han havde været lidt underlig og talt forstyrret, ikke gjort sin Celle ren og ikke arbeidet. Hans Blik var noget sløvt og aandsfraværende. Han havde fixe Ideer og Hallucinationer, og talte forvirret, men var forøvrigt rolig og fornøiet. Puls 72. Alvus i Orden. Under Brugen af lunkne Bad og Bromkali bedredes hans Tilstand temmelig hurtig, han fik lidt udvendigt Arbeide, som han tog fat i, om det end i Begyndelsen gik smaat. Den 16de Februar 1882 var han fri for Hallucinationer og klagede kun over Ørhed og Fortumlethed. Nattesøvn vendte tilbage; han ophørte med Bromkali, men vedblev med Bad endnu en Maanedes Tid. Han arbeidede i den sidste Tid med Vedskjæring. Ved Løsladelsen den 22de Mai 1882 var han frisk. Tabt 5,7 Kg. i Vægt.

I Akershus Strafanstalt forekom 3 Tilfælde af Sindssygd. Den ene Fange, om hvem der er givet Oplysning i forrige Beretning (S. 56—57

indlagdes den 1ste August 1881 paa Gaustad Sindssygeasyl. Den anden var en 28 Aar gammel Fange, der fra Bodsfængslet som sindssyg var sendt til Gaustad Asyl, hvorfra han efter 5 Maaneders Behandling den 4de August oversendtes til Akershus Strafanstalt. Her var han strax noget forstemt, gik alene, viste Ulyst til Arbeide, græd ofte og havde daarlig Nattesøvn. Den 23de August blev han mere urolig og Dagen efter anfaldt han saavel en Opsynsbetjent som en Medfange og blev saa voldsom, at man maatte sætte Tvangstrøie paa ham. Da hans Aandsforvirring vedvarede, blev han den 26de s. M. atter indlagt paa Gaustad Sindssygeasyl og derfra løslodes han atter den 28de Februar efter Benaadning. Det tredie Tilfælde af Sindssygdom indtraf hos en 52 aarig Fange der i mange Aar havde været henfalden til Onani. Han var i den senere Tid afmagret, saa medtaget ud og var bleven noget forandret i sit Væsen. I November begyndte hans Tale at være usammenhængende og dreiede sig især om hans religiøse Vækkelse. Samtidig troede han sig benaadet, var bleven meget formuende, blev urolig og led af Søvnløshed. Hans Tale blev mere og mere usammenhængende, hans Ideer forvirrede, hans Uro tiltog. Der indfandt sig involuntære Udtømmelser af Urin og Skarn og hans Kræfter sank hurtig. Kort efter Aarets Udgang fik han en Bronchit, hvoraf han døde den 14de Juni 1882.

I Bergens Tugthus led 5 Fanger af Sindssygdom eller sygelig Forstemning i Beretningsaaret. Om disse giver Anstaltens Læge følgende nærmere Oplysninger:

„H. I. I., hvem jeg har omtalt i mine tvende foregaaende Beretninger som lidende af melankolsk Sindsforstemning, løslodes 13de Oktober 1881 med Attest fra Lægen, at han ikke var istand til at varetage sine egne Interesser, men indkom atter i Strafanstalten for Tyveri den 30te Marts 1882. Han havde ikke været længe i Anstalten, førend han blev mørk og grublende, viste afgjort Ulyst til Arbeide og begyndte med sine gamle hypochondriske Klager. Da han under sin Modvillie mod Arbeide sønderskar de ham udleverede Materialier (han arbeidede som Skomager) under Paaskud af, at han dog ingen Betaling fik for sit Arbeide, afgav Lægen paa en Forespørgsel fra Tugthusets Overinspektør om, hvorvidt hans Tilstand tillod, at han blev afstraffet, den Erklæring, at han antog, at det neppe vilde lykkes ved nogen Straf at bøie hans Trods, hvorimod Lægen tilraadede hans Indlæggelse til Observation i et Sindssygeasyl. Lægen ved Rosenbergs Sindssygeasyl, hvortil han den 23de Juni 1882 overførtes, har senere erklæret ham for sindssyg.

L. K. V., 36 Aar gammel, indkom i Anstalten for Tyveri den 23de Januar 1882. Af Domsakterne saaes, at der allerede før var reist Spørgsmaal om, hvorvidt han var sindssyg; der var derom afgivet modsigende Erklæringer fra Læger. Ikke længe efter Indsættelsen i Anstalten blev hans Tilstand foruroligende. Paa Henvendelse fra Overinspektøren afgav Lægen den Erklæring, at Angjældende efter hans Formening var sindssyg; at han led af stærke baade Hørelses- og Synshallucinationer; at der undertiden paakom ham en

indtil den yderste Fortvivelse gaaende Præcordialangst forbunden med Selvmordstrang, og at et fortsat Ophold i Anstalten maatte ansees uhensigtsmæssig, hvorfor Lægen tilraadte hans Indlæggelse i et Sindssygeasyl. I Begyndelsen af Marts Maaned overførtes han ogsaa til et saadant.

K. P. O., hvis Tilstand omtaltes i Beretningen for 18⁸⁰/₈₁, blev efter Henvendelse fra Lægen til Justitsdepartementet efter dettes Bestemmelse den 29de November 1881 overført til Rosenbergs Sindssygeasyl, hvor han senere afgik ved Døden.

O. F., 62 Aar gammel, der hensidder her i Anstalten for Mord, og som nøiere er omhandlet i Beretningen for 18⁸⁰/₈₁, befinder sig nu i en idiotisk fjollet Tilstand. Hans legemlige Funktioner er i Orden og han beskæftiger sig med lidt Drevplukning, men det monner lidet med hans Arbeide. Der skal stor Agtpaagivenhed til for at holde ham ren og fri for Utøi. Han klager stedse over, at man paatvinger ham formeget Mad, men fortærer dog sin fulde Kost og tager enhver Afknæpning ilde op. Han er forresten en vrang og uvillig Person, der er ilde ligt af de andre Fanger. Han er ikke utilbøielig til vrang og næsvise Svar paa Tiltale, men er ynkelig feig, naar han irettesættes.

L. K. H. (Stjernerømderen), om hvem Spørgsmaal om hvorvidt han er af normal Sindstilstand har været reist, indkom i Tugthuset den 2den Oktober 1881. Han forekom Lægen strax paafaldende i sit Væsen. Han talte klart og bestemt og aldeles redigt for sig, og hans Tale havde endog en egen eftertrykkelig Form, men hans Svar selv paa de simpleste Spørgsmaal fulgte først efter lang Betænkning. Lægen opfattede dette dengang som en Levning af Forsigtighed fra den lange Sag og de mange Forhør. Da han sattes til Arbeide (Drevplukning), beskæftigede han sig dermed taus og automatisk uden at vende sine Blikke fra Arbeidet, men i Hviletiden optraadte han efter Betjentes og Medfangers Udsagn meget talende, endog høitrvænde. Han udlod sig med, at et Aar skulde han være i Anstalten, men længere vilde hans Nærværelse der ikke vare. En Skrivelse, som han i den første Tid af sit Ophold i Anstalten har forfattet i ubekjendt Hensigt, fylder et helt Ark, men kaster intet Lys over hans Sjæleliv; der er ingen Idetraad at opdage og den indeholder en forvirret Masse af Beretninger og Ræsonnement. Hans Medfanger indlader sig ikke med ham, da de nære en høi Grad af Frygt for ham og hans fordægtige Væsen. Da han af og til maatte give en Fange, der ved Siden af ham paa Arbeidssalen var beskæftiget som Dreier, en Haandsrækning, vaagnede der Lyst hos ham til dette Slags Arbeide og han er nu en meget flink og flittig Dreier. Det Aar, som han selv har opstillet som yderste Termin for sit Ophold i Tugthuset, er allerede forløbet, men han har ikke ladet sig mærke med noget desangaaende. At Betjeningen har et vogtsomt Øie med ham er en Selvfølge, ligesom ogsaa hans Medfanger følger ham med Frygt og Opmærksomhed.“

I Throndhjems Tugthus indtraf i Beretningsaaret 2 à 3 Tilfælde af Melancholi, der dog hurtig gik over til normal Sindstilstand.

Af Sygdomme udenfor de specielt nævnte har de hyppigst forekommende Tilfælde været:

I Bodsfængslet: Kardialgi, Katarrh, Conjunctivitis, Diarrhoe, Rheumatisme, Oppressio cardiæ og Dyspepsi. I Fællesstrafanstalterne: Kardialgi, Katarrh, Conjunctivitis, Diarrhoe, Rheumatisme, Gastrit og Dyspepsi.

Sundhedstilstanden forklares i de indkomne Beretninger i det Hele taget at have været god. I Throndhjems Tugthus forekom dog katarrhalske og rheumatiske Lidelser i Beretningsaaret temmelig hyppige.

Angaaende Resultaterne af Fangernes Veining hidsetses følgende Oplysninger for de forskjellige Strafanstalter for Beretningsaaret.

Bodsfængslet. Inden de forskjellige Aldre har efternævnte Procentantal Fanger vundet eller tabt i Vægt eller havt uforandret Vægt:

Alder.	Vundet i Vægt.	Tabt i Vægt.	Uforandret Vægt.
	%	%	%
18—25 Aar	53,83	44,04	2,13
25—35 —	57,30	37,08	5,62
over 35 —	46,15	53,85	-

Akershus Strafanstalt. 292 Fanger veiedes og havde en Gjennemsnitsvægt af 67,25 Gram. 139 Fanger \circ : 47,5 % havde tiltaget i Vægt (med tilsammen 485,5 Kg.); 114 \circ : 39,0 % havde aftaget (med tilsammen 273 Kg.), medens hos 39 \circ : 13,5 % ingen Forandring i Vægten var indtraadt.

Kristiania Tugthus. Af de veiede 248 Fanger havde 94 \circ : 38 % tiltaget i Vægt (med tilsammen 241 Kg.), medens 135 \circ : 54,5 % havde aftaget i Vægt (med tilsammen 429 Kg.) og der hos 19 Fanger \circ : 7,5 % ingen Forandring i Vægten var indtraadt.

Bergens Tugthus. Af 165 veiede Fanger havde 76 Fanger \circ : 46,1 % tiltaget i Vægt, 70 \circ : 42,4 % aftaget og 19 Fanger \circ : 11,5 % beholdt den samme Vægt.

Throndhjems Tugthus. Af de 57 veiede Fanger havde 45 Fanger \circ : 78,9 % tiltaget i Vægt med noget over 4,4 Kg., medens 12 \circ : 21,1 % havde aftaget med 2,4 Kg. i Gjennemsnit for hver.

Til Oplysningen om Sygeligheden hos Anstalternes Betjening i Beretningsaaret meddeles følgende Oversigt:

	Fra forrige Aar.		Tilkomne i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.		Til-sam-men.		Hel-bre-dede.		I Bed-ring.		Døde.		Til-bage-lig-gende ved Aarets Ud-gang.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
I Bødsfængslet	-	-	35	-	35	-	34	-	1	-	-	-	-	-
- Akershus Strafanstalt	1	-	11	-	12	-	11	-	-	-	-	-	1	-
- Kristiania Tugthus	-	-	3	10	3	10	3	10	-	-	-	-	-	-
- Bergens Tugthus	-	-	4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-
- Thronhjems Tugthus	-	-	16	3	16	3	16	3	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	69	13	70	13	68	13	1	-	-	-	1	-

De hyppigst forekommende Sygdomstilfælde hos Betjeningen var Katarrh, Bronchit, Feber, Diarrhoe og Gastrit.

G. Arbeidsvirksomheden.

Arbeidsvirksomheden er i Beretningsaaret i det væsentlige drevet paa samme Maade som tidligere.

Følgende Oversigt viser omtrentlig, hvor stor Del af Fangeantallet, procentvis beregnet der: 1) har været beskjæftiget med indtægtsgivende Arbeide, 2) i Anstaltens egen Tjeneste samt 3) har været arbejdsudygtige:

	Bøds-fængslet.	Akershus Strafanstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron-hjems Tugthus.	I Gjennem-snit for samtlige Straf-anstalter.
	%	%	%	%	%	%
Beskjæftigede med ind-tægtsgivende Arbeide .	84,0	70,7	72,7	79,8	81,4	77,8
Do. i Anstaltens egen Tjeneste	15,3	22,2	20,3	9,4	15,1	16,4
Arbejdsudygtige	0,7	7,1	7,0	10,8	3,5	5,8
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

I tidligere Beretninger har der været skjelnet mellem Arbeide „for offentlig Regning“ og „for privat Regning“, — hvorom henvises til Beretningen for 1875, S. 19—20. Da det i flere Tilfælde stiller sig tvivlsomt, om et Arbeide — efter den l. c. givne Definition — skal ansees udført for „offentlig“ eller

„privat“ Regning, og da det har vist sig vanskeligt at opnaa fuld Ensartethed inden de forskjellige Anstalter i Henseende til denne Klassifikation, — og da endelig Inddelingen forsaavidt kan være vildledende, som Benævnelsen „Arbeide for privat Regning“ lettelig vil give Indtryk af, at „Entreprenørsystemet“ anvendes i vore Strafanstalter, hvad ikke er Tilfældet, har man bestemt sig for at opgive den hidtil brugte Inddeling, der heller ikke skjønnes at være af synderlig Betydning, og alene at skjelne mellem Arbeide, der giver Indtægt for Anstalten, og Arbeide, der udføres i Anstaltens egen Tjeneste. At ogsaa dette sidste i Regnskaberne opføres med sin Værdi som „Indtægt af Arbeidsdriften“, er en Selvfølge.

Det omtrentlige gennemsnitlige Antal Fanger, der i Beretningsaaet har været beskæftiget ved hver af de væsentligste Arbeidsgrene vil sees af følgende Sammenstilling:

	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Til-sammen.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Snedkerarbeide	54	-	54	-	-	2	36	-	54	-	198	2
Skomagerarbeide	14	-	16	-	-	4	14	-	15	-	59	4
Skrædderarbeide	9	-	20	-	-	-	4	-	8	-	41	-
Stenhuggerarbeide	-	-	46	-	-	-	-	-	2	-	48	-
Smedearbeide	13	-	40	-	-	-	8	-	10	-	71	-
Spinding, Vævning og dermed i Forbindelse staaende Arbeider	19	-	-	-	-	87	-	-	-	-	19	87
Kurv-mager- og Stolmagerarbeide	14	-	3	-	-	-	6	-	15	-	38	-
Malararbeide	6	-	10	-	-	-	5	-	8	-	29	-
Bagning	-	-	10	-	-	-	-	-	6	-	16	-
Mattebinding og Drevplukning	28	-	-	-	-	-	5	-	14	-	47	-
Dreierarbeide	4	-	3	-	-	-	3	-	7	-	17	-
Bødkerarbeide	1	-	-	-	-	-	3	-	1	-	5	-
Blikkenslagerarbeide	1	-	7	-	-	-	3	-	5	-	16	-
Sadelmagerarbeide	2	-	4	-	-	-	1	-	1	-	8	-
Vask	-	-	3	-	-	39	-	-	6	-	9	39
Søm og Strikning	2	-	-	-	-	60	2	-	6	-	10	60
Klistring af Æsker	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-
Notbinding	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	-

Forholdet mellem Dage med Arbeide eller virkelige Arbeidsdage og Dage uden Arbeide — d. e. Helligdage, Sygedage, Dage, hvori Arbeidsfrihed paa Grund af Sygelighed har været tilstaaet samt Dage i Strafcelle uden Sysselsættelse — eller uproduktive Dage har været:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
Samlet Antal Fangedage	76390	104028	86092	40355	74842
Deraf: Dage med Arbeide	63613	85921	70204	30099	60798
— uden —	12777	18107	15888	10256	14044
Af 100 } Dage med Arbeide	83,3	82,6	81,5	74,6	81,2
Fangedage. } — uden —	16,7	17,4	18,5	25,4	18,8

Som Middel til at opmuntre Fangerne til Flid og god Opførsel er ved Fællesstrafanstalterne ligesom tidligere anvendt Tillægskost — enkelt og dobbelt.

I hvilken Udstrækning Tillægskost er uddelt vil sees af de nedenfor under litr. H meddelte Tabeller.

Man tillader sig at meddele en Opgave over den samlede Værdi af de til Salg arbejdede Fabrikata og af det for Fremmede udførte Arbeide samt af hvad der er udført for og leveret til Anstalternes eget Brug:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Arbeidet Fabrikata til Salg og ud- ført Arbeide for Fremmede*) . . .	49475,30	84526,10	104779,17	57830,42	57334,92
Til Anstalternes eget Brug	16510,14	26295,42	24142,73	7844,55	14200,62
Tilsammen	65985,44	110821,52	128921,90	65674,97	71535,54

*) I de tidligere Beretninger har der været meddelt en Opgave over hvad der er afhændet fra Anstalterne (med særskilt Angivelse af, hvad der er leveret direkte fra disse, altsaa ikke gennem Udsalgene). En saadan Opgave kan imidlertid ikke meddeles efter den fra 1ste Juli 1881 indførte nye Ordning af Regnskabsførselen, idet der efter denne ikke opføres som Indtægt Værdien af hvad der er afhændet fra Anstalterne, men derimod Værdien af hvad der er arbejdet i Aarets Løb, uden Hensyn til, om det arbejdede er afhændet eller ikke.

Til nærmere Oplysning om Værdien af Beholdningerne af Fabrikata ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning ved hver af Strafanstalterne hid sættes følgende Oversigt:

	Værdien af Beholdningerne af Fabrikata.		Forøgelse eller Formindskelse i Beretningsaaret.
	1ste Juli 1881.	30te Juni 1882.	
	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	19903,16	16842,88	÷ 3060,28
Akershus Strafanstalt	40989,76	35935,16	÷ 5054,60
Kristiania Tugthus	52352,65	58564,99	+ 6212,34
Bergens Tugthus	28089,92	23080,47	÷ 5009,45
Thronhjems Tugthus	19816,31	23072,24	+ 3255,93

Endelig skal man tillade sig efter Statsregnskabet at meddele følgende Oversigt over Udbyttet af Arbeidsvirksomheden ved Strafanstalterne, idet bemærkes, at efter den fra 1ste Juli 1881 indførte nye Regnskabsordning, hvorom nærmere nedenfor, er Arbeidsdriftens forskellige Beholdninger medtagne i de i Regnskabet opførte Beløb:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bruttoindtægten har efter Statsregnskabet udgjort Udgifterne til Materialier m. V. har efter samme andraget til	65985,44 1) 36563,26	110821,52 1) 77115,69	128921,90 1) 64845,53	65674,97 30967,66	71535,54 2) 36038,94
Den rene Indtægt af Fangernes Arbeide bliver saaledes	29422,18	33705,83	64076,37	34707,31	35496,60

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

1) Heri indbefattet Udgifter ved Fællesudsalget Kr. 2657,04.

2) Heri indbefattet Udgifter ved Udsalget Kr. 422,28.

	Gjennem- snitlig dag- lig Fange- belæg.	Udbytte for hver Fange		
		aa- rlig.	dag- lig.	pr. Ar- beids- dag.
		Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	209,29	140,58	0,39	0,46
Akershus Strafanstalt	285,01	118,26	0,32	0,39
Kristiania Tugthus	235,87	271,66	0,74	0,89
Bergens Tugthus	110,56	313,92	0,86	1,03
Thronhjems Tugthus	205,05	173,11	0,47	0,57
Samtlige Strafanstalter underet	1045,78	188,77	0,52	0,62

Aaret er regnet til 304 Arbeidsdage.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa de virkelige Arbeidsdage, stiller Forholdet sig saaledes:

	Pr. virkelig Arbeidsdag. Kr.
Bodsfængslet	0,46
Akershus Strafanstalt	0,39
Kristiania Tugthus	0,91
Bergens Tugthus	1,12
Thronhjems Tugthus	0,58
Samtlige Strafanstalter underet	0,64

Udbyttet af Arbeidsvirksomheden har ved Akershus Strafanstalt efter den meddelte Oversigt været mindre end ved de øvrige Strafanstalter. Dette hidrører fra, at Indtægten af 2de betydelige Stenhuggerarbeider, der er udførte i Beretningsaaret uden at være fuldt færdige, ikke er optagne i Regnskabet, men er først tagen til Indtægt i den følgende Budgettermin. Medregnes denne Indtægt, tilsammen ca. 9000 Kroner, bliver Udbyttet pr. Fange i Beretningsaaret: aarlig Kr. 149,84, daglig Kr. 0,41, pr. Arbeidsdag Kr. 0,49 og pr. virkelig Arbeidsdag Kr. 0,50.

Efter disse almindelige Oplysninger skal Departementet i Korthed tillade sig at anføre, hvad der i de indkomne Beretninger forøvrigt er meddelt vedkommende Arbeidsvirksomheden ved de enkelte Anstalter:

Bodsfængslet. Arbeidsdriften har ogsaa i nærværende Beretningsaar ligget betydelig nede. Ifølge det under 2den August 1880 udfærdigede Beklædningsreglement, der for Bodsfængslets Vedkommende traadte i Kraft 1ste Januar 1882, skal Fangeklædet og Undertøiet, der tidligere forarbejdedes i Fængslet, for Eftertiden leveres fra Kristiania Tugthus. Herved er Fængslet bleven berøvet en hel Del Arbeide. Man fandt det derfor nødvendigt for at

ophjælpe Værksdriften at forsøge at udvide Fængslets Snedkerafdeling. I den Anledning blev der efter Forslag fra Bods-fængslets Direktør paa Departementets Budgetforslag opført Løn til en ny Opsynsbetjent, der skulde være snedkerkyndig. Stortinget bevilgede imidlertid ikke det opførte Beløb.

Af Maskiner er anskaffet en Lockmaskine.

Akershus Strafanstalt. Udbyttet af Arbeidsvirksomheden vilde efter Overinspektørens Formening have været adskilligt større, dersom ikke det stedse stigende Antal af Fanger med kort Straffetid havde virket hemmende paa Arbeidsvirksomheden. Det maa ogsaa lægges Vægt paa, at det saakaldte Uldmanufaktur blev nedlagt i Beretningsaaret i Begyndelsen af December Maaned. Denne Industrigren, der har været anset for lønnende og er indført for at sysselsætte svagelige og gamle Fanger, der ikke var istand til at udføre anstrængende Arbeide, beskjæftigede 18 Fanger. Disse maa nu sysselsættes væsentligst med Pindespikning og andet saagodtsom ikke lønnende Arbeide. Kommer hertil, at Priserne paa Strafanstaltens Fabrikata stadig gaar ned, antager Overinspektøren, at Arbeidsomheden blandt Fangerne maa siges at have været i Fremgang i Beretningsaaret.

De Arbeider, der har givet det bedste Udbytte, er Blikkenslagerarbeidet samt Snedkerarbeidet og Smede- og Dreierarbeidet. Derimod har Stenhuggerarbeidet kun givet et meget lidet Udbytte. Som Grund hertil anfører Overinspektøren, at Hakkesmedien saagodtsom udelukkende er i Virksomhed for Stenhuggeriets Skyld og at den kræver en betydelig Udgift samt et stort Kulforbrug. Der medgaar ogsaa i Aarets Løb et stort Antal Slibestene, der medfører store Udlæg ligesom det ogsaa maa mærkes, at Stenhuggerarbeidet foregaar i fri Luft og saaledes i den mørke Aarstid er indskrænket til en kort Tid af Dagen. Saavel Hakkesmedien som Hakkeslibningen er væsentligst nødvendige ved de grovere Stenhuggerarbeider; da Overinspektøren imidlertid antager, at disse Arbeider bør indskrænkes, og at Stenhuggeriet fornemmelig bør beskjæftiges med finhugne slebne og polerede Arbeider, har han det Haab, at denne Arbeidsgren vil stille sig noget fordelagtigere i Fremtiden. Det maa heller ikke lades ud af Betragtning, at det er det finere Stenhuggerarbeide, der kommer Fangerne til Nytte efter Udgangen af Strafanstalten.

Kristiania Tugthus. Vanskeligheden med at skaffe Kvindefangerne Arbeide har været meget stor.

Arbeidet med de større for ældne Varers Fabrikation anskaffede Maskiner har været drevet i samme indskrænkede Omfang som i forrige Beretningsaar. Derimod har man nu faaet betydelig mere Arbeide med Tilvirkning af vævede Sager til samtlige Strafanstalter ligesom adskillig Søm.

Det Arbeide, som nu udføres inden Strafanstalten, anser Overinspektøren meget hensigtsmæssigt for Fangerne, da det er Arbeider, som de efter Løsladelsen vil faa Anvendelse for. Mangel paa Flid vises næsten aldrig af Fangerne. De vil gjerne lære saa meget som muligt. Hvad man mangler, er tilstrækkeligt og nyttigt samt lønnende Arbeide; havde man det, kunde langt

flere oplæres. De større Maskiner er i brugbar Stand. Ingen større Maskiner er anskaffede i Beretningsaaret.

Bergens Tugthus. Afsætningen, der i den første Halvdel af Beretningsaaret var daarlig, gik i det sidste Halvaar meget bedre. De fleste Fanger, bemærker Bestyreren, viser Flid, Omtanke og Interesse for sit Arbeide. Under Opholdet i Cellen bliver der i Almindelighed ei udført saa meget Arbeide som paa Arbeidssalene, da baade Rummet er indskrænket og der ofte ei er Tid til at undervise og veilede Fangerne saa meget, som det kunde være ønskeligt. Ligeledes er der — som rimeligt — foruden endel skrøbelige og gamle Fanger, der ei kan udrette meget, ogsaa nogle, der er sløve eller træge og som viser megen Ulyst til Arbeide.

Thronhjems Tugthus. Omsætningen har været upaaklagelig og er søgt fremmet ved Bekjendtgjørelse i Bladene samt ved en tidsmæssig Udvidelse af Udsalgslokalet med flere Vinduer til Gaden. Bestyreren anfører, at Fangerne i Almindelighed har vist Flid og Lærvillighed. Den stedfundne Overflytning af Fanger fra Akershus Strafanstalt, Kvindeafdelingens Nedlæggelse samt endelig de foretagne disciplinære Forandringer har foraarsaget, at Arbeidsvirksomheden er sat noget tilbage, og Udbyttet derfor blevet noget mindre, end under almindelige rolige Forhold inden Anstalten. Det ser dog ud til, at Arbeidsvirksomheden vil udvikle sig raskt, naar de første Følger af de foretagne Forandringer er overvundne og vanlig Ro igjen er indtraadt.

H. Forpleiningen.

Fangernes Bespisning foregaar udelukkende for Anstaltens egen Regning.

Følgende Oversigt viser, hvad Bespisningen af Fangerne har kostet ved de forskjellige Anstalter i Beretningsaaret fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.	Alle Strafanstalter underet.
De samlede Udgifter har efter Statsregnskabet andraget til . . Kr.	26664,06	40459,41	29644,88	16892,96	27046,21	140707,52
Gjennemsnitlig daglig Fangebelæg	209,29	285,01	235,87	110,56	205,05	1045,78
Aarlig pr. Fange . Kr.	127,40	141,96	125,68	152,79	131,90	134,55
Daglig - — . Kr.	0,35	0,39	0,34	0,42	0,36	0,37

I den meddelte Oversigt er medregnet Værdien af Beholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning, men derimod ikke taget Hensyn til Lønninger til Kjøkkenbetjentene og Udgifter til Brændsel og Inventarium og ei heller til de ved Salg af Affald m. V. af Spiseindretningerne faldne Indtægter, der i Regnskaberne er opførte under „Forskjellige Indtægter.“

Sammenlignet med de næst foregaaende 5 Aar stiller Udgifterne til Fangernes Bespisning sig saaledes fordelt paa det gjennemsnitlige daglige Fangebelæg: (Se Side 63.)

Udgifterne til Fangernes Bespisning har, som det vil sees, i Beretningsaaret ved 3 af Strafanstalterne været noget større end i nærmest foregaaende Beretningsaar.

Antallet af Dage med ordinær Fangekost, af Dage med Sygekost samt af Dage paa Vand og Brød i Beretningsaaret vil sees af følgende Opgave:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
Samlet Antal Fangedage	76390	104028	86092	40355	74842
Deraf: Dage med ordinær Fangekost	75220	102849	84145	38089	72120
Dage med Sygekost	960	962	1828	2231	2708
— paa Vand og Brød	210	217	119	35	14
Af 100 Fangedage. } Dage med ordinær Fangekost	98,47	98,87	97,74	94,38	96,36
} Dage med Sygekost	1,26	0,92	2,12	5,53	3,62
} — paa Vand og Brød	0,27	0,21	0,14	0,09	0,02

Videre vil af nedenstaaende Oversigt sees, hvormange af det samlede Antal Sygekostdage har været Dage med hel Sygekost, med halv Sygekost eller paa Diæt:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
Samlet Antal Dage med Sygekost	960	962	1828	2231	2708
Deraf: Dage med hel Sygekost	812	511	1028	728	1830
— — halv —	74	300	223	1365	615
— — Diæt	74	151	577	138	263
Af 100 Fangedage. } Dage med hel Sygekost	1,06	0,49	1,19	1,81	2,45
} — — halv —	0,10	0,29	0,26	3,38	0,82
} — — Diæt	0,10	0,14	0,67	0,34	0,35

	Bodsfængslet.			Akershus Strafanstalt.			Kristiania Tugthus.			Bergens Tugthus.			Thronhjems Tugthus.			Alle Strafanstalter underet. ¹⁾		
	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.	Gjen-nem-snitlig daglig Fange-belæg.	Aarlig pr. Fange.	Dag-lig pr. Fan-ge.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
1881—1882	209,29	127,40	0,35	255,01	141,96	0,39	235,87	125,68	0,34	110,56	152,79	0,42	205,05	131,90	0,36	1045,78	134,55	0,37
1880—1881	200,49	121,34	0,33	290,24	134,60	0,37	259,38	122,76	0,34	108,94	152,31	0,42	227,12	128,79	0,35	1086,17	129,88	0,36
Iste Halvaar 1880	207,48	²⁾ 104,91	0,29	275,83	²⁾ 125,84	0,34	279,15	²⁾ 112,47	0,31	100,58	²⁾ 153,82	0,42	223,47	²⁾ 128,33	0,35	1086,51	²⁾ 121,85	0,33
1879	185,77	109,08	0,30	280,88	126,09	0,35	283,33	115,18	0,32	93,83	128,87	0,35	219,49	122,14	0,33	1096,45	116,84	0,32
1878	189,28	125,95	0,35	300,40	134,86	0,37	311,34	128,42	0,35	92,49	141,35	0,39	167,50	132,94	0,36	1153,68	130,08	0,36
1877	198,31	124,09	0,34	287,18	142,19	0,39	294,00	131,32	0,36	67,67	145,21	0,40	157,19	126,66	0,35	1120,15	134,02	0,37
1876	187,63	116,84	0,32	267,11	142,54	0,39	298,55	130,20	0,36	79,60	143,93	0,39	167,63	115,22	0,32	1113,87	129,91	0,36

¹⁾ For Aarene 1876—1879 er medregnet de nu nedlagte Anstalter i Bergenhus og Thronhjems Fæstninger, derimod ikke det i 1876 nedlagte Kristianssands Tugthus.

²⁾ Beregnet efter det i Halvaaret virkelig medgaaede Beløb.

Endelig meddeles en Opgave over hvormange Tillægskostportioner — enkelte og dobbelte — der er uddelt ved hver af Strafanstalterne i Beretningsaaet med Tilføiende af hvor stor Procent af det gjennemsnitlige daglige Fangebelæg har erholdt saadan Tillægskost:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- dhjems Tugthus.	
Enkelt Portion Tillægskost . . .	22158	12818	20999	5462	18090	
Dobbelt — — . . .	11745	75271	53274	28021	49914	
Procent af det gjennemsnitlige dag- lige Fangebelæg.	Enkelt Portion Tillægs- kost	29,01	12,32	24,39	13,53	24,17
	Dobbelt Portion Tillægs- kost	15,37	72,36	61,88	69,44	66,69
	Tilsammen med Tillægs- kost	44,38	84,68	86,27	82,97	90,86
	Uden Tillægskost . . .	55,62	15,32	13,73	17,03	9,14

I. Bygningerne.

Ved Bodsfængslet er i Beretningsaaet 14 Celler cementerede og oliemalede. Der haves nu ialt 45 cementerede og oliemalede Celler. Forøvrigt er der foretaget forskellige Udbedringer ved Anstaltens Bygninger. En af Pillarerne paa søndre Ringmur, som for 20 Aar siden begyndte at helde, syntes Vinteren 1881 at have givet sig endnu mere. Efter Konference med Inspektionens Medlem Arkitekt Nordan blev Pillaren paa den udvendige Side opstivet med 2 tykke Planker, hvorved Muren antoges at være sikret ialfald i de første Aar. Den omhandlede Del af Muren er i Sommeren 1883 nedtaget og igjen opbygget.

Ved Akershus Strafanstalt blev Loftet i Bageribygnings nordre Ende med Departementets Samtykke løftet og sammesteds indredet et Rum til Opbevaringssted for Strafanstaltens Fabrikata og Archivsager. Forøvrigt er der kun foretaget nødvendige Reparationer til Vedligeholdelse af Anstaltens Bygninger samt Oppudsning af Anstaltens Lokaler.

Ved Kristiania Tugthus blev i Henhold til Kgl. Resolution af 29de Juni 1881 indredet endel Celler i østre Bygnings 4de Etage. Forøvrigt er kun foretaget sædvanlige Vedligeholdelsesarbejder.

Ved Bergens Tugthus er kun udført nødvendige Udbedringer og Reparationer paa Anstaltens Bygninger.

Ved Throndhjems Tugthus er i Beretningsaaet ikke udført noget nyt eller større Byggearbeide. Derimod er der foretaget endel Forandringer og

Udbedringer med Arbeids- og Sovelokalerne paa Grund af den gennemførte disciplinære Ordning. Plankegjærderne er udbedrede og oliemalede. Udsalgslokalet, der tidligere kun havde et Vindu til Gaden, er udvidet ved Tillægelsen af et Par ved Siden af beliggende Værelser, saaledes at der nu findes 4 store Butikvinduer til Gaden. Forøvrigt er der foretaget endel almindelige Udbedringer til Vedligeholdelse af Bygningerne. Disse er efter hvad Overinspektøren oplyser alle i god Stand.

K. Indtægter og Udgifter.

Fra 1ste Juli 1881 er der af Departementet indført en ny — paa det dobbelte Bogholderis System bygget — ensartet Regnskabsførsel ved samtlige Strafanstalter, overensstemmende med det som Bilag ved denne Beretning trykte og paa Foranledning af Departementet afgivne Forslag.

I 1881—82 har Indtægterne og Udgifterne efter Statsregnskabet været:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Samlet Udgift	158789,90	233024,94	199146,80	93586,96	138247,69	822796,29
I Statsbudgettet for 1881—82 anslaet til	159500,00	221000,00	212600,00	91200,00	141500,00	825800,00
Indtægter af Arbeids- driften	65985,44	110821,52	128921,90	65674,97	71535,54	442939,37
I Statsbudgettet for 1881—82 anslaet til	68000,00	120000,00	150000,00	65000,00	74000,00	477000,00
Forskjellige Indtægter .	5430,82	7927,56	4582,04	1499,26	1693,87	21133,55
I Statsbudgettet for 1881—82 anslaet til	5000,00	9000,00	4700,00	1700,00	2340,00	22740,00
Tilskud af Statskassen .	87373,64	114275,86	65642,86	26412,73	65018,28	358723,37
I Statsbudgettet for 1881—82 anslaet til	86500,00	92000,00	57900,00	24500,00	65160,00	326060,00

De samlede Udgifter fordeler sig saaledes paa de enkelte Konti:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- d- hjem- s Tugthus.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	53919,05	71132,14	58039,76	31884,12	45479,93	260455,00
Fangernes Bespising . .	26664,06	40459,41	29644,88	16892,96	27046,21	140707,52
Fangernes Beklædning .	5963,63	10522,23	5994,22	2819,85	4718,56	30018,49
Belysning	6448,92	4006,55	4324,03	1139,18	4167,89	20086,57
Brændsel	5591,16	8193,40	12099,19	1553,20	3683,35	31120,30
Renholdelse	2777,50	2503,38	3995,54	1473,29	2586,44	13336,15
Sygeudgifter	885,58	2446,39	1339,32	790,26	1145,04	6606,59
Understøttelse til ud- gaaende Fanger	8262,27	4221,50	3236,13	1627,51	2915,90	20263,31
Inventarium	2429,77	2915,88	2490,97	1214,44	1367,29	10418,35
Bygningernes Vedlige- holdelse	4961,43	4000,96	5185,36	1557,90	3751,71	19457,36
Skatter og Afgifter . . .	619,68	440,16	5398,74	873,92	1281,07	8613,57
Skrivematerialier og Protokoller	469,33	878,65	498,00	198,32	715,54	2759,84
Forskjellige Udgifter . .	¹⁾ 3234,26	3939,40	2055,13	594,35	3349,82	13172,96
Materialier m. V. til Arbejdsdriften	²⁾ 36563,26	²⁾ 77115,69	²⁾ 64845,53	30967,66	³⁾ 36038,94	245531,08
Gjæld fra forrige Budget- termin	-	249,20	-	-	-	249,20
Tilsammen	158789,90	233024,94	199146,80	93586,96	138247,69	822796,29

I de ovenfor opførte Udgiftsbølb er taget Hensyn til Værdien af Beholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning, saa disse Bølb angiver den virkelige Udgift paa de enkelte Konti. Fordeles disse Udgifter paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, vil det sees, at den virkelige Udgift pr. Fange paa nedenstaaende Konti i Beretningsaaret har udgjort:

¹⁾ Herunder indbefattet Udgifterne ved Driften af Aageberggløkken Kr. 1431,15.

²⁾ Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1881—82 Kr. 2657,04.

³⁾ I Bølbet er indbefattet Udgifter ved Udsalget Kr. 422,28.

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Kristiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Throndhjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	257,63	249,58	246,07	288,39	221,80
Fangernes Bispising	127,40	141,96	125,68	152,79	131,90
Fangernes Beklædning	28,49	36,92	25,41	25,51	23,01
Belysning	30,81	14,06	18,33	10,30	20,33
Brændsel	26,72	28,75	51,30	14,05	17,96
Renholdelse	13,27	8,78	16,94	13,33	12,61
Sygeudgifter	4,23	8,58	5,68	7,15	5,58
Understøttelse til udgaaende Fanger	39,48	14,81	13,72	14,72	14,22
Inventarium	11,61	10,23	10,56	10,98	6,67
Bygningernes Vedligeholdelse . .	23,71	14,04	21,98	14,09	18,30
Skatter og Afgifter	2,96	1,54	22,89	7,90	6,25
Skrivematerialier og Protokoller	2,24	3,08	2,11	1,79	3,49
Forskjellige Udgifter	15,45	13,82	8,71	5,38	16,34
Tilsammen	584,00	546,15	569,38	566,38	498,46

Den samlede virkelige Udgift pr. Fange har saaledes, naar bortsees fra Udgifter til Materialier m. V. til Arbejdsdriften, været:

	1881—82		1 1880—81 var Udgiften pr. Fange	
	aaflig.	daglig.	aaflig.	daglig.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	584,00	1,60	574,57	1,57
- Akershus Strafanstalt	546,15	1,50	500,67	1,37
- Kristiania Tugthus	569,38	1,56	561,74	1,54
- Bergens Tugthus	566,38	1,55	563,92	1,54
- Throndhjems Tugthus	498,46	1,36	486,44	1,33
- samtlige Strafanstalter underet . . .	551,76	1,51	532,26	1,46

Hvor stor Del af nævnte samlede Udgift er dækket ved Udbytte af Arbejdsdriften og ved forskellige Indtægter og hvor stor Del ved Tilskud af Statskassen vil sees af følgende Opgave:

	aarlig pr. Fange			daglig pr. Fange		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet . . .	140,58	25,95	417,47	0,39	0,07	1,14
- Akershus Strafanstalt	118,26	27,81	400,08	0,32	0,08	1,10
- Kristiania Tugthus .	271,66	19,42	278,30	0,74	0,06	0,76
- Bergens Tugthus .	318,92	13,56	238,90	0,86	0,04	0,65
- Thronhjems Tugthus	173,11	8,26	317,09	0,47	0,02	0,87
- samtlige Strafanstalter underet . .	188,77	20,21	342,78	0,52	0,05	0,94

I 1880—81 var Forholdet følgende:

	aarlig pr. Fange			daglig pr. Fange		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet . . .	140,60	27,72	406,25	0,39	0,07	1,11
- Akershus Strafanstalt	183,42	34,22	283,03	0,50	0,09	0,78
- Kristiania Tugthus .	286,24	18,96	256,54	0,78	0,05	0,71
- Bergens Tugthus .	306,12	14,21	243,59	0,84	0,04	0,66
- Thronhjems Tugthus	177,75	10,50	298,19	0,49	0,03	0,81
- samtlige Strafanstalter underet . .	211,19	22,41	298,66	0,58	0,06	0,82

L. Fængselselskaber.

De i forrige Beretning omhandlede Fængselselskaber har fortsat sin Virksomhed i 1880—81.

Overensstemmende med Kongelig Proposition bevilgedes der ogsaa af Stortinget i 1881 som Bidrag til Foreninger for løsladte Strafarbejdsfanger — at fordele efter nærmere Bestemmelse af Justits-Departementet — 2400 Kr., hvilket Beløb af Departementet fordeltes saaledes:

Til „Foreningen til Forsorg for de fra Kristiania Strafarbejdsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1600
Bergens Fængselselskab	- 300
Thronhjems Do.	- 500

Tilsammen Kr. 2400

T a b e l l e r .

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i Aaret
1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

	Fangeantal 1ste Juli 1881.			Tilgang.												Afgang.												Fangeantal 30te Juni 1882.				
				Indsatte efter Dom.		Fra andre Straf- anstalter.		Fra Sygehus.		Paagrebne.		I alt.			Efter endt Straffetid.		Benaadede.		Til andre Straf- anstalter.		Til Sygehus.		Undvegne.		Døde.		I alt.					
	M.	K.	Tils.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Tils.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.						
Bodsfængslet	213	-	213	230	-	16	-	-	-	-	-	246	-	246	231	-	9	-	3	-	-	-	-	-	1	-	244	-	244	215	-	215
Akershus Strafanstalt	296	-	296	95	-	33	-	-	-	-	-	128	-	128	93	-	7	-	41	-	2	-	-	-	1	-	144	-	144	280	-	280
Kristiania Tugthus	35	180	215	-	102	-	59	-	-	-	-	161	161	3	84	-	8	32	-	-	-	-	-	2	35	94	129	-	247	247		
Bergens Do.	115	-	115	55	-	-	-	-	-	-	-	55	-	55	36	-	14	-	4	-	-	-	-	1	-	55	-	55	115	-	115	
Thronhjems Do.	157	65	222	85	1	36	-	-	-	-	-	121	1	122	70	5	2	2	4	59	-	-	-	2	-	78	66	144	200	-	200	
Tilsammen	816	245	1061	465	103	85	59	-	-	-	-	550	162	712	433	89	32	10	84	59	2	-	-	5	2	556	160	716	810	247	1057	

Tabel II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser, de have hensiddet i Rigets Straf-

	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Forbrydelse mod den offentl. Myndighed	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	3	-	5	-	-	-	1	-	1	-	10	-	10
Mened	-	-	4	-	-	1	1	-	-	-	5	1	6
Mord	-	-	11	-	-	7	4	-	6	3	21	10	31
Drab	-	-	14	-	-	1	2	-	5	-	21	1	22
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	-	-	-	-	88	-	-	-	43	-	131	131
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	5	-	3	-	1	1	2	-	3	-	14	1	15
Ærekrænkelse	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	2
Voldtægt	1	-	1	-	-	-	-	-	5	-	7	-	7
Blodskam	2	-	8	-	-	1	1	-	14	3	25	4	29
Omgjængelse mod Naturen	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Hor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leiermaalsforseelse	-	-	-	-	-	4	-	-	2	-	6	-	6
Ulovligt Samlevnet	-	-	1	-	-	4	-	-	2	-	3	4	7
Forførelse og Rufferi	1	-	2	-	-	1	-	-	1	3	2	5	5
Andre Løvsagtighedsforseelser	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Tyvsforbrydelse	171	-	213	-	30	63	95	-	103	12	612	75	687
Røveri	4	-	4	-	1	-	2	-	3	-	14	-	14
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrageri og anden Svig	8	-	5	-	-	-	2	-	2	-	17	-	17
Falsk	14	-	4	-	2	4	1	-	8	1	29	5	34
Ulovlig Brug af hvad Andre eie eller besidde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mordbrand	1	-	16	-	-	5	2	-	1	-	20	5	25
Anden Ildspaaesættelse	-	-	2	-	-	-	1	-	2	-	5	-	5
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1
Andre Forbrydelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Personer, der i Aaret fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882
arbejdsanstalter, ere straffældte.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													I Alt.		
Bodsfangstet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			M.	K.	Tils.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	11	-	11
-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	2	1	3	12	1	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	6
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	2	22	11	33
1	-	2	-	-	-	2	-	1	-	6	-	6	27	1	28
-	-	-	-	-	20	1	-	-	-	1	20	21	1	151	152
4	-	3	-	-	1	1	-	1	-	9	1	10	23	2	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
2	-	3	-	-	-	1	-	-	-	6	-	6	13	-	13
1	-	1	-	-	1	-	-	3	1	5	2	7	30	6	36
4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	6	-	6	7	-	7
-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	1	1	2
-	-	-	-	-	14	-	-	1	-	1	14	15	1	20	21
1	-	1	-	-	5	2	-	4	-	8	5	13	11	9	20
2	-	-	-	-	7	2	-	1	-	5	7	12	8	9	17
1	-	-	-	-	2	1	-	-	-	2	2	4	3	2	5
168	-	78	-	-	47	33	-	55	-	334	47	381	946	122	1068
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	16	-	16
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	-	1
16	-	2	-	-	1	2	-	4	-	24	1	25	41	1	42
20	-	1	-	-	1	4	-	7	-	32	1	33	61	6	67
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
1	-	-	-	-	-	1	-	3	-	5	-	5	25	5	30
-	-	1	-	-	-	3	-	1	-	5	-	5	10	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-	2
230	-	95	-	-	102	95	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Tabel III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, 1882 have hensiddet i Rigets

Straffetid.	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Strafarbejde paa Livstid	-	-	13	-	-	8	4	-	8	4	25	12	37
— over 15 Aar	-	-	8	-	-	-	-	-	1	-	9	-	9
— 12—15 —	-	-	10	-	-	-	4	-	6	2	20	2	22
— 9—12 —	-	-	31	-	-	13	6	-	7	5	44	18	62
— 6—9 —	5	-	55	-	-	52	9	-	11	26	80	78	158
— 5—6 —	6	-	30	-	-	6	7	-	8	1	51	7	58
— 4—5 —	8	-	47	-	3	16	16	-	12	3	86	19	105
— 3—4 —	38	-	53	-	1	37	26	-	28	7	146	44	190
— 2—3 —	36	-	17	-	16	11	9	-	19	-	97	11	108
— 1—2 —	57	-	12	-	13	14	18	-	29	8	129	22	151
— fra 6 Maaneder til 1 Aar	63	-	20	-	2	23	16	-	28	9	129	32	161
— under 6 Maaneder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Tabel IV. Opgave, der viser de Personers Alder, hensiddet i Rigets

Alder.	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15—18 —	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
18—20 —	24	-	1	-	1	2	-	-	2	-	28	2	30
20—25 —	89	-	13	-	1	22	3	-	2	9	108	31	139
25—30 —	71	-	20	-	1	52	7	-	11	15	110	67	177
30—40 —	20	-	81	-	15	59	35	-	63	29	214	88	302
40—50 —	3	-	68	-	11	25	35	-	39	10	156	35	191
50—60 —	5	-	59	-	5	15	21	-	28	2	118	17	135
60—70 —	1	-	45	-	1	4	13	-	11	-	71	4	75
over 70 —	-	-	7	-	-	1	-	-	1	-	9	1	10
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

som de Personer, der i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni
Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													Ialt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			M.	K.	Tils.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.			
-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	2	26	13	39
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	10	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	2	22
-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	2	1	3	46	19	65
-	-	3	-	-	10	1	-	3	-	7	10	17	87	88	175
1	-	7	-	-	1	-	-	1	-	9	1	10	60	8	68
2	-	7	-	-	6	4	-	4	-	17	6	23	103	25	128
11	-	16	-	-	11	9	-	4	-	40	11	51	186	55	241
13	-	13	-	-	5	5	-	6	-	37	5	42	134	16	150
47	-	19	-	-	13	8	-	13	1	87	14	101	216	36	252
156	-	28	-	-	54	27	-	52	-	263	54	317	392	86	478
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

der i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have
Strafarbejdsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													Ialt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			M.	K.	Tils.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.			
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1
-	-	6	-	-	-	2	-	4	-	12	-	12	14	-	14
38	-	2	-	-	5	-	-	-	-	40	5	45	68	7	75
101	-	2	-	-	16	1	-	2	1	106	17	123	214	48	262
74	-	5	-	-	19	4	-	1	-	84	19	103	194	86	280
13	-	35	-	-	29	22	-	38	-	108	29	137	322	117	439
3	-	21	-	-	22	11	-	18	-	53	22	75	209	27	266
1	-	17	-	-	10	11	-	14	-	43	10	53	161	57	188
-	-	7	-	-	1	3	-	7	-	17	1	18	88	5	93
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	10	1	11
230	-	95	-	-	102	55	-	85	-	465	103	568	1281	348	1629

Tabel V. Opgave der viser, hvormange af de Personer, der i Strafarbejdsanstalter, vare Norske, Finner, Lapper,

Nationalitet.	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Norske	191	-	264	-	32	175	112	-	131	56	730	231	961
Finner	-	-	-	-	-	-	-	-	11	4	11	4	15
Lapper	-	-	-	-	-	-	-	-	12	5	12	5	17
Svensker	16	-	30	-	3	4	3	-	3	-	55	4	59
Andre Nationaliteter	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2
Ikke oplyst	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Tabel VI. Opgave, der viser de Personers til 30te Juni 1882 have

Den ægteskabelige Stilling.	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ugifte	170	-	190	-	20	135	59	-	87	54	526	189	715
Gifte som har Børn	39	-	72	-	11	22	36	-	56	9	214	31	245
Gifte uden Børn	3	-	13	-	2	8	7	-	4	-	29	8	37
Enkemænd og Enker som har Børn	1	-	18	-	2	12	13	-	10	2	44	14	58
Enkemænd og Enker uden Børn	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	3	3	6
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets Svensker og af andre fremmede Nationaliteter.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													I a l t.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I a l t.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
219	-	86	-	-	100	52	-	61	1	418	101	519	1148	332	1480
1	-	-	-	-	-	-	-	9	-	10	-	10	21	4	25
-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	-	5	17	5	22
5	-	7	-	-	2	3	-	10	-	25	2	27	80	6	86
1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	4	1	5
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	11	-	11
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

ægteskabelige Stilling, som i Aaret 1ste Juli 1881 hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													I a l t.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I a l t.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
191	-	43	-	-	72	29	-	36	1	299	73	372	825	262	1087
29	-	38	-	-	19	20	-	35	-	122	19	141	336	50	386
9	-	7	-	-	4	2	-	9	-	27	4	31	56	12	68
1	-	4	-	-	6	4	-	5	-	14	6	20	58	20	78
-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	3	1	4	6	4	10
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Tabel VII. Opgave, der viser de Personers tidligere
1882 have hensiddet i

Den tidligere Livsstilling.	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronbjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd	3	-	1	-	1	-	-	-	1	-	6	-	6
Handelsmænd og Fabrikanter	6	-	-	-	-	5	1	-	3	1	10	6	16
Haandværkere	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	4	2	6
Gaardbrugere og Føderaadfolk	7	-	7	-	-	7	9	-	13	6	36	13	49
Handelsbetjente og Kontorister	4	-	2	-	1	-	-	-	1	-	8	-	8
Haandværksarbeidere og Læredrenge	41	-	101	-	9	8	13	-	33	-	197	8	205
Tjenestetyende	10	-	1	-	-	82	-	-	7	41	18	123	141
Fabrik- og Værksarbeidere	-	-	1	-	1	3	1	-	-	-	3	3	6
Husmænd og Inderster	1	-	2	-	-	5	7	-	16	-	26	5	31
Fiskere	9	-	1	-	-	-	1	-	22	-	33	-	33
Søfarende	13	-	14	-	1	1	16	-	12	-	56	1	57
Dagarbeidere	105	-	145	-	21	55	59	-	36	11	366	66	432
Løsgjængere og Omstreifere	9	-	15	-	1	11	8	-	5	2	38	13	51
Betlere og Fattiglemmer	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	5	-	5
Personer i andre Stillinger	2	-	1	-	-	1	-	-	7	4	10	5	15
Ei opgivet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Livsstilling, som i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni
Rigets Strafarbejdsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													I alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I alt.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	5	-	5	11	-	11
12	-	1	-	-	1	-	-	1	-	14	1	15	24	7	31
4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	10	2	12
3	-	1	-	-	1	7	-	7	-	18	1	19	54	14	68
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	13	-	13
49	-	41	-	-	-	8	-	13	-	111	-	111	308	8	316
15	-	3	-	-	28	1	-	1	-	20	28	48	38	151	189
-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	3	2	5	6	5	11
-	-	-	-	-	6	2	-	6	-	8	6	14	34	11	45
13	-	1	-	-	-	-	-	20	-	34	-	34	67	-	67
6	-	5	-	-	-	4	-	4	-	19	-	19	75	1	76
106	-	34	-	-	39	26	-	25	1	191	40	231	557	106	663
9	-	3	-	-	24	4	-	4	-	20	24	44	58	37	95
1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	6	1	7
3	-	-	-	-	-	1	-	3	-	7	-	7	17	5	22
1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	3	3	-	3
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Tabel VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Strafarbeidsanstalter, ikke tidligere have været straffede eller anden Straf end Straf-

	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ikke tidligere straffet	72	-	40	-	2	103	15	-	41	44	170	147	317
Straffet med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	55	-	23	-	11	22	7	-	21	10	117	32	149
Straffet med Strafarbeide	86	-	233	-	22	55	93	-	95	11	529	66	595
Ikke oplyst	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Tabel IX. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Strafarbeidsanstalter, vare ægte

	A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Ægte fødte	186	-	264	-	31	152	104	-	140	53	725	205	930
Uægte fødte	25	-	29	-	4	28	11	-	17	12	86	40	126
Ikke oplyst	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Tilsammen	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel arbeide eller med Strafarbeide.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													Ialt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			Ialt.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
84	-	15	-	-	32	21	-	30	1	150	33	183	320	180	500
87	-	16	-	-	39	12	-	24	-	139	39	178	256	71	327
59	-	64	-	-	31	22	-	31	-	176	31	207	705	97	802
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets fødte og hvormange uægte fødte.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													Ialt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			Ialt.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
202	-	84	-	-	85	51	-	70	1	407	86	493	1132	291	1423
28	-	10	-	-	17	4	-	15	-	57	17	74	143	57	200
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	6	-	6
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Tabel X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret
Strafarbejdsanstalter,

		A. Hensiddende 1ste Juli 1881.												
		Budsfaengslet.		Akershus Strafanstalt.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.
Smaalenees Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	9	-	19	-	5	9	-	-	-	-	33	9	42
	{ Landdistrikt	8	-	20	-	3	13	-	-	-	-	31	13	44
Akershus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	{ Landdistrikt	6	-	18	-	4	9	-	-	1	-	29	9	38
Kristiania		70	-	97	-	15	60	8	-	5	-	195	60	255
Hedemarkens Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3	-	3
	{ Landdistrikt	20	-	16	-	-	9	1	-	10	-	47	9	56
Kristians Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	{ Landdistrikt	4	-	10	-	1	8	2	-	7	3	24	11	35
Buskeruds Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	4	-	12	-	1	3	-	-	2	-	19	3	22
	{ Landdistrikt	1	-	20	-	-	7	-	-	1	-	22	7	29
Jarlsberg og Laurviks Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	1	-	7	-	-	7	-	-	1	-	9	7	16
	{ Landdistrikt	4	-	14	-	-	7	-	-	-	-	18	7	25
Bratsbergs Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	1	-	3	-	-	-	2	-	-	-	6	-	6
	{ Landdistrikt	2	-	9	-	-	5	-	-	-	-	11	5	16
Nedenæs Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	3	-	-	5	1	-	-	-	4	5	9
	{ Landdistrikt	3	-	5	-	1	3	5	-	-	-	14	3	17
Listerog Mandals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	1	-	5	-	-	2	12	-	-	-	18	2	20
	{ Landdistrikt	3	-	5	-	-	2	4	-	-	-	12	2	14
Stavanger Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	3	-	-	-	-	7	16	-	-	-	19	7	26
	{ Landdistrikt	3	-	-	-	-	4	10	-	-	-	13	4	17
Søndre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	{ Landdistrikt	6	-	1	-	1	4	19	-	1	-	27	5	32
Bergen		6	-	3	-	-	8	20	-	1	-	30	8	38
Nordre Bergenhus Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	{ Landdistrikt	2	-	1	-	-	3	11	-	-	-	14	3	17
Romsdals Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	2	-	-	-	-	1	1	-	4	1	7	2	9
	{ Landdistrikt	4	-	-	-	-	2	-	-	19	11	23	13	36
Søndre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	5	-	3	-	-	-	-	-	19	5	27	5	32
	{ Landdistrikt	-	-	2	-	-	-	-	-	13	10	15	10	25
Nordre Throndhjems Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2
	{ Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	-	-	13	14	15	14	29
Nordlands Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
	{ Landdistrikt	6	-	-	-	-	-	-	-	21	4	27	4	31
Tromsø Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	1	5
	{ Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	-	-	10	5	11	5	16
Finmarkens Amt	{ Kjøbstad eller Ladested	1	-	-	-	-	-	-	-	7	3	8	3	11
	{ Landdistrikt	9	-	-	-	-	-	-	-	13	4	22	4	26
Tilsammen	{ Kjøbstad eller Ladested	106	-	153	-	22	102	60	-	42	12	383	114	497
	{ Landdistrikt	84	-	121	-	10	76	52	-	108	52	375	128	503
	<i>Hele Riget</i>	190	-	274	-	32	178	112	-	150	64	758	242	1000
Sverige		16	-	18	-	3	2	2	-	-	1	39	3	42
Andre Lande		1	-	2	-	-	-	-	-	4	-	7	-	7
Ikke oplyst		6	-	2	-	-	-	1	-	3	-	12	-	12
	Ialt	213	-	296	-	35	180	115	-	157	65	816	245	1061

fra 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882 have hensiddet i Rigets
vare hjemmehørende.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.													I alt.		
Rodsanglet.		Akershus Strafsaet.		Kristiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I alt.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Ialt.	M.	K.	Tils.
8	-	7	-	-	-	1	-	-	-	16	-	16	49	9	58
4	-	5	-	-	2	-	-	-	-	9	2	11	40	15	55
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	2	1	1	2
14	-	-	-	-	2	1	-	3	-	18	2	20	47	11	58
65	-	50	-	-	42	-	-	3	-	118	42	160	313	102	415
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
15	-	2	-	-	5	-	-	3	-	20	5	25	67	14	81
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
9	-	2	-	-	5	2	-	5	-	18	5	23	42	16	58
3	-	7	-	-	2	1	-	-	-	11	2	13	30	5	35
5	-	2	-	-	2	3	-	-	-	10	2	12	32	9	41
3	-	4	-	-	3	1	-	-	-	8	3	11	17	10	27
3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	23	7	30
4	-	3	-	-	1	-	-	-	-	7	1	8	13	1	14
1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	3	4	12	8	20
1	-	1	-	-	1	2	-	-	-	4	1	5	8	6	14
1	-	1	-	-	1	2	-	-	-	4	1	5	18	4	22
4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-	5	23	2	25
1	-	-	-	-	1	4	-	-	-	5	1	6	17	3	20
5	-	-	-	-	2	3	-	-	-	8	2	10	27	9	36
3	-	-	-	-	-	7	-	-	-	10	-	10	23	4	27
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	5	9	-	-	-	13	5	18	40	10	50
15	-	-	-	-	5	8	-	-	-	23	5	28	53	13	66
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	1	-	-	1	5	-	-	-	11	1	12	25	4	29
2	-	1	-	-	1	2	-	2	-	7	1	8	14	3	17
4	-	-	-	-	3	1	-	6	-	11	3	14	34	16	50
15	-	-	-	-	2	-	-	11	-	26	2	28	53	7	60
2	-	1	-	-	5	-	-	9	-	12	5	17	27	15	42
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	2	2	2	4
6	-	-	-	-	-	-	-	1	1	7	1	8	22	15	37
1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	1	2	3
4	-	-	-	-	2	-	-	10	-	14	2	16	41	6	47
-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3	7	1	8
1	-	-	-	-	1	-	-	5	-	6	1	7	17	6	23
3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	1	4	11	4	15
6	-	-	-	-	1	-	-	10	-	16	1	17	38	5	43
130	-	73	-	-	63	19	-	21	-	243	63	306	626	177	803
88	-	16	-	-	39	34	-	52	1	190	40	230	565	168	733
218	-	89	-	-	102	53	-	73	1	433	103	536	1191	345	1536
5	-	5	-	-	-	1	-	8	-	19	-	19	58	3	61
3	-	1	-	-	-	-	-	3	-	7	-	7	14	-	14
4	-	-	-	-	-	1	-	1	-	6	-	6	18	-	18
230	-	95	-	-	102	55	-	85	1	465	103	568	1281	348	1629

Tabel XI. Opgave, der viser, hvormange af de fra efternævnte Strafanstalter i Aaret 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden 1ste Juli 1882, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse.

	Løsladte i Aaret 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879. ^{*)}									Tilbagefaldne inden 1ste Juli 1882.																	
	Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse end Tyveri.			Samlet Antal Løsladte.			Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse end Tyveri.			Samlet Antal Tilbage- faldne.			Procentantal af de for Tyveri domfældte.			Procentantal af de for anden Forbrydelse end Tyveri domfældte.			Samlet Procentantal Tilbagefaldne.		
	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
Bodsfængslet	154	-	154	58	-	58	212	-	212	60	-	60	8	-	8	68	-	68	38,96	-	38,96	13,79	-	13,79	32,08	-	32,08
Akershus Strafanstalt	52	-	52	5	-	5	57	-	57	14	-	14	-	-	-	14	-	14	26,92	-	26,92	-	-	-	24,56	-	24,56
Thronhjems Fæstnings Do.	8	-	8	1	-	1	9	-	9	2	-	2	-	-	-	2	-	2	25,00	-	25,00	-	-	-	22,22	-	22,22
Kristiania Tugthus	63	37	100	19	52	71	82	89	171	33	12	45	5	4	9	38	16	54	52,38	32,43	45,00	26,32	7,69	12,68	46,34	17,98	31,58
Bergens Do.	37	-	37	14	-	14	51	-	51	14	-	14	-	-	-	14	-	14	37,84	-	37,84	-	-	-	27,45	-	27,45
Thronhjems Do.	63	5	68	19	20	39	82	25	107	15	-	15	1	2	3	16	2	18	23,81	-	22,06	5,26	10,00	7,69	19,51	8,00	16,82
Tilsammen	377	42	419	116	72	188	493	114	607	138	12	150	14	6	20	152	18	170	36,60	28,59	35,80	12,07	8,33	10,64	30,83	15,79	28,01

*) For Thronhjems Fæstnings Vedkommende 1ste Juli 1878 til 31te December 1878.

Tabel XII. Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbejdsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1ste Juli 1881 til 30te Juni 1882.

	Samlet Antal Fanger i Aarets Løb.		Tilbageiggende ved Begyndelsen af Aaret.		Tilgang i Aarets Løb.		Samlet Antal af de i Aarets Løb Behandlede.		Afgang.						Tilbageiggende ved Aarets Udgang.		Sygedage.		Syge.				Døde.												
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.									
																											Helbredede.	I Bedring.	Uhelbredede.	Døde.	Det hele Antal.	Det hele Antal.	I Gjennemsnit paa hver Syg.	Procent af det samlede Fangeantal.	Det daglige Gjennemsnits-antal.
Bodsfængslet	459	-	1	-	33	-	34	-	16	-	12	-	-	-	1	-	29	-	5	-	*)234	-	6,88	-	7,41	-	0,64	-	0,31	-	2,94	-	0,22	-	
Akershus Strafanstalt . .	424	-	4	-	27	-	31	-	24	-	1	-	1	-	1	-	27	-	4	-	1000	-	32,26	-	7,31	-	2,74	-	0,96	-	3,23	-	0,24	-	
Kristiania Tugthus . . .	35	341	-	4	-	54	-	58	-	52	-	-	-	-	-	2	-	54	-	4	-	1828	-	31,52	-	17,01	-	5,01	-	2,12	-	3,45	-	0,59	-
Bergens Do.	170	-	9	-	56	-	65	-	49	-	5	-	8	-	1	-	63	-	2	-	2262	-	34,80	-	38,24	-	6,20	-	5,61	-	1,54	-	0,59	-	
Thronhjems Do.	278	66	5	3	84	4	89	7	75	7	2	-	1	-	2	-	80	-	9	-	2319	56	26,06	8,00	32,01	10,61	6,35	0,15	3,28	1,34	2,25	-	0,72	-	

*) Heri kun medregnet Sygedage paa Sygeafdelingen.

Forslag

til Ordning af Strafanstalternes Regnskabsvæsen, forsaavidt angaar den Deel af samme, som vedkommer Førelsen og Aflæggelsen af Kasse- og Hovedregnskab.

Til Justitsdepartementet.

Undertegnede ere gjennem forhenværende Expeditionschef, Borgermester Smith blevne anmodede om at undersøge hele Regnskabs- og Kontrolvæsenet, og hvad dermed staar i Forbindelse, ved Rigets samtlige Strafanstalter, tage under Overveielse, paa hvilken Maade dette antagelig rettest bør indrettes, for paa en Gang at tilveiebringe baade den i og for sig hensigtsmæssigste og mest betryggende og en saavidt mulig ensartet Ordning ved samtlige Strafanstalter, og til Opnaaelsen heraf at indkomme med Forslag forsaavidt. Og da det var af sær Interesse om muligt allerede fra næste Budgetaars Begyndelse at faa i Gang en forandret Ordning med Hensyn til Førelsen og Aflæggelsen af Kasse- og Hovedregnskabet, blev det os betydet, at det ønskedes, at dette skulde tages først under Behandling.

I Henhold hertil have vi paabegyndt dette vort Hverv, og efter at være færdige med den første Del deraf, skulle vi tillade os at meddele Resultatet af vort Arbeide forsaavidt.

Baade for daglig at kunne føre den regnskabsmæssige Kontrol, og for ved Regnskabsaflæggelsen at kunne erholde et paalideligt og fuldt tilfredsstillende Regnskab er et ordentlig indrettet Bogholderi en nødvendig Betingelse. Og skal et Bogholderi være, hvad det bør, maa det indeholde, saavidt muligt, fuld Oplysning om, hvorledes Regnskabsforholdene daglig stille sig, og give Formen og Indholdet for Regnskabet, der skal aflægges. Med andre Ord, Bogførselen bør være saadan, at Regnskabet, saavidt muligt, til enhver Tid ligger færdigt, saa at, naarsomhelst Regnskabsaflæggelsen fordres, denne kan ske ved Bøgernes Afslutning og Indsendelse som Regnskab. Det Princip for Bogførselen, som maa ansees som det hensigtsmæssigste til Opnaaelsen heraf, er Principet for det saakaldte „dobbelte Bogholderi“. Og man tror derfor, om man end ikke anser det dobbelte Bogholderi absolut nødvendigt for en tilfredsstillende Regnskabsordning, og det har det imod sig, at det noget vidtløftiggjør Regnskabsførselen, dog at burde foreslaa dette indført ved samtlige Strafanstalter, og det ikke alene, fordi det ikke kan benegtes i og for sig at have flere Fortrin, men ogsaa for at faa en ensartet Bogførsel overalt, eftersom det dobbelte Bogholderi allerede er indført ved Christiania Tugthus og Bodsfængslet, og det paa ingen Maade kan være Tale om at ophøre med det der, hvor man en Gang har det.

Da det bør stilles som en Hovedfordring til Regnskabet, at det ligefrem bør vise, hvorledes de virkelige Indtægter og Udgifter stille sig til Anslagssummerne i det bevilgede Budget, bør det selvfølgelig gjælde som en almin-

delig Regel, der ufravigelig bør befølges, at der i Regnskabet aabnes Konti, nøiagtig svarende til de forskjellige Poster i Budgettet, baade Indtægts- og Udgiftsposterne. Og Regelen for, hvad der skal henføres til eller tages med under de forskjellige Konti, maa søges i Budgetoverslagenes Begrundelse, der maa forudsættes at vise, hvad der er paaregnet og taget Hensyn til ved Bestemmelsen af de forskjellige Anslagssummer.

Denne Grundregel har tilfølge, at saalænge der til Fastsættelsen af Budgettets Indtægts- og Udgiftsposter tages med i Beregning, hvad der af Strafanstalterne selv forarbeides til eget Brug eller det Arbeide der udføres for dem selv, — noget der udentvivel ogsaa bør ske — maa ogsaa saadanne Gjenstande og saadant Arbeide værdsættes, forat i Regnskabet Arbeidsdriftens Indtægtskonto derfor kan blive godskrevet paa samme Tid som de vedkommende Udgiftskontoer derfor kunne blive belastede. Naar Budgettet er bygget paa Brutto-systemet, saaledes at Arbeidsdriftens Indtægter anføres for sig uden Hensyn til sammes Udgifter, og disse igjen for sig uden Hensyn til Indtægterne, følger ogsaa med Konsekventse heraf, at Arbeidsdriftens Indtægtskonto bør godskrives og dens Udgiftskonto belastes for de Arbeidsredskaber og deslige, som af Arbeidsdriften maatte forarbeides til eget Brug.

Videre, naar Budgetoverslagene, saaledes som Tilfældet er for næste Budgettermins Vedkommende, ere udarbejdede under Hensynstagen til Beholdninger saavel af Fabrikata som af alle Slags Forbrugsgjenstande — Proviant, Brænde, Arbeidsmaterialier m. V. — fordrer denne samme Grundregel som nødvendig Følge, at hvad der haves i Behold af nævnte Slags saavel ved Budgetterminens Begyndelse som dens Slutning, maa anslaaes i Penge og indtages under vedkommende Kontoer i Regnskabet ved dets Aabning og Afslutning.

Endelig har den samme Grundregel til Følge, at, hvis Strafanstalternes Budget forandres fra det ene Aar til det andet, idet saavel de anslaaede Summers Størrelse som deres Henførelse under forskjellige Poster bygges paa nye eller andre Regler og Principer, maa Regnskabet ogsaa undergaa en tilsvarende Forandring.

Efter disse almindelige Betragtninger skulle vi gaa over til nærmere at gjøre Rede for, hvorledes man har tænkt sig Bogførselen og Regnskabsaflæggelsen gennemført, og lade vi derhos hermed følge 4 Schemaer med Bilag, som vi have ladet udarbejde til yderligere Paavisning heraf.

Som uundværlige fordres følgende Bøger: Kassebog, Memorial og Hovedbog.

I Kassebogen indføres alle Indbetalinger og Udbetalinger, og i Memorialen alt, hvad der forøvrigt er nødvendigt at tage med som Fundament for et fuldstændigt Regnskab, f. Ex. hvad der tages eller gives paa Kredit, alt hvad der fra Arbeidsdriften afleveres som færdigt Fabrikat, hvad der af Arbeidsdriften udføres for Straf-Anstalten selv, og hvad der maa tages med i Beregning ved Afslutningen af Regnskabet. Hovedbogen danner selve Regnskabet, og bygges saaledes paa Kassebogen og Memorialen. I disse nedskrives alt, hvad der skal bogføres, efterhaanden som det kommer, strax og under Dato, med udtrykkelig Angivelse for hver Post af den eller de Kontoer, hvorunder den bliver at henføre i Hovedbogen. Til denne overføres saaledes Kassebogens og Memorialens samtlige Poster, og fordeles og henføres de her under vedkommende Kontoer. Dog da alle Poster i Kassebogen maa blive at overføre paa Kassakonto i Hovedbogen, behøves selvfølgelig denne Konto for de specielle Poster i Kassebogen ikke udtrykkelig at nævnes, men kun de Modkonti, hvorunder de blive at fordele. I Memorialen derimod maa begge de Konti, hvorunder hver Post bliver at henføre i Hovedbogen, ogsaa udtrykkelig nævnes for hver enkelt Post.

Samtlige Indtægts- og Udgiftsposter i Kassebogen vilde være legitimerede ved Bilag. Og Spørgsmaalet kunde være, om disse in extenso bør indtages i Kassebogen. Om end dette nu for største Delen sker ved Christiania Tugthus og Bodsfængslet, og det er det fuldstændigste, tror man dog, at det ikke bør fordres. Nyttens derved staa vistnok ikke i Forhold til Arbeidet, og det dobbelte Bogholderi nødvendiggjør det ikke. Dog saameget maa i ethvert Fald indtages, at Bilagene eller disses Indhold saaledes betegnes, at man deraf, uden at ty til selve Bilagene, kan dømme om, hvorvidt Indtægts- og Udgiftsposterne ere henførte til de rette Konti, hvorhos som Regel de Personer, af hvem Indtægtsbeløbene ere indbetalte, og til hvem Udgiftsbeløbene ere udbetalte, udtrykkelig bør nævnes. Ogsaa hvad Memorialen angaar, behøves af de samme vedlagte Regnskabsbilage kun at indtages eller udtrages saa meget, at deraf kan sees, om Konteringen er rigtig, dog bør ogsaa her Navnene paa de Personer, hvem Bilagene maatte vedkomme, angives. Heller ikke Førelsen af Material-, Proviant-, Inventarieregnskaberne eller andre deslige Regnskaber, som det maatte gjøres til Pligt at føre, — Noget som det forøvrigt ikke hører hid nu at behandle — lægger nogen Hindring iveien for den saaledes antydende mindre vidtløftige Bogførsel, eftersom Indførslerne i disse Regnskaber ikke behøve at ske lige fra Kassebogen eller Memorialen, saaledes som Tilfældet nu ved Christiania Tugthus, men kan ske umiddelbart fra vedkommende Kasse- eller Memorialbilage.

Af hvad der ovenfor er udtalt, skulde strengt taget flyde, at alt, hvad der tages paa Kredit, eller som ikke betales kontant, strax indføres i Memorialen. Dette bør dog ikke gjælde daglige Leveranser som af Melk, Øl og Brød. Thi naar der for disses Vedkommende holdes Kontrabøger mellem Anstalterne og Leverandørerne, hvori hver enkelt Leveranse indføres for hver Dag, behøves ingen Postering i selve Regnskabsbøgerne, førend Opgjør med Leverandørerne finder Sted, og da kan den ske lige i Kassebogen som af kontant Udgift. Dog bør der gjøres op for hver Maaned. Hvad Gas og Medicin betræffer, kan der heller ikke være Tale om nogen Postering i selve Regnskabsbøgerne oftere end hver Gang Vedkommendes Mellemværende opgjøres. Forøvrigt skal vi her gribe Anledningen til i Forbigaaende at udtale som vor Formening, at der overhovedet ikke bør tages paa Kredit, thi derved vidtløftiggjøres unødigen Regnskabet, ligesom ogsaa det med Kontrollen forbundne Arbeide forøges, navnlig ved stedlige Undersøgelser, og at, naar det undtagelsesvis af sær Grund kan gjøres tilraadeligt at tage paa Kredit, bør Opgjør deraf ikke unødigen udsættes.

Kassebogen saavelsom Memorialen bør gives Rubrikker, der for hver Overførsel til Hovedbogen og til Reskontroprotokollen, — om hvis Førelse handles nedenfor — henviser til vedkommende Folium eller Pagina i disse Bøger

De i Kassebogen og Memorialen paaberaabte Bilage bør ordnes og nummereres efter den Orden, hvori de heri ere paaberaabte, Kassebogens Indtægtsbilage, dens Udgiftsbilage og Memorialens Bilage hver for sig. Opgaverne over de ved Arbeidsdriften udførte Arbeider — de nu saakaldte Ugelister — der baade kunne være Bilage ved Kassebogen og ved Memorialen, bør ogsaa ordnes og nummereres for sig. Og Bilagsnummerne bør anføres under dertil oprettede Rubrikker i Bøgerne.

Forøvrigt skal man betræffende Kassebogen og Memorialens Indretning og Førelse henviser til de hermed følgende Schemaer for samme og til de mere specielle Bemærkninger derom, som nedenfor have faaet sin Plads under Behandlingen af Hovedbogen.

For Hovedbogens Vedkommende bør det ogsaa gjælde som almindeligt Paabud, at den holdes à jour, saa at Overførslerne fra Kassebogen og Memorialen ske strax. Ligesaa at Posteringen anføres under Dato — selvfølgelig hver enkelt Post under samme Dato, hvorunder den tilsvarende findes i Kassebogen og Memorialen — og saavidt fuldstændig, at man deraf kan bedømme, hvad hver Post angaar, og hvorvidt den er henført under rette Konto, uden at behøve at gaa tilbage til Kassebogen og Memorialen. For hver Post, der jo efter det dobbelte Bogholderies System maa tages baade til Debet og til Kredit ind i Hovedbogen, bør, forsaavidt den ikke er fordelt paa flere Modkonti, Modkontoen udtrykkelig nævnes. Under Indretningen af Hovedbogen bør have for Øie, at deraf skal leveres Ekstrakter til Justitsdepartementet. Disse bør nemlig være en ligefrem Udskrift af Hovedbogen, saa at de specielle Summer deraf her uden videre ville kunne gjenfindes, hvilket kan ske ved at opsummere Kontoerne i Hovedbogen hver Gang Ekstrakt skal afgives — altsaa for Tiden hvert Kvartal — og udføre Summerne i dertil indrettede særskilte Rubrikker.

Efter hvad der ovenfor er gjort gjældende, maa i Hovedbogen oprettes særskilte Kontoer for de forskjellige Overslagssummer i Budgettet, og bør Kontoerne nøiagtig nævnes med det samme Navn og følge i samme Orden som de tilsvarende Poster i Budgettet, og hvis nogen Post heri har Underafdelinger, bør disse ogsaa have sine tilsvarende Kontoer, der da bør betegnes og føres som Underkontoer. Foruden de budgetmæssige Konti maa blive at føre Konto for Tilskud af Statskassen, Kassa-Konto, Reskontrokonto, og for Strafanstalterne her i Byen Lagerkonto for Fabrikata og Konto for Fællesudsalget, samt for de øvrige Strafanstalter Konto for Udsalget. Endelig maa for Afslutningens Skyld oprettes Tabs- og Gevinst-Konto, Balance-Konto og Kapital-Konto. I Hovedbogen bør føres Register, der viser hvor de forskjellige Kontoer have sin Plads.

Idet vi gaa over til at behandle de specielle Konti, skal vi ikke unnlade at tilføie, at vore Schemaer ere udarbejdede med Strafanstalternes Budget for Terminen fra 1ste Juli 1881 til 30 Juni 1882 for Øie, og at vi have fundet os saa meget mere opfordrede til endel af vore Bemærkninger, som vi tro, at Budgettet i Fremtiden — ialfald i det Hovedsagelige — vil blive bygget paa samme Plan som dette, samt at vi ved Schemaernes Affattelse have benyttet Christiania Tugthus's Budget som Udgangspunkt.

Indtægter af Arbejdsdriften.

Her kunde der være Spørgsmaal om, hvorvidt der ved Siden af denne Hovedkonto burde føres særskilte Kontoer for de forskjellige Arbejdsgræne, hvormed Fangerne have været sysselsatte.

Hvis i Budgettet havde særskilte Poster herfor, var det en Selvfølge, at der ogsaa i Regnskabet maatte føres Kontoer overersstemmende dermed. Men derom vil der neppe blive Tale. Thi paa Forhaand, endog kun tilnærmelsesvis, at kunne afgjøre, hvormed Fangerne skulle sysselsættes det kommende Budgetaar, og hvad Indtægter og Udgifter der vil falde paa de forskjellige Slags Arbejder, er mere tænkeligt end gjørligt. Man kan nemlig ikke forud bestemme, hvormange Fanger man vil have beskjæftigede med et Slags Arbejde, hvormange med et andet. Valget forsaavidt er afhængigt af de til enhver Tid eksisterende Forholde, som Fangernes Arbejdsdygtighed, Varnes

Afsættelighed m. m. En Arbeidsgren kan komme til større Anvendelse, end paaregnet, en anden til mindre. At en kan ophøre, en ny indtræde, er ogsaa tænkeligt.

Den omhandlede Regnskabsførsel formenes heller ikke i og for sig at medføre nogen Nytte. Hvad Kontrollen med vedkommende Funktionærer be- træffer, indsees det ikke, at denne deirved i ringeste Maade vil kunne skjærpes. Nytten maatte vel ene være, derigjennem at erholde Oplysning om de for- skjellige Arbeidsgrenes Afkastning, Noget der bør være et bestemmende Mo- ment ved Valget af, hvad Arbeide Fangerne bør sysselsættes med. Men for- uden at der forsaavidt er andre Hensyn at tage og det endog Hensyn, der formentlig først maa komme i Betragtning, saasom Fangernes Arbeidsdygtighed og den for dem mest tjenlige Beskæftigelse, vilde vistnok ikke Nytten staa i Forhold til det med en saaaadan Regnskabsførsel forbundne Arbeide. Man tænke sig blot: Naar Materialier, der anskaffes underet, forbruges af flere Arbeidsgrene, maatte der holdes nøiagtigt Regnskab over, hvad der gik til hver især. Dette maatte gjøres i Penge, og der maatte oprettes en fælles Materialkonto, der blev at debitere for Anskaffelserne og igjen at kreditere for det Udleverede, paa samme Tid som de specielle Arbeidskontoer herfor bleve at debitere. Naar et og samme Fabrikat var behandlet paa flere Steder, t. Ex. ved Snedkerværkstedet, Smedeværkstedet og Malerværkstedet, maatte der derover holdes Regnskab for at bestemme, hvormeget af Indtægtssummen skulde falde paa hvert af Værkstederne. Skulde Beregningen af Arbeidskon- toernes Udbytte have nogen Betydning, maatte der ogsaa holdes Rede paa, hvor stor Arbeidskraft der var anvendt paa hvert Sted, og det endog saavidt, at naar en Fange paa en og samme Dag beskæftigedes paa flere Steder, hvilket vistnok ikke er saa sjældent, maatte derover ogsaa føres Regnskab. Dette er formentlig tilstrækkeligt for at paavise, at den omhandlede Regn- skabsførsel vilde forvalde betydeligt Arbeide og optage en stor Del af Ar- beidsforstandernes Tid, der bedre vilde kunne anvendes til Eftersyn under Arbeidsvirksomheden. Man maa ogsaa huske paa, at man ikke kan forud- sætte, at Arbeidsforstanderne skulde være regnskabsdygtige, endmindre øvede Regnskabsførere, om end skrive- og regnekyndige, hvilket vilde have tilfølg- e, at det Arbeide, der selv for den regnskabsdygtige vilde være byrdefuldt og medtage megen Tid, vilde for dem blive end byrdefuldere og optage end mere Tid, og derhos at dette deres Arbeide vel kun undtagelsesvis vilde blive fuldt paalideligt, men i Reglen misvisende og mindre paalideligt. Regnskabsførerens Arbeide vilde heller ikke forøges saa ganske ubetydeligt ved Førelsen af de specielle Underkontoer i Hovedbogen, hvilket vel ogsaa bør komme med i Betragtning, om det end maa medgives ikke som noget af væsentlig Vægt.

Det kommende Budget, der er bygget paa Bruttosystemet, fordrer sær- skilte Kontoer for Arbeidsdriftens Indtægter og Udgifter. Konsekventen heraf maatte ogsaa være, at der blev at føre særskilt baade Indtægts- og Udgifts- kontoer for de specielle Arbeidsgrene, saaledes at ved Regnskabets Afslut- ning Summen af Indtægterne efter hver enkelt Indtægtskonto blev at føre over paa Indtægtskontoen for Arbeidsdriftens samlede Indtægter og Summen af Udgifterne efter hver enkelt Udgiftskonto over paa Udgiftskontoen for de samlede Udgifter. Eller om man end oprettede for hver Arbeidsgren Fælles- kontoer, omfattende baade Indtægterne og Udgifterne, kunde ikke disse ved Afslutningen opgjøres saaledes, at de viste Udbyttet, hvorimod hver enkelt Kontos Indtægter maatte sammenlægges og føres over paa Hovedkontoen for Indtægterne og dens Udgifter ligeledes sammenlægges og føres over paa Ho- vedkontoen for Udgifterne. Thi paa anden Maade vilde ikke Budgettet, Ar-

beidsdriften betræffende, umiddelbart kunne sammenstilles med selve Regnskabet, og i begge Tilfælde maatte man, hvis man vilde se Udbyttet af de forskjellige Arbeidsgrene, vise dette ved i særskilte Anmærkninger i Regnskabet for hver Arbeidsgrens Vedkommende fra sammes Indtægtssum at trække dens Udgiftssum. Hvis Fælleskontoer for Indtægterne og Udgifterne førtes, kunde ikke disse, som allerede antydtes, afsluttes saaledes, at de viste hver Arbeidsgrens Udbytte. Thi isaafald blev disse Udbyttessummer enten gennem en i det Øiemed særskilt oprettet Fælleskonto for samtlige Arbeidsgrene eller direkte at føre over paa Afslutningskontoen, „Tab og Gevinst Konto“, og man fik heraf at se Arbeidsdriftens Nettoudbytte, hvorimod de af Budgettet paa krævede Kontoer „Indtægter af Arbeidsdriften“ og „Materialier og Arbeidsredskaber til Arbeidsdriften“ vilde staa tomme, og man vilde saaledes saavel paa disse Konti som paa Tabs- og Gevinstkonto forgjæves søge efter Arbeidsdriftens samlede Bruttoindtægt og dens samlede Udgift til Sammenligning med Budgettet. I dette Øiemed nødvendiggjordes særskilte, udaf Regnskabet uddragne men derimod ikke i dette eller dets Afslutning indflettede Opgjør. At give saadanne Opgjør lod sig vistnok gjøre men bør neppe anbefales. Budgettet fordrer, at Regnskabet føres saaledes, at det umiddelbart kan sammenlignes dermed, og dette bør være en undtagelsesfri Regel, saa at ikke særskilt Opgjør for Budgettets Skyld nødvendiggjøres.

Naar til det Ovenanførte kommer, at man paa anden Maade kan danne sig en temmelig sikker Formening om, hvilke Arbeider lønne sig bedst, bør der formentlig ikke blive Tale om noget almindeligt Paabud om at føre særskilt Konto for de forskjellige Arbeidsgrene.

Forsaavidt der tilstaaes Kjøbere Rabat paa hvad de have købt af Strafanstaltens Fabrikata, kan denne direkte belastes nærværende Konto, og der behøves for den Sags Skyld ikke at føres nogen Rabatkonto. Prisnedsættelser paa Fabrikata blive ogsaa at debitere samme Konto.

Forskjellige Indtægter.

Herunder høre alle Slags Indtægter, som ikke kunne henføres under nogen anden Indtægtskonto, som Udbytte ved Salg af Ben, Filler, Jernskrab, Affald af ethvert Slags og Grise m. V. Ved Christiania Tugthus er hidindtil denne Konto igjen bleven debiteret for, hvad der af fornævnte Slags Indtægter er antaget rettest at burde komme en eller anden Udgiftskonto tilgode, saaledes er til Ex. Udbyttet ved Salg af Grise og Ben overført til Kontoen for Fangernes Bespisning. Dette bør ikke længere ske, naar Budgettet er baseret paa Brutto-systemet, der fordrer, at Indtægterne og Udgifterne holdes adskilte under særskilte Kontoer.

Decisionsansvar hører vel ogsaa rettest under denne Konto, ligesaa alle Indtægter, som er en Følge af begaaede Feil i det foregaaende Regnskab, som det ikke har været muligt at faa rettede i dette, saavel som Fordringer paa Refusioner og Tilbagebetalinger, der skrive sig fra det foregaaende Aar, men hvortil Retten er opdaget saa sent, at sammes Berigtigelse ikke har kunnet finde Sted i dette Regnskab.

Godtgjørelse for underordnede Funktionærer tilstaaet Bolig m. m. og Kost.

Denne Konto fordrer ingen speciel Bemærkning.

Lønninger.

Efter hvad der ovenfor er udtalt, maa der i Hovedbogen føres særskilt Konto for hver Funktionær, for hvem Lønnen er opført som en særskilt Post i Budgettet, og for de Funktionærer, for hvem Lønnen er opgjort klassevis i Budgettet, særskilt Konto for hver Klasse.

Den almindelige Regel er, at alle Kasseposter i Hovedbogen skulle overføres direkte fra Kassebogen. Efter dette skulde altsaa ogsaa Lønningerne ved hver Udbetaling specificeres saa fuldstændig i Kassebogen, at de lige derfra, hver paa sin Konto, kunde blive at føre over i Hovedbogen. Dette ansees imidlertid overflødig, og bør formentlig ikke fordres, da isaafald ikke lidet Arbejde vil kunne spares. Thi naar Kvitteringslisterne for Lønningerne indrettes som de bør, kan vistnok Posteringen i Hovedbogen ske umiddelbart i Henhold til disse, og i Kassebogen behøves ikke da at indtages mere end Lønningernes samlede Sum; der bør have trykte Blanketter for Kvitteringslisterne, og til Indretningen heraf skulle vi anbefale den som Bilag til vore Schemaer vedlagte Lønningsliste.

Hvad Regnskabsførelsen angaar betræffende Beholdninger, der henhøre til „Beklædning til Betjentene,“ henvises til hvad der nedenfor herom er anført dels under „Inventarium,“ dels under „Materialier og Arbejdsredskaber m. V. til Arbejdsdriften.“

Fangernes Bespisning.

Denne Konto bliver at debitere for alt, hvad der anskaffes til Bespisningen, selv om det medgaar til Sygekost eller Extraforpleining til de Syge, naar det sker i Henhold til det gjældende Spisereglement. Og selv om dette ikke kommer til Anvendelse, bliver dog denne Konto igjen at kreditere for, hvad til de Syges Bespisning maatte tages af hvad der engang er anskaffet til Fangernes Bespisning. Derimod hører ikke hid særskilte Anskaffelser, som Sygebehandlingen nødvendiggjør, eller hvad der tiltrænges for den egentlige Sygebehandlings Skyld, saasom Kaffe, Æg, Vin o. s. v., hvilket nærmest maa sættes i Klasse med Medicin og blive at føre paa „Sygeudgifter.“

Tobaksudgifter ansees for at henhøre under Omkostningerne ved Bespisningen.

Nærværende Konto maa selvfølgelig blive at debitere for Værdien af Proviantbeholdningerne ved Regnskabets Aabning og kreditere for samme ved dets Afslutning.

Fangernes Beklædning.

Ved Førelsen af denne Konto maa ogsaa tages Hensyn til Beholdninger, der maatte have ved Regnskabsterminens Begyndelse og Slutning, hvorom der forøvrigt formentlig ikke vil blive stor Tale, hvis Kontoen „Materialier og Arbejdsredskaber m. v. til Arbejdsdriften“ føres paa nedenfor foreslaaede Maade. Beholdninger af nye endnu ikke i Brug tagne Klædningsstykker ere vistnok ikke utænkelige, men hvis disse ere forfærdigede i Strafanstalten selv, have de rettest sin Plads under vedkommende Lagerkonto for færdige Fabrikata. At sætte Klædningsstykker, der allerede ere tagne i Brug af Fangerne, i Værdi og medtage samme under Opgjøret af nærværende Konto, synes alt-

for urimeligt til at burde forlanges, og henvises forsaavidt til hvad der nedenfor er anført under Inventarium.

Belysning.

Om Beholdninger haves henhørende til Belysningen ved Kontoens Aabning eller Afslutning, maa de selvfølgelig tages med i Beregning.

Brændsel.

Alt Brænde, der medgaar i hele Strafanstalten, maa belastes denne Konto, uden Hensyn til, hvor det forbruges, i Kjøkkenet, Arbejdslokalerne eller hvor som helst. Herhen høre ogsaa de med Brændes Anskaffelse eller Forbrug forbundne Omkostninger, som Kjørseles-, Hugningsomkostninger m. m. At Brændebeholdningerne ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning maa tages med under Førelsen af nærværende Konto, er en Selvfølge.

Renholdelse.

Herunder hører alt, hvad der medgaar til Renholdelsen, baade Personrenlighed og Renholdelse af Klæder, Inventarium, Værelser og Gaardspladse m. v., til Feining af Ildsteder, Limer, Gadefeining, Pudrettering, Rengjøring af Kloakker, Tømning af Binger m. V. Naar Kontoen „Materialier og Arbejdsredskaber m. V. til Arbejdsdriften“ føres paa nedenanførte Maade, kan der vel her neppe blive synderligt Spørgsmaal om Bogføring af Beholdninger som hidhørende.

Sygeudgifter.

Der henvises til, hvad der ovenfor er anført under „Fangernes Bespisning“. At Omkostninger ved en Fanges Ophold paa en eller anden Sygeanstalt høre hid, bør maaske ikke lades ubemærket.

Understøttelse til udgaaende Fanger.

- a. Beklædning.
Forsaavidt Beholdninger hørende hid ere tænkelige, gjælder samme Bemærkning herom, som ovenfor anført med Hensyn til Beholdninger under Kontoen „Beklædning til Betjentene“.
- b. Tære- og Reise penge.
Intet særskilt at bemærke.

Inventarium.

Herunder høre ogsaa Udgifter, som medgaa til Vedligeholdelse af Fangernes saavel som Funktionærernes Bibliothek.

Der kunde her være Spørgsmaal om, hvorvidt Inventariets Værdi ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning skulde tages med i Beregning til Bedømmelsen af, hvor stort Udgiftbeløb der falder paa nærværende Konto. Skulde dette ske, maatte ved hver Regnskabstermins Slutning en fuldstændig Optælling af samtlige Beholdninger finde Sted, og samtidig hver enkelt Gjenstand værdsættes efter dens antagelige Værdi. Men foruden at en saadan Værdsættelse, der i det store taget vel mere vilde blive i Ord end i Virkelighed, vilde give et høist upaalideligt Resultat, vilde Arbeidet dermed blive saa betydeligt, at, om end nogen Nytte deraf kunde tænkes, vil denne aldeles ikke staa i Forhold til den Tid, der vilde gaa tabt for vedkommende Funktionærer, der skulde have med Værdsættelsen at gjøre. Man vil desuden uden denne i Regelen have et ligesaa klart Begreb om, hvad Omkostningerne ved Inventariet have andraget til i Aaret. Vistnok vil paa den Maade ekstraordinære Anskaffelser eller Udgifter kunne føre uforholdsmæssige store Omkostninger over paa et enkelt Aar. Men Grunden dertil kunde isaafald let paa-vises i en forklarende Anmærkning under Kontoen. Hvad der her er anført gjælder ikke alene det egentlige Inventarium, men ogsaa Bøger, i Brug tagne Beklædningsstykker for Betjente saavelsom for Fanger, samt Arbeidsredskaber. Man er efter dette af den Mening at de omhandlede Beholdninger ikke bør være Gjenstand for Regnskab i Hovedbogen, og at det ved de Strafanstalter, hvor dette nu i det Hele eller for en Del maatte være Tilfældet, for Fremtiden bør bortfalde.

At Beholdninger af Materialier, der ere anskaffede for Inventariets Skyld, derimod maa medberegnes, er klart, men de ville efter hvad der nedenfor er anført under Kontoen „Materialier og Arbeidsredskaber m. V. til Arbeidsdriften“ faa sin Plads under denne Konto.

Bygningernes Vedligeholdelse.

Om hvorledes der bør forholdes med hidhørende Anskaffelser af Materialer og Beholdninger heraf, henvises ogsaa til hvad der forsaavidt er anført nedenfor under „Materialier og Arbeidsredskaber m. V. til Arbeidsdriften“.

Skatter og Afgifter.

Denne Konto giver ikke Anledning til nogen speciel Bemærkning.

Skrivematerialier og Protokoller.

Herunder høre foruden de egentlige Skrivematerialier alle Slags Kontorrekvisita, som Kontorkalendere, Karduspapir m. V., ligesaa Trykning af Lønningslister, Spiselister og deslige. Skrivesager, der anskaffes til Fangernes Brug, høre ogsaa hid. Da Værdien af herhen hørende Beholdninger til enhver Tid vil være forholdsvis ubetydelig, og Forskjellen i Værdien ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning vel stedse for intet at regne, bør for disse Beholdningers Vedkommende ikke gjøres Fordring paa nogen Bogførsel.

Forskjellige Udgifter.

Herhen høre alle Udgifter, der ikke kunne henføres under nogen anden Konto. Da Avertissementer og Licitationer som oftest vil vedrøre flere Kontoer samtidig, bør formentlig altid de hermed forbundne Udgifter bogføres under nærværende Konto. Fyrstikkens Kostende skulde vel strengt taget fordeles under forskellige Kontoer, men for at undgaa at holde Rede paa, hvormeget der skulde falde paa hver især, om det forøvrigt lod sig gjøre, bør ogsaa dette posteres under nærværende Konto. Herunder bør vel ogsaa rettest henføres Udbetalinger ifølge Decision saavel som Udgifter, der ere en Følge af begaaede Feil i et foregaaende Regnskab.

Materialier og Arbeidsredskaber m. V. til Arbeidsdriften.

Denne Konto bør belastes foruden for alle Materialier, der anskaffes for Arbejdsdriftens Skyld, ogsaa for Materialier og deslige Forbrugsgjenstande, der anvendes til Strafanstaltens eget Brug, selv om de ikke undergaa nogen Behandling ved Arbejdsdriften, og for hvis Anvendelse Regnskabsføreren sammen med Arbejdsdriftens Materialier bør gjøre Rede i et i det Øiemed indrettet Regnskab. Hvad der da medgaa af Materialier til Fabrikata, der fra Arbejdsdriften leveres til Strafanstalten selv, vil som indbefattet i disse Fabrikata blive debiteret vedkommende Udgiftskontoer, og krediteret Kontoen „Indtægter af Arbejdsdriften“, som f. Ex. Beklædningsstoffer anvendte til Klædningsstykker for Fangerne. Hvad der derimod uden Videre og altsaa ikke i noget færdigt Fabrikat udleveres til Strafanstaltens eget Brug, vil umiddelbart blive at belaste vedkommende Udgiftskontoer og at godskrive nærværende Konto, som f. Ex. Soda og Grønsæbe, anvendt til Renholdelse. Ved denne Bogførsel vil man undgaa af et og samme Slags Materiale at gjøre særskilte Indkjøb efter dets Anvendelse og for sammes Brug at gjøre særskilt Rede. Man vil for Kontoer som „Beklædning til Betjentene“, „Fangernes Beklædning“, „Renholdelse“, „Beklædning til udgaaende Fanger“, „Inventarium“, „Bygningernes Vedligeholdelse“ undgaa at holde særskilte Materialregnskaber, eller, hvad der er det samme, særskilte Afdelinger i det samme Materialregnskab, og altsaa ogsaa for disse Kontoers Vedkommende ved Aabningen eller Afslutningen undgaa at have Beholdninger af Materialier og deslige at tage Hensyn til. Der vil kun blive eet Materialregnskab, og det vil falde sammen med nærværende Konto, og alle dets Beholdninger ville tilhøre denne, og der vil altsaa ogsaa ene for dens Opgjørs Skyld være saadanne Beholdninger at tage med i Beregning. For at undgaa mulig Misforstaaelse, skal man ikke undlade at tilføie, at Sager der anskaffes til øieblikkeligt Forbrug i Strafanstalten, og hvoraf der altsaa ingen Beholdninger ville have, og som saaledes heller ikke ville være Gjenstand for Optagelse i Materialregnskabet, og som ikke ville blive godskrevne Arbejdsdriftens Indtægtskonto i noget færdigt Fabrikat, maa selvfølgelig uden videre blive at belaste vedkommende Udgiftskonto.

At Beholdningerne af Arbeidsredskaber efter vor Formening ikke bør komme med i Betragtning for nærværende Kontos Vedkommende, fremgaa af hvad der forsaavidt allerede er anført under „Inventarium“.

Andel i Udgifterne ved Fællesudsalget for Strafanstalterne i Christiania.

Denne Konto, der selvfølgelig kun bliver at føre ved Strafanstalterne her i Byen, kræver ingen sær Bemærkning.

Forinden vi forlade de budgetmæssige Konti, behøve vi vel neppe at tilføie, at der selvfølgelig for Bodsfængslets Vedkommende maa blive at føre særskilt Indtægts- og Udgiftskonto for Aageberggløkken, sc: „Indtægter af Aageberggløkken“, og „Driften af Aageberggløkken“, ved hvis Førelse forøvrigt intet særskilt vides at bemærke.

Tilskud af Statskassen.

Denne Konto bliver at godskrive for alle Tilskud af Statskassen, uden Hensyn til enten de ere kontante eller ikke.

Kassa-Konto.

Denne Konto vil svare til Kassebogen. Da samtlige Indtægter og Udgifter ere specificerede i Kassebogen, saavel som paa de Kontoe i Hovedbogen, hvortil de forøvrigt ere blevne overførte, behøver de selvfølgelig ikke at specificeres paa Kassa-Konto. Naar Indtægterne og Udgifterne sammenlægges og med een Sum overføres hertil hver Gang, Kassebogen afsluttes, hvilket formentlig bør ske ved hver Maanedes Slutning, er det tilstrækkeligt. Forøvrigt henvises til Schemaerne for Kassebogen og Hovedbogen betræffende Maaden, hvorpaa det bør ske.

Reskontrokonto.

Da vel samtlige Strafanstalter, vistnok i større eller mindre Grad, baade som Kreditorer og som Debitorer, ville komme i Mellemværende med Udenforstaaende, vil det ogsaa blive uundgaaeligt at holde Regnskab herover for hver enkelt Debtors og Kreditors Vedkommende. Men af den Grund at oprette særskilt Konto for hver især i Hovedbogen vil være til Hinder for Oversigten. Man har derfor troet, at der bør føres en særskilt Protokol — Reskontroprotokol —, hvori Enhver, som Strafanstalten enten bliver noget skyldig, eller hos hvem den faar noget tilgode, gives Konto, og at der derimod i Hovedbogen kun føres en fælles Konto, Reskontrokonto, svarende til Reskontroprotokollen, hvorunder alles Mellemværende samles. I det Øiemed vil det formentlig ansees hensigtsmæssigt, at der baade i Kassebogen og i Memorialen oprettes særskilte Rubrikker for Reskontrokonto, hvortil alle specielle Poster vedkommende denne Konto føres ind, og at disse for hver Maaned sammenlægges og Summerne overføres til Hovedbogen, saaledes som Schemaerne nærmere paavise.

I Reskontroprotokollen vil, t. Ex., altsaa vedkommende Bankindretning, hvori Regnskabsførelsen er pligtig at indsætte den for Øieblikket overflødige Kassebeholdning, faa sin Konto.

Ved Kristiania Tugthus hvor alt besørgeres vedkommende Udgifter ved Fællesudsalget for Strafanstalterne i Kristiania, paa hvilke disse Udgifter senere fordeles med en Trediepart paa hver Anstalt, maa der altsaa ogsaa derover blive at holde Regnskab. Foreløbig ere disse Udgifter jo nærmest at betragte som Udlæg for Fremmede, og bør der derfor formentlig ogsaa rettest aabnes Konti for samme i Reskontroprotokollen, og altsaa Reskontrokonto i Hovedbogen derfor debiteres og ved Fordelingen, der formentlig bør ske ved hvert Kvar-
tals Slutning, igjen krediteres.

Naar hverken paa Kontoen „Indtægter af Arbeidsdriften“ eller paa vedkommende Udgiftskontoer særskilt udskilles Beløbene for, hvad der af Arbeidsdriften udføres for eller leveres til Strafanstalten selv, vil man ingensteds i Hovedbogen have nogen Oversigt herover. Da det ikke er utænkeligt, at det kan være af Interesse at have en saadan, skal man foreslaa, at der i Reskontroprotokollen føres Kontoer, svarende til og af samme Navn som vedkommende Udgiftskontoer i Hovedbogen, ene til Optagelse af de Udgifter, der skrives sig fra Arbejder, der af Arbeidsdriften ere udførte for eller leverede til Strafanstalten selv. Disse Kontoer, og altsaa ogsaa Reskontrokonto, debiteres da for disse Udgifter, der sammenlægges hvert Kvartal og overføres paa vedkommende Kontoer i Hovedbogen, som saaledes derfor blive debiterede samtidig som Kontoerne i Reskontroprotokollen, og altsaa ogsaa Reskontrokonto, derfor blive krediterede.

Det saaledes Anførte, i Forbindelse med Schemaerne, vil formentlig være nok for at vise, hvorledes man har tænkt sig Ordningen af Reskontrokonto og Indretningen og Førelsen af Reskontroprotokollen. Dog skal man ikke undlade at tilføie, at det maaske vil findes hensigtsmæssigt, om end Memorialen eller dennes Bilage indeholder fuldstændig Specifikation, ogsaa i Reskontroprotokollen for Debitorernes Vedkommende at give en saadan af, hvad de debiteres for, saa at man uden videre derefter kan udskrive Regning til Vedkommende.

Reskontroprotokollen bør forsynes med Register, der viser Paginaet, hvor hver enkelt Konto er at finde.

Lagerkonto for Fabrikata.

Denne Konto, der kun ansees nødvendig at føre ved Strafanstalterne her i Byen, hvor der haves en særskilt Udsælger, bliver at belaste for alle færdige Fabrikata, der leveres fra Arbeidsdriften, medmindre de gaa direkte til Udsalget, eller de ere forarbejdede efter Bestilling. Ogsaa Fabrikata, der ere bestemte for Strafanstalten selv, ville kunne komme paa denne Konto, f. Ex. Fangeklæde der haves paa Lager, Klædningsstykker for Fangerne, der ikke strax tages i Brug. Sager, som leveres tilbage fra Udsalget for at forandres eller reparereres, bør ogsaa føres nærværende Konto tillast, selv om de afleveres lige til Værkstederne. Hvad der udleveres fra Lageret maa selvfølgelig blive at kreditere Kontoen, enten det gaar til Udsalget, til Fremmede eller til Strafanstaltens eget Brug. Det samme gjælder ogsaa Prisnedsættelser eller Rabat paa Ting, der ikke ere afleverede til Udsalget. Hvad der haves paa Lager af Fabrikata ved Aarets Begyndelse og Slutning hører selvfølgelig ogsaa nærværende Konto til.

Fællesudsalget.

Denne Konto, der ogsaa kun vedkommer Strafanstalterne her i Byen, maa debiteres for alt hvad Udsælgeren modtager tilsalgs, hvorimod den bliver at kreditere for hvad han indbetaler, saavel som for Rabat, der gives Kjøbere, Tilbageleveringer og mulige Prisnedsættelser. Med Værdien af Udsalgets Beholdninger og Beløbet af udestaaende Fordringer ved Regnskabsterminens Begyndelse og Slutning aabnes og afsluttes Kontoen.

Udsalget.

Ved Strafanstalterne i Thronhjem og Bergen, hvor Regnskabsføreren og Udsælgeren er en og samme Person, ansees det overflødig at føre en særskilt Lagerkonto for Fabrikata og Udsalgskonto. Regnskabsføreren bærer Ansvaret for Fabrikaterne hvorsomhelst de haves paa Lager, i selve Udsalget eller andetsteds, og man har derfor ogsaa troet, at han kun gennem een Konto behøver at gjøre Rede for dette Ansvar. Da af de til enhver Tid i Behold værende Fabrikata saagodtsom alle ville være bestemte for Udsalget, antages Kontoen at kunne benævnes „Udsalget“. Denne Konto maa altsaa debiteres for alle færdige Fabrikata, der leveres fra Arbeidsdriften, medmindre de ere forarbejdede efter Bestilling. Fabrikata, der ere bestemte for Strafanstalten selv, og som ikke strax tages i Brug, høre ogsaa hid, f. Ex. opgjorte Fangeklæder, der haves paa Lager. Denne Konto vil altsaa blive at kreditere for ved Salg indkomne Beløb, Rabat, der maatte tilstaaes Kjøbere, Prisnedsættelser og Sager, der udleveres til Strafanstaltens eget Brug. Den vil aabnes og slutes med alle Beholdninger, der da haves af Fabrikata, baade hvad der haves paa Lager i Udsalget og andetsteds, og efter hvad der nedenfor er anført ogsaa med hvad der haves udestaaende for Salg paa Kredit.

Foruden nærværende Konto i Hovedregnskabet har man dog troet det hensigtsmæssigt, at der i selve Udsalget føres et særskilt Regnskab, svarende til Kontoen „Udsalget“ i Hovedbogen. I dette bliver paa den ene Side overensstemmende med denne at indtage sammes samtlige Debetposter, og paa den anden Side for hver Dag at indføre det Beløb der er solgt for om Dagen, og, forsaavidt derom bliver Tale, Rabat, der tilstaaes Kjøbere, ligesom ogsaa Prisnedsættelse af Beløbet for Varer afleverede til Strafanstaltens eget Brug. Bliver der Spørgsmaal om at sælge paa Kredit, bør der ogsaa føres en Fordringsbog i Udsalget, hvor hver Debitor faar sin Konto. Dette Regnskab bør opgjøres for hvert Kvartal, naar Udsalgets Beholdninger optages, og afsluttes med disse og hvad der da haves tilgode efter Fordringsbogen. Naar denne føres, undgaaes det gennem Kassebogen, Memorialen, Reskontraprotokollen og Hovedbogen, saaledes som almindelig med udestaaende Fordringer, at holde Rede paa Tilgodehavende, der skriver sig fra Udsalget. Men med denne Bogførsel vil i Hovedbogen Kontoen „Udsalget“ staa som Debitor for alt Tilgodehavende efter Fordringsbogen ved Regnskabsterminens Udløb og ikke, som Tilfælde med hvad der forøvrigt haves tilgode, Reskontrokonto. Udsalgsregnskabet bliver som Bilag at vedlægge Kassebogen og Memorialen, i hvilke altsaa alle Poster, som blive at føre „Udsalget“ tilgode, ville ske i Henhold til og overensstemmende med de tilsvarende Poster i Udsalgsregnskabet, selvfølgelig under Forudsætning af, at disse paa behørig Maade ere legitimerede. Naar Udsalgsregnskabet fuldstændig opgjøres hvert Kvartal, behøver ikke nærværende Konto at afsluttes oftere end ved Regnskabsterminens Udløb, og som Følge deraf nødvendiggjøres heller ikke nogen Postering paa denne Konto af hvad der haves i Behold eller tilgode ved de tre første Kvartalers Slutning.

Tab og Gevinst Konto.

Hvad der ved Regnskabets Afslutning viser sig som Indtægt eller Udgift efter de specielle Indtægts- og Udgiftskontoer føres over paa denne Konto, saaledes at paa eet Sted haves Oversigt over Anstaltens samtlige Indtægter

og Udgifter. For tillige sammesteds at have Oversigt over, hvorledes Regnskabet stiller sig ligeoverfor Budgettet, har man troet, at der paa nærværende Konto bør oprettes særskilte Rubriker, hvorunder de budgetmæssige Indtægter og Udgifter indtages og kontovis stilles lige ved Siden af Regnskabet's Indtægter og Udgifter.

Da Tilskud af Statskassen ikke er nogen egentlig Indtægt eller Indtægt i samme Betydning som de øvrige Indtægter, antages det rettest, at de ikke blive at føre over paa denne Konto.

I særskilte Anmærkninger under Kontoen bør sættes op, hvormeget der, beregnet efter det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, af de forskellige Indtægter og Udgifter for Hovedkontoernes Vedkommende, af Indtægternes og Udgifternes samlede Sum, samt af Differencen herimellem — den rene Udgift — falder paa hver Fange, baade for den hele Regnskabstermin og daglig. Derhos bør der meddeles et Opgjør, der viser Arbejdsdriftens Nettoudbytte, og hvormeget dette, fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, udgjør pr. Fange i det Hele og daglig.

Balance Konto.

De Summer, hvormed de forskellige Kontoer ere aabnede og afsluttede, føres samtlige over paa nærværende Konto, saaledes at man her samlet har en fuld Oversigt over, hvad de forskellige Beholdninger, Tilgodehavende og Gjæld have andraget til baade ved Regnskabsterminens Begyndelse og Slutning.

Naar for hver Konto dens Balancesum ved Aarets Slutning er behørig legitimeret ved specificerede Opgaver eller Optællinger, behøve disse ikke in extenso at indtages i Memorialen. Dog bør der her for Reskontrokontoen Vedkommende efter Reskontroprotokollen indtages en Fortegnelse over, hvad der ved Aarets Slutning maatte skyldes eller haves tilgode. Hvad der nu er anført betræffende Afslutningssummerne, bliver der selvfølgelig ikke Tale om for de Summers Vedkommende, hvormed nærværende Konto er aabnet, da disse umiddelbart slutte sig til det nærmest foregaaende Aars Regnskab.

Kapitalkonto.

Denne Konto godskrives for hvad der efter Balancekonto med en samlet Sum haves som ren Beholdning ved Regnskabsterminens Begyndelse og videre, som Følge af hvad der ovenfor er anført, for hvad Tilskuddene af Statskassen efter Kontoen derover tilsammen have udgjort for Aaret. For hvad den rene Udgift efter Tabs og Gevinst Konto har udgjort og hvad med en samlet Sum haves som ren Beholdning efter Balancekonto, debiteres nærværende Konto.

Efter disse specielle Udtalelser skulle vi igjen gaa over til endel almindelige Bemærkninger

Bøgerne bør afsluttes med det virkelige Forhold ved Regnskabsterminens Slutning. Dog da det ikke er utænkeligt at Regnskabet unødigen vil kunne vidtløftiggjøres noget ved en streng Gjennemførelse heraf for Kassebogens Vedkommende, har man troet, at der vistnok kan tilstaaes en Tid, inden hvilken de i det følgende Regnskabsaar, vedkommende det foregaaende, indbetalte eller udbetalte Beløb kunne betragtes som indkomme eller udbetalte i dette, og at Bogførselen i det Hele kan ske i Overensstemmelse dermed. Det er vistnok ikke uden Exempler, at der tages paa Kredit, og at ingen Posteringer i Regnskaberne finde Sted, forinden Gjælden betales — noget der forøvrigt er stri-

dende mod hvad der ovenfor er udtalt som rigtigt — saaledes at alle Udgifter posteres som kontante Udbetalinger, selv om der er taget paa Kredit, ligesaa at Opgjør unødigen udsættes i længere Tid, om der egentlig ikke har været Tale om Kredit. Ved Regnskabsterminens Udløb vil der da kunne have meget uafgjort, og for at faa alt med i Regnskabet, maa der med Afslutningen henstaa i længere Tid, maaske endog saa længe, at Regnskabet ikke bliver aflagt inden den fastsatte Tid, og samtidig maa der føres to Kassebøger, den for foregaaende og den for indeværende Regnskabstermin. Foruden at Regnskabet paa denne Maade ikke giver et sandt Billede af Regnskabsforholdene, vanskeliggjøres derved ogsaa Kontrollen. For at hindre dette, bør den foreslaaede Termin ikke sættes for lang, og vel i det længste til 2 à 3 Uger. Ved denne Termins Udløb bør altsaa Kassebogen strax afsluttes, og det da uafgjorte indtages eller bogføres i Regnskabet som saadant.

Om end Kassebogen inden denne Tid skal være afsluttet, er det ikke dermed sagt, at Regnskabet forøvrigt ogsaa i sin Helhed strax skal afsluttes. Der kan nemlig tænkes Tilfælde, hvor Regnskabsførerne ikke selv kunne udfærdige Opgjør af Anstaltens Mellemværende med Udenforstaaende, hvilket navnlig gjælder Brød, leveret fra de militære Brødbagerier, Medicin og Gas, og der kan da være Spørgsmaal om hvor lang Tid det forsaavidt skal henstaa med Regnskabets Afslutning, eller hvorledes der dermed bør forholdes. Det naturligste er, at der skrives frem med Afslutningen saa langt som muligt, men at der saa ventes dermed, indtil Opgjør fra Vedkommende indløber, dog ikke længere, end at der haves tilstrækkelig Tid til at faa Regnskabet i sin Helhed afsluttet inden den for sammes Aflæggelse og Indsendelse fastsatte Termin. Og skulde paa den Maade noget Regnskabet vedkommende ikke blive taget med i dette, hvorom der isaafald paa sit Sted i Hovedbogen gives oplysende Annærkning, maatte det bogføres i det følgende Regnskab, men vel at mærke som vedrørende det foregaaende Aar, og saaledes under en særskilt Konto. Skulde det imidlertid vise sig, at Opgjør af her omhandlede Slags i Regelen ville indløbe saa sent, at det vil være til Hinder for, at Regnskabet i sin Helhed og omfattende alt samme Vedkommende kan afsluttes saa betimeligt, at Terminen for dets Indsendelse derved ikke overskrides, turde det maaske være tilraadeligt at lade saadanne Opgjør bogføres som Regninger, hørende til det Aar, hvori de betales. Dette vilde være det simpleste, og da vedkommende Kontoer i Regnskabet desuagtet altid vilde vise et Aars Udgifter om end ikke netop Regnskabsaarets, og da Udgifter, hvorom her er Tale, paa det nærmeste ville andrage til det samme Beløb det ene Aar som det andet, vilde derved heller ikke bevirkes nogen væsentlig Misvisning i Regnskabet, ialfald ikke under almindelige Omstændigheder.

Regnskabsprotokollerne blive at afslutte og in originali at indsende som Regnskab. Hovedbogen bør føres in duplo, saa at det ene Exemplar kan blive beroende ved Anstalten.

Med Hensyn til Regnskabsprotokollernes Autorisation og Regnskabets Indsendelse maa selvfølgelig fremdeles befølges hvad der fortiden i saa Henseende er bestemt, en Bemærkning der forøvrigt maa gjælde som en almindelig Bemærkning betræffende alt, hvad der fortiden er foreskrevet eller fordres Regnskabet vedkommende, og som ikke berøres af eller kommer i Strid med hvad der ovenfor er anført eller med de hermed følgende Schemaer. Samtidig ville vi heller ikke undlade at tilføie, at Hensigten med de Schemaerne vedlagte Bilage kun har været at tydeliggjøre Maaden, hvorpaa Bogførselen bør ske, og at der deri altsaa ikke er at søge nogen Regel for, hvorledes Regnskabets enkelte Poster bør legitimeres.

Af Schemaerne vil erfares, at der ved Affattelsen af disse ikke er taget Hensyn til Forholdet betræffende Udsalget i Throndhjem og Bergen. Men man har troet, at hvis Schemaerne forøvrigt antages, kunne de Exemplarer deraf, der blive at sende til Bergen og Throndhjem, forandres og tillempe i Overensstemmelse med hvad der ovenfor er anført under „Udsalget“.

Vi tillade os endnu at berøre et Forhold, der synes at burde forandres, og det er angaaende Fællesudsalget for Strafanstalterne her i Byen. Hidtil har Udsælgeren for hvert Aar leveret særskilte Regnskabsopgjør betræffende Udsalget for hver Strafanstalt, der ere blevne tilstillede sammes Regnskabsførere og af disse vedlagte deres Regnskab som Bilag. Denne Ordning synes ikke rigtig naar, som Tilfældet er, den, der forestaar Udsalget, ene bærer det hele Ansvar, for hvad der er ham overdraget til Salg, og ikke staar i nogetsomhelst Afhængighedsforhold til Regnskabsførerne. Denne Stilling fordrer, som mest stemmende med samme, at Udsælgeren fører og aflægger særskilt Regnskab for Fællesudsalget, løst fra selve Strafanstalternes Regnskaber, og indsender det som saadant til vedkommende Departement til Revision. Man foreslaar saaledes den Ordning, at Udsælgeren har at føre en Hovedbog, hvori hver Strafanstalt gives sin Konto, saa at der til enhver Tid kan holdes nøiagtig Rede paa Udsalgets Mellemværende med hver især, en Kassebog saaledes indrettet, at man deraf kan se, hvad der vedkommer hver enkelt Strafanstalt, samt en Fordringsbog, hvori Kjøbere, der gives Kredit, faa sin Konto, og som føres saaledes, at det viser sig, hvilke Fordringer der tilhøre de forskellige Strafanstalter. Videre, at disse Bøger autoriseres af Overbestyrelsen for Udsalget og ved Regnskabsaarets Udgang afsluttes og gennem denne in originale indsendes til Revisionsdepartementet som Regnskab, inden den for Strafanstalternes Regnskabers Indsendelse fastsatte Termin.

Denne Ordning nødvendiggjør ikke nogen Forandring med Hensyn til Maaden, hvorpaa for Tiden Kontrollen i det Hele øves med Udsælgeren, eller hans Regnskab i alle Enkeltheder legitimeres. Da Optællinger og Kvitteringer for Kjøbere given Rabat, hvilke kunne opbevares og med en Gang bogføres ved hvert Kvartals Slutning, maa vedlægges Udsælgerens eget Regnskab som Bilag, er det nok, naar han til Strafanstalternes Regnskabsførere giver summariske Opgaver for hvert Kvartal over Beløbet, hvorfor der i Kvartalet ialt er givet Rabat, og ved Aarets Slutning desuden over, hvormeget de da i Behold værende Fabrikata og udestaaende Fordringer hver for sig tilsammen andrage til, hvilke Opgavers Rigtighed bør forsynes med Attest af Vedkommende, der have med Optagelsen af Beholdningerne hos Udsælgeren at gjøre. At give Schemaer for Udsælgerens Bøger behøves formentlig ikke, da han allerede under den nuværende Ordning fører sit daglige Regnskab saaledes, at det ligefrem giver Formen for, hvorledes det ogsaa bør føres, om den foreslaaede Forandring antages.

Idet vi indkomme med denne vor Fremstilling, skulle vi ikke undlade at tilføie, at forhenværende Expeditionschef, Borgermester Smith, der har været tilstede under vore Forhandlinger om nærværende Sag, har erklæret sig enig i hvad der her er anført som Resultater deraf, og at Schemaerne ere udarbejdede af Cand. juris Copist Gløersen, der ogsaa overvar samtlige vore Forhandlinger.

Christiania den 7de Juni 1881.

P. Haavind.

Aug. Bang.

O. Lützw.

